

Priročnik za postavitev
OVE proizvodnih naprav

SHRANJEVANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Borzen

Priročnik za postavitev
OVE proizvodnih naprav

SHRANJEVANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

Borzen

Seznam kratic

AGEN	Agencija za energijo
AJPES	Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve
ARSO	Agencija RS za okolje
CD	celovito dovoljenje
CPVO	celovita presoja vplivov na okolje
DARS	Družba za avtoceste Republike Slovenije
DDV	davek na dodano vrednost
DGD	projektna dokumentacija za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja
DPP	projektna dokumentacija za pridobitev projektnih in drugih pogojev
DIIP	dokument identifikacije investicijskega projekta
DPN	državni prostorski načrt
DRSV	Direkcija Republike Slovenija za vode
DRSI	Direkcija Republike Slovenije za infrastrukturo
EE	električna energija
ELES	Sistemiški operater kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja
EU	Evropska unija
EV	električno vozilo
FN	fotonapetostni (ang. »Photovoltaics«)
FNN	fotonapetostna naprava
FURS	Finančna uprava Republike Slovenije
GD	gradbeno dovoljenje
GURS	Geodetska uprava Republike Slovenije
HEE	hranilnik električne energije
HUDEX	Madžarska borza za izvedene finančne instrumente za trgovanje z energijo
IP	investicijski program
IRSOE	Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo
LEK	lokalni energetski koncept
LI	lokacijska informacija
LO	lasten odjem
LR	lastna raba
MKGP	Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Republike Slovenije
MNVP	Ministrstvo za naravne vire in prostor Republike Slovenije
MOPE	Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije
MPN	manjša naprava za proizvodnjo električne energije
MO	Ministrstvo za obrambo Republike Slovenije
MZ	Ministrstvo za zdravje Republike Slovenije
OP	obratovalna podpora
OPN	občinski prostorski načrt
OPPN	občinski podrobni prostorski načrt

OVD	okoljevarstveno dovoljenje
OVE	obnovljivi viri energije
OVS	okoljevarstveno soglasje
PEV	polnilnica za električna vozila
PID	projektna dokumentacija izvedenih del
PIP	prostorski izvedbeni pogoji
PIA	prostorski izvedbeni akt
PN	proizvodna naprava
PoI	potrdilo o izvoru električne energije
PP	predhodni postopek
PS	priključna shema
PVO	presoja vplivov na okolje
PZI	projektna dokumentacija za izvedbo gradnje
PA	prostorski akt
REZ	Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje električne energije
RPN	regionalni prostorski načrt
RS	Republika Slovenija
RSEE	referenčni stroški proizvodnje električne energije
SIPX	Slovenski borzni indeks (ang. »Slovenian price index«)
SPTe	soproizvodnja toplote in električne energije
SZP	soglasje za priključitev
SŽ	Slovenske železnice
TP	transformatorska postaja
TSG	tehnična smernica
UE	upravna enota
UD	uporabno dovoljenje
VVO	vodovarstveno območje
VPN	vetrna proizvodna naprava
ZGS	Zavod za gozdove Slovenije
ZPIZ	Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije
ZVKDS	Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije
ZRSVN	Zavod Republike Slovenije za varstvo narave
ZZRS	Zavod za ribištvo Slovenije
ZO	zagotovljeni odkup

Seznam zakonov in podzakonskih predpisov

EZ-1	Energetski zakon (EZ-1) (Uradni list RS, št. 60/19 – uradno prečiščeno besedilo, 65/20, 158/20 – ZURE, 121/21 – ZSROVE, 172/21 – ZOEE, 204/21 – ZOP, 44/22 – ZOTDS, 38/24 – EZ-2 in 56/25 – PoZ) – razveljavljen predpis
EZ-2	Energetski zakon (EZ-2) (Uradni list RS, št. 38/24 in 47/25 – ZOEE-A)
GZ-1	Gradbeni zakon (GZ-1) (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23, 85/24 – ZAID-A in 47/25 – odl. US)
PoZ	Podnebni zakon (Uradni list RS, št. 56/25)
Pr Vtične PN	Pravilnik o tehničnih zahtevah za priključitev in obratovanje vtične proizvodne naprave na obnovljive vire energije (Uradni list RS, št. 161/22 in 38/24 – EZ-2)
SONDSEE	Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem električne energije (Uradni list RS, št. 77/24)
Uredba o deklaracijah za PN in Pol	Uredba o izdaji deklaracij za proizvodne naprave in potrdil o izvoru električne energije (Uradni list RS, št. 182/20, 121/21 – ZSROVE in 53/24)
Uredba o MN iz OVE in SPTE	Uredba o manjših napravah za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije ali s soproizvodnjo z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 14/20, 121/21 – ZSROVE, 132/23 in 102/24 – ZSROVE-B)
Uredba o merilih za CPVO	Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 9/09 in 44/22 – ZVO-2)
Uredba N2000	Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)
Uredba OEEO (WEEE)	Uredba o odpadni električni in elektronski opremi (Uradni list RS, št. 55/15, 47/16, 72/18, 84/18 – ZIURKOE, 108/20 in 44/22 – ZVO-2).
Uredba o OO	Uredba o odlagališčih odpadkov (Uradni list RS, št. 10/14, 54/15, 36/16, 37/18, 13/21 in 44/22 – ZVO-2)
Uredba o PPUP FNN	Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS, št. 27/24)
Uredba o podporah EE, proizvedeni iz OVE in v SPTE	Uredba o podporah električni energiji, proizvedeni iz obnovljivih virov energije in v soproizvodnji toplote in električne energije z visokim izkoristkom (Uradni list RS, št. 26/22 in 9/25)
Uredba o PVO	Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2)
Uredba RfG	Uredba o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (NC RfG) (Uredba Komisije (EU) 2016/631)
Uredba o RO	Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)
Uredba o SO	Uredba o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 43/22)
ZCes-2	Zakon o cestah (Uradni list RS, št. 132/22, 140/22 – ZSDH-1A, 29/23 in 78/23 – ZUNPEOVE)
ZKZ	Zakon o kmetijskih zemljiščih (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)
ZOEE	Zakon o oskrbi z električno energijo (Uradni list RS, št. 172/21 in 47/25)
ZON	Zakon o ohranjanju narave (Uradni list RS, št. 96/04 – uradno prečiščeno besedilo, 61/06 – ZDru-1, 8/10 – ZSKZ-B, 46/14, 21/18 – ZNOrg, 31/18, 82/20, 3/22 – ZDeb, 105/22 – ZZNŠPP in 18/23 – ZDU-1O)
ZRud-1	Zakon o rudarstvu (Uradni list RS, št. 14/14 – uradno prečiščeno besedilo, 61/17 – GZ, 54/22, 78/23 – ZUNPEOVE in 81/24)
ZSPDSLS-1	Zakon o stvarnem premoženju države in samoupravnih lokalnih skupnosti (Uradni list RS, št. 11/18, 79/18 in 78/23 – ZORR)

ZSROVE	Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24)
ZUN	Zakon o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Uradni list SRS, št. 18/84, 37/85, 29/86, Uradni list RS, št. 26/90, 18/93, 47/93, 71/93, 29/95 – ZPDF, 44/97, 9/01 – ZPPreb, 23/02 – odl. US in 110/02 – ZUreP-1) – neveljaven predpis
ZUNPEOVE	Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 78/23, 95/24 in 77/25)
ZUOKPOE	Zakon o ukrepih za obvladovanje kriznih razmer na področju oskrbe z energijo (Uradni list RS, št. 121/22, 49/23 in 38/24 – EZ-2)
ZUP	Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb)
ZUreP	Zakon o urejanju prostora (Uradni list SRS, št. 18/84, 15/89, Uradni list RS, št. 23/02 – odl. US in 110/02 – ZUreP-1) – neveljaven predpis
ZUreP-3	Zakon o urejanju prostora Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US in 75/25)
ZV-1	Zakon o vodah (ZV-1) (Uradni list RS, št. 67/02, 2/04 – ZZdri-A, 41/04 – ZVO-1, 57/08, 57/12, 100/13, 40/14, 56/15, 65/20, 35/23 – odl. US, 78/23 – ZUNPEOVE in 52/24 – odl. US).
ZVO-2	Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ)

Kazalo vsebine

1	UVOD	8
2	SHRANJEVANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE	10
2.1	Hranilniki električne energije (HEE)	11
2.2	Postopki za umestitev, izgradnjo, priključitev na omrežje in obratovanje HEE	12
2.2.1	Koraki pri odločanju o gradnji in umestitvi HEE v prostor	13
2.2.2	Postopek izbire izvajalca in montaže HEE ter priključitve na elektroenergetsko omrežje	33
3	PRIKLJUČEVANJE PROIZVODNIH NAPRAV IN HEE	38
3.1	Zahteve glede legalnosti gradnje proizvodne naprave in HEE	39
3.2	Zahteve glede inštalacij in skladnosti	39
3.3	Soglasje za priključitev (SZP) in sklenitev pogodbe o priključitvi PN/HEE na javno elektrodistribucijsko omrežje	39
3.4	Priključevanje PN/HEE na podlagi enotne vloge	41
3.4.1	Enotna vloga za izdajo soglasja za priključitev PN/HEE	41
3.4.2	Vloga za priključitev in uporabo sistema	42
3.5	Priključevanje PN/HEE za samooskrbo na podlagi enostavne vloge	43
3.6	Načini vključitve v distribucijski sistem	46
3.6.1	Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.1	46
3.6.2	Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.2	48
3.6.3	Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.3	49
3.6.4	Primernost naprave za samooskrbo	50
3.6.5	Samooskrba skladno s pogoji ZSROVE in sistemom urejenim po EZ-1	51
3.6.6	Skupnostna samooskrba	52
4	PRAVNO ORGANIZACIJSKI STATUSI IN DAVČNO-FINANČNI VIDIK	54
5	SOFINANCIRANJE IN NEPOVRATNA SREDSTVA	56
5.1	Nepovratna sredstva in sofinanciranje ter kreditiranje	57
6	POENOSTAVLJEN PREGLED CELOTNEGA PROCESA	59
7	DODATNO	62
7.1	Seznam organov, ki sodelujejo v postopkih	63
7.2	Seznam ostalih deležnikov, ki sodelujejo v postopkih	63
7.3	Seznam občinskih soglasodajalcev, nosilcev občinskih javnih pooblastil	63
7.4	Seznam državnih soglasodajalcev, nosilcev javnih državnih pooblastil	63

1 UVOD

Priročnik je namenjen investitorjem v hranilnike električne energije (v nadaljevanju: HEE) – bodisi manjšega sistema za lastno rabo bodisi večjega HEE, namenjenega vključitvi neposredno v elektroenergetski sistem. Zaradi vse večjega deleža obnovljivih virov energije (v nadaljevanju: OVE) v energetske mešanici in potrebe po ohranjanju stabilnosti in robustnosti elektroenergetskega sistema, postajajo HEE nepogrešljiv del razogljičene elektroenergetske infrastrukture. HEE omogočajo učinkovito uravnavanje nihanj v proizvodnji in porabi električne energije (v nadaljevanju: EE), povečujejo zanesljivost oskrbe ter prispevajo k večji energetske neodvisnosti na vseh ravneh.

V priročniku so predstavljene različne vrste HEE, njihove tehnične značilnosti in možnosti izvedbe investicije. Poleg tega priročnik zajema pravne, finančne in davčne vidike, informacije o nepovratnih sredstvih in možnostih financiranja ter pregled ključnih predpisov, ki jih je treba upoštevati pred, med in po izvedbi investicije. Namen priročnika je spodbuditi premišljeno in trajnostno uvajanje HEE ter olajšati investicijske odločitve na vseh ravneh – od posameznikov do podjetij.

Pri uporabi priročnika je treba upoštevati dejstvo, da je nastal v okviru trenutnega pravnega in administrativnega okvirja, ki se zelo intenzivno spreminja. Že v času priprave priročnika je bilo sprejete veliko nove zakonodaje in izdanih novih ukrepov za spodbujanje OVE, prav tako hitro pa se razvijajo nove tehnologije HEE, ki povečujejo zmogljivost HEE in hkrati znižujejo ceno, ki je trenutno največja ovira pri odločitvah za investicijo v HEE. Priročnik podaja pravni in administrativni okvir, ki pa ju je pri načrtovanju in izvedbi projektov vsakič znova potrebno preveriti. Pristop in potrebni postopki za umeščanje in obratovanje HEE so odvisni zlasti od velikosti HEE in lokacije umeščanja v prostor.

2 SHRANJEVANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

2.1 HRANILNIKI ELEKTRIČNE ENERGIJE (HEE)

HEE postajajo nepogrešljiv del sodobnih elektroenergetskih sistemov tako na distribucijskem kot na prenosnem delu, saj omogočajo učinkovito upravljanje proizvodnje in porabe električne energije (v nadaljevanju: EE) (hramba EE v obdobju, ko je ne potrebujemo oziroma jo proizvedemo več, kot jo v tistem trenutku potrebujemo), imetnikom lastnih proizvodnih naprav (v nadaljevanju: PN) za samooskrbo, ki izkoriščajo OVE, povečujejo delež samozadostnosti in neodvisnosti (možnost rezervnega napajanja) in znižujejo t.i. konični odjem. Vse te lastnosti pa imetniku HEE znižujejo strošek za nakup potrebne EE.

Poznamo različne tehnologije hranjenja električne energije, katere lahko razvrstimo glede na način pretvorbe energije – mehanske, elektrokemične, elektrostatične in toplotne. Najbolj razširjeni so **elektrokemični hranilniki**, predvsem litij-ionske baterije različnih kemijskih sestav. Med njimi se vse bolj uveljavljajo **litij-železo-fosfatne (LiFePO₄)** baterije, ki se odlikujejo po visoki toplotni stabilnosti, dolgi življenjski dobi, večji varnosti in odsotnosti kritičnih kovin, kot sta nikelj in kobalt. Zaradi teh lastnosti postajajo standardna izbira za stacionarne hranilnike v gospodinjstvih in industriji. Poleg njih se intenzivno razvijajo **natrij-ionske, pretokovne (redox flow)** ter **visokotemperaturne (NaS)** baterije, ki prinašajo daljšo življenjsko dobo, lažje recikliranje in večjo okoljsko sprejemljivost.

V segmentu **mehanskih hranilnikov** imajo še vedno pomembno vlogo **črpalne hidroelektrarne**. Vzporedno se uveljavljajo tudi **sistemi s stisnjenim zrakom (CAES)** in **kinetični hranilniki (flywheels)**, ki so posebej uporabni za kratkotrajno stabilizacijo omrežja. **Toplotni hranilniki** pa omogočajo pretvorbo električne energije v toploto in njeno poznejšo uporabo v industrijskih procesih ali ogrevalnih sistemih (zalogovnik vode pri toplotni črpalki).

Smer razvoja gre v povečanje **učinkovitosti, modularnosti in digitalne integracije**. Novi sistemi vključujejo napredne algoritme upravljanja, ki optimizirajo polnjenje in praznjenje glede na tržne cene, vremenske napovedi in potrebe uporabnika. Pomemben trend predstavlja **povezovanje hranilnikov v mikroomrežja** ter **virtualne elektrarne**, kjer več manjših PN deluje usklajeno kot ena večja PN.

V skladu s Prilogo 5 SONDSEE¹ se ne glede na določila Uredbe komisije (EU) 2016/631 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (RfG), kjer so HEE in polnilnice za električna vozila (v nadaljevanju: PEV) izvzeti iz obveznosti uporabe določil te uredbe, se za priključevanje HEE in PEV do izdaje posebnih navodil za priključevanje in obratovanje HEE ter PEV, uporabljajo vse odločbe Uredbe RfG in Navodila za priključevanje in obratovanje PN in HEE priključenih v distribucijsko elektroenergetsko omrežje² (v nadaljevanju Navodila za priključevanje). V času, ko HEE na svojih sponkah odjema delovno moč iz omrežja, se v tehničnem smislu obravnava kot **porabnik električne energije** in v tem času veljajo zanj enaka tehnična pravila in obveze, kot za vse ostale porabniške naprave v omrežju uporabnika omrežja, vključno z dovoljenim odjemom jalove moči. V času, ko HEE na svojih sponkah proizvaja delovno moč (oddaja delovno moč v omrežje) se v tehničnem smislu obravnava kot **proizvajalec EE** in zanj veljajo vse tehnične določbe teh Navodil za priključevanje (vključno z načinom obratovanja, regulacije jalove moči itd.).

1. Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem električne energije (Uradni list RS, št. 77/24)

2. Navodila za priključevanje in obratovanje proizvodnih naprav in hranilnikov priključenih v distribucijsko elektroenergetsko omrežje, dostopno na: <https://www.sodo.si/sl/kdo-smo/zakonodaja/sondsee/veljavni-dokumenti-sondsee>.

2.2 POSTOPKI ZA UMESTITEV, IZGRADNJO, PRIKLJUČITEV NA OMREŽJE IN OBRATOVANJE HEE

3. Navedeno ni potrebno za druge investitorje, ki nimajo statusa osebe javnega prava.

4. Cene projektantskih storitev se na podlagi zakonodaje Evropske unije oblikujejo tržno. Poenostavljena merila za vrednotenje projektantskih storitev so kot primer dostopna na sledeči povezavi: <https://zaps.si/wp-content/uploads/2021/10/ZAPS-cenik-popravki-2017.pdf>

5. Skladno z Uredbo o razvrščanju objektov se za enostavni objekt šteje zunanja naprava in zunanja oprema za proizvodnjo in shranjevanje EE iz OVE, ki je opredeljena kot zunanja tehnološka naprava oziroma zunanja grajena oprema, ki se postavlja na objekt ali je postavljena na zunanji ureditvi objekta in služi delovanju objekta.

6. Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22)

7. Mednje se npr. uvrščajo: vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda, kulturnovarstveno soglasje, naravovarstveno soglasje, mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca, če je gradnja v varovalnem pasu: cestne infrastr. / gospodarske javne železniške infrastr. / gospodarske javne plinovodne infrastr. / elektroenergetske infrastr. / gospodarske javne vodovodne infrastr. / gospodarske javne kanalizacijske infrastr. / gospodarske javne vročevodne infrastr. / gospodarske javne elektronsko komunikacijske infrastr., mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca za gradnjo z vidika varovanja letališč / z vidika varovanja žičnic, mnenje in soglasje nosilca rudarske pravice za izkoriščanje na območjih meja rudniškega prostora, mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca pri vseh posegih v kmetijska zemljišča, mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor. V kolikor je poseg načrtovan na območjih za pospešeno uvajanje OVE, ZUNPEOVE uvaja določene posebnosti, ki jih je treba upoštevati. Za posege iz 2. odstavka a28.a člena ZUNPEOVE (nove naprave za shranjevanje energije, ki so na isti lokaciji kot FNN in VPN, priključevanje teh naprav na električno omrežje), ki se načrtujejo teh območjih in za katere je skladno s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, obvezna predhodna presoja ali PVO, je pristojni mnenjedajalec k projektni dokumentaciji v postopku pridobitve GD ali CD glede emisij v tla, vode, zraka, hrupa, svetlobnega onesnaževanja, elektromagnetnega sevanja, vibracij, podnebni sprememb in ravnanja z odpadki, tudi ministrstvo, pristojno za okolje.

Postopki investicije v HEE se glede na posamezne dejavnike (pravnoorganizacijski status investitorja, vrsta HEE, moč HEE, lokacija umeščanja HEE itd.) med seboj nekoliko razlikujejo, zato se je pred začetkom investicije, o vseh korakih izvedbe investicije v HEE, smiselno pogovoriti s strokovnjaki, kontaktirati kontaktno točko oziroma se obrniti na uradne osebe v posameznih organih v zvezi s posameznimi postopki.

V osnovi pa postopki umestitve, izgradnje, priključitve na omrežje in obratovanje HEE zajemajo spodaj naštetе korake. Če ima investitor pravni status osebe javnega prava, je za izvedbo investicije obvezna priprava investicijske dokumentacije, kar za manjše investicije vključuje dokument identifikacije investicijskega projekta (DIIP), za večje pa tudi investicijski program (IP)³.

Skladno z gradbeno in energetsko zakonodajo je glede na namen gradnje potrebna izdelava projektne dokumentacije, ki vključuje projektno dokumentacijo za pridobitev projektnih in drugih pogojev (DPP), glede značilnosti pa je lahko zahtevana tudi dokumentacija za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD), za izvedbo gradnje (PZI) in po zaključku gradnje projekt izvedenih del (PID).

Stroški za izdelavo projektne in investicijske dokumentacije za izvedbo investicije se praviloma razlikujejo, lahko pa znašajo od 3 % pa tudi do 8 % vrednosti celotnih stroškov investicije oziroma lahko tudi več, odvisno od vrste in velikosti investicije⁴.

2.2.1 Koraki pri odločanju o gradnji in umestitvi HEE v prostor

V nadaljevanju so predstavljeni koraki pri odločanju o gradnji in umestitvi HEE v prostor. Spodnja preglednica sintezno prikazuje relevantne postopke za posamezen tip HEE.

RELEVANTNI POSTOPKI ZA ZAČETEK OBRATOVANJA			HEE, kjer gre za vzdrževanje objekta (namestitve novih inštalacij in tehnoloških naprav, potrebnih za delovanje objekta v/na/ob objektu) oz. za enostavni objekt (zunanja naprava za shranjevanje EE iz OVE) ⁵	HEE, ki se po Uredbi o razvrščanju objektov ⁶ uvršča med zahtevni objekt (el. moč na pragu > 10 MW ali izpolnjuje enega od splošnih meril navedene uredbe) ali med manj zahtevni objekt
Upravni in drugi postopki	Izhodiščni podatki investitorja v HEE in pridobitev LI	O		X
	Mnenje o možnostih vključitve načrtovanega HEE na javno elektrodistribucijsko omrežje in analiza primernosti lokacije	X		X
	DPP, študija izvedljivosti ter odločitev o gradnji	O		X
	Pridobitev projektnih pogojev pred pričetkom gradnje, rekonstrukcije ali priklopa objekta na distribucijsko omrežje	X		X
	Pridobitev projektnih pogojev z vidika vseh drugih mnenjedajalcev (v kolikor je to potrebno in relevantno)	X		X
	Pridobitev SZP na distribucijsko omrežje	X		X
	DGD	O		X
	Pridobitev mnenja ali soglasja s strani mnenjedajalca o sprejemljivosti nameravanega posega (v kolikor je to potrebno in relevantno) ⁷	X		X
	Pridobitev Soglasja k projektnim rešitvam	O		X
	GD ⁸			X
	PZI in prijava začetka gradnje			X
	Sklenitev pogodbe o izgradnji priključka, izgradnja priključka in montaža HEE	X		X
	Izvedba meritev in preizkus delovanja	X		X
	PID			X
	Vloga za priključitev in uporabo distribucijskega sistema	X		X
	Prevzem in priklop merilnega mesta	X		X
	Pogodba o uporabi sistema za proizvodnjo ali Pogodba o uporabi sistema za samooskrbo	X		X
	Tehnični pregled			X
	UD			X

Legenda	
X	Obvezno
O	Predlagano oz. priporočeno

PREGLEDNICA 1
Pregled postopkov umeščanja in priključitve za posamezen tip HEE.

2.2.1.1 Izhodiščni podatki o lokaciji ter primernost lokacije

Investicija v HEE praviloma izhaja iz izhodišč na strani investitorja, ki jih je treba, v kolikor je to smiselno, strokovno pisno dokumentirati. Izhodišča so v osnovi odvisna od vrste in velikosti investicije. Sprva je treba opredeliti vsaj lokacijo investicije (ki vpliva na več dejavnikov, zato je že v zgodnji fazi smiselno določiti lokacijo oziroma parcelne številke, na katerih je investicija predvidena), potrebe po EE na sami lokaciji, velikostni razred investicije (kapaciteta HEE) in pravni status investitorja (za določanje možnosti morebitnega pridobivanja subvencij in davčnega vidika). Predvsem pa je potrebno preveriti tudi možnost priključitve na javno elektroenergetsko omrežje (če gre za neposredno priključitev na distribucijski ali prenosni del).

8. CD v primeru združenega ali delno združenega postopka oziroma integralno GD (v primerih državnega prostorskega načrtovanja in v kolikor se poleg HEE umešča tudi (večja) PN).

2.2.1.1.1 Lokacijska informacija

Prvi korak investitorja pri umestitvi posameznega objekta v prostor je pregled prostorskega akta oz. pridobitev lokacijske informacije (v nadaljevanju: LI). LI investitorja nameravane gradnje seznani s prostorskimi in ostalimi pravnimi režimi v prostoru, ki jih je treba upoštevati pri načrtovanju nameravane gradnje (območja varovanja, varstveni režimi, omejitve, merila in pogoji za graditev objekta). Vlogo za izdajo LI se vloži na občini (tudi v elektronski obliki), na območju katere se zemljišče nahaja. Razširjeno LI pridobite v nekaj dneh (odvisno od vsake posamezne občine) za 35 EUR plačila upravne takse. Vloga je v elektronski obliki dostopna na spletni strani eUprave⁹.

2.2.1.1.2 Pridobitev mnenja o možnosti priključitve HEE na javno elektrodistribucijsko omrežje in analiza primernosti lokacije

Preden investitor sprejme odločitev o gradnji, je smiselno, da od pristojnega operaterja kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja ELES oziroma krajevno pristojnega elektrodistribucijskega podjetja, čimprej pridobi informacijo o možnosti priključitve načrtovanega HEE na javno elektrodistribucijsko omrežje. Pridobitev informacije je smiselna tako za večje HEE, kot tudi za HEE za SO. Postopek priključevanja se lahko prične z oddajo spletne vloge (enotne vloge za izdajo soglasja za priključitev za HEE). Izdana informacija o možnosti priključitve HEE na distribucijsko omrežje je aktualna na dan izdaje. Zagotovilo za vključitev HEE na distribucijsko omrežje se pridobi s soglasjem za priključitev za HEE, za katerega se zaprosi z Enotno vlogo pri krajevno pristojnem elektrodistribucijskem podjetju (vlogo se lahko odda tudi preko spleta)¹⁰.

Distributer na podlagi vložene enotne vloge opravi analizo o možnosti priključitve in vlagatelja obvesti o pogojih in morebitnih tehničnih rešitvah. Enotna vloga lahko vključuje vlogo za izdajo:

- projektnih pogojev (obvezno za objekt, ki bo lociran v varovalnem pasu energetske infrastrukture),
- soglasja za priključitev za odjemalca EE in za objekt, za katerega se pridobiva GD,
- mnenja k projektu ali soglasja h gradnji (za objekt, ki ne bo priključen na distribucijsko omrežje EE),
- soglasja za priključitev proizvodne naprave EE/naprave za individualno samooskrbo/naprave za skupnostno samooskrbo,
- **soglasja za priključitev/pogojev priključitve v interno omrežje/za hranilnik električne energije (HEE),**
- soglasja za priključitev/pogojev priključitve v interno omrežje/za polnilnico električnih vozil.

Obrazec Enotna vloga je objavljen na spletni strani ELES oziroma spletnih straneh elektrodistribucijskih operaterjev¹¹.

2.2.1.2 Sprejem in spremembe prostorskih aktov

Vsa dela, ki se nanašajo na **umeščanje, gradnjo ali vgradnjo novega HEE, se ne smejo izvajati v nasprotju s prostorskim aktom, ki velja na območju predvidenega posega.**

Pri določenih (običajno večjih) PN s HEE je treba pred umestitvijo v prostor sprejeti ustrezne prostorske izvedbene akte (v nadaljevanju: PIA). **PIA** so DPN, uredba o najustreznejši varianti, državni prostorski ureditveni načrt, OPN, OPPN, odlok o urejenosti naselij in krajine in sklep o lokacijski preveritvi. PIA so splošni pravni akti in so, razen uredbe o najustreznejši varianti, podlaga za graditev objektov v skladu s predpisi, ki urejajo graditev, ter za dovoljevanje in izvajanje ne gradbenih posegov. Uredba o najustreznejši varianti je podlaga za podrobnejše

9. Postopek pridobitve lokacijske informacije (LI) je dostopen na strani eUprava – lokacijska informacija.

10. Enotno vlogo za elektrodistribucijsko podjetje Elektro Ljubljano lahko oddate preko spleta na sledeči povezavi <https://www.elektro-ljubljana.si/Enotna-vloga>

11. Obrazci, vključno z vlogo za priključitev in uporabo distribucijskega sistema, so dostopni na spletni strani [ELES – obrazci](#).

načrtovanje in izdajo **celovitega dovoljenja** ter sprejetje uredbe o državnem prostorskem ureditvenem načrtu (50. člen ZUreP-3¹²).

Ker so HEE običajno vključeni v obratovanje posamezne PN, so postopki glede sprejema in sprememb prostorskih aktov za potrebe umeščanja posamezne PN v prostor, podrobneje obravnavani v posameznem gradivu, ki obravnava določeno vrsto PN. V osnovi velja, da morajo biti objekti skladni s prostorskimi izvedbenimi akti in predpisi o urejanju prostora ter drugimi predpisi, izpolnjevati morajo bistvene varnostne in druge tehnične zahteve, pridobljena morajo imeti vsa zahtevana soglasja in dovoljenja ter morajo biti evidentirani.

2.2.1.3 Posebnosti umeščanja HEE v prostor

Skladno z 8. členom Uredbe o SO, ki določa skupne določbe za individualno in skupnostno SO, je na inštalacijo oziroma omrežje, na katero je priključena naprava za SO, lahko za namen SO priključen tudi HEE.

Skladno s 5. členom Uredbe o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotona-petostnih naprav in sprejemnikov sončne energije¹³ (v nadaljevanju: Uredba o PPUP FNN), ki določa skupna podrobnejša pravila glede varnosti, **se HEE ne umešča na streho objekta, ampak v notranjost objekta ali poleg objekta na gradbeni parceli ali na fasado objekta tako, da je zavarovan pred zunanji vplivi in ne omogoča dostopa nepooblaščenim osebam ter, da je čim manj opazen z javnih površin.** Pri tem se izvedejo ukrepi za zmanjševanje tveganja pred požarom, električnim udarom, pregrevanjem in uhajanjem strupenih plinov, da se preprečijo morebitni negativni vplivi na ljudi in živali, dejavnost v objektu in sosednjih objektih ter na promet.

Skladno z 8. členom Uredbe o PPUP FNN, ki določa **obvezno postavitve FNN pri novogradnjah in rekonstrukcijah objektov**, in sicer pri:

- novogradnji utrjenega parkirišča, katerega tlorisna površina je 1000 m² ali več,
- novozgrajenem objektu, katerega tlorisna površina strehe je 1000 m² ali več,
- prizidavi objekta v vertikalni smeri, kjer je tlorisna površina strehe prizidave 1000 m² ali več,
- prizidavi objekta v horizontalni smeri, kjer je tlorisna površina strehe prizidave 1000 m² ali več, in
- rekonstrukciji objekta, pri kateri se posega tudi v nosilno konstrukcijo strehe, katere tlorisna površina je 1000 m² ali več,

se pri obvezni postavitvi FNN **priporoča tudi postavitve HEE vsaj dvakratne zmogljivosti glede na predvideno količino proizvedene EE iz FNN v eni uri.**

Ker so HEE običajno vključeni v obratovanje posamezne PN (npr. FNN ali VPN), so določene posebnosti umeščanja HEE navedene tudi v ZUNPEOVE, kjer so obravnavane FNN in VPN, ki so definirane kot:

- FNN so naprave, ki proizvajajo EE z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, **HEE** in priključki na omrežje,
- VPN so naprave, ki proizvajajo EE z izrabo vetrne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, **HEE** in priključki na omrežje.

Določila iz ZUNPEOVE¹⁴, ki se nanašajo na FNN in VPN, tako veljajo tudi za HEE. V nadaljevanju so navedene le posebnosti, ki jih ZUNPEOVE določa zgolj oziroma neposredno za HEE.

12. Zakon o urejanju prostora (ZUreP-3) (Uradni list RS, št. 199/21, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 95/23 – ZIUOPZP, 23/24, 109/24, 25/25 – odl. US in 75/25)

13. Uredba o podrobnejših pravilih urejanja prostora za umeščanje fotonapetostnih naprav in sprejemnikov sončne energije (Uradni list RS, št. 27/24)

14. Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE) (Uradni list RS, št. 78/23, 95/24 in 77/25)

2.2.1.3.1 Spremljajoča energetska dejavnost

Z uvedbo **42. člena ZUNPEOVE** je možno postavljati HEE, kot sestavni del FNN oziroma VPN, kot spremljajočo dejavnost na območjih kmetijskih zemljišč, območjih gozdnih zemljišč oziroma gozdov, območjih voda, območjih mineralnih surovin, območjih odlagališč in območjih prometnih površin, pod pogojem da:

- ne otežuje realizacije posegov v prostor in opravljanja ali razvojnih možnosti osnovne dejavnosti na območjih namenske rabe prostora,
- omogoča, da zemljišče in objekti hkrati služijo osnovnemu namenu in spremljajoči energetski dejavnosti,
- je dopustna v skladu s tem zakonom, z zakonom, ki ureja prostor, s področnimi zakoni iz VI. poglavja ZUNPEOVE (obravnavani v nadaljevanju) ali z drugimi zakoni.

Spremljajoča energetska dejavnost ne sme spodriniti pretežne dejavnosti na namenski rabi prostora in je, kadar je namenska raba povezana z izvajanjem določene dejavnosti, dopustna le, dokler se dejavnost, ki je skladna z namensko rabo prostora, dejansko izvaja. Spremljajoča energetska dejavnost se s PIA ali uredbo o prostorskem redu načrtuje v skladu z II. poglavjem ZUNPEOVE, pri čemer se spremljajoča energetska dejavnost na območju gozda ter na vodnih in kmetijskih zemljiščih v PIA načrtuje tako, da se v njem določi in grafično prikaže območje posega, prikaz urbanistične, krajinske oziroma arhitekturne rešitve, vključno z razmestitvijo posameznih elementov FNN/VPN, gospodarsko javno infrastrukturo, ki jo je treba zagotoviti, način priključevanja na gospodarsko javno infrastrukturo ter rešitve in ukrepe za varstvo okolja, varstvo pred požarom in naravnimi nesrečami, upravljanje z vodami, ohranjanje narave in varstvo kulturne dediščine. Občina lahko v PIA za posamezne dopustne spremljajoče energetske dejavnosti podrobneje določi PIP ali predpiše druge PIP za posamezno spremljajočo dejavnost, ki jih narekujejo posebnosti prostora in so utemeljeni s strokovnimi podlagami.

Določbe o spremljajoči energetski dejavnosti ne posegajo v predpisane zahteve po predhodni pridobitvi upravne odločbe o dovolitvi posega, ki urejajo varnost cestnega in železniškega prometa, energetiko, varstvo pred požarom, varstvo pred naravnimi nesrečami, obrambo, upravljanje z gozdovi, rudarstvo, upravljanje z vodami, ohranjanje narave, varstvo okolja ali varstvo kulturne dediščine.

2.2.1.3.2 Postavitev HEE v povezavi s FNN na cestnem zemljišču

43. člen ZUNPEOVE dodaja nov termin v 2. členu Zakona o cestah (ZCes-2) in sicer: »**17.a fotonapetostna naprava (FNN)** je naprava, ki proizvaja EE z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njeno delovanje, napravami za shranjevanje energije (**HEE**) in priključki na omrežje«.

44. člen ZUNPEOVE (uvaja nov 11.a člen v ZCes-2) ki določa, da je postavitev **FNN na cestnem zemljišču dopustna**, pod pogoji in na način, določen s tem členom oz. če ni ovirano redno vzdrževanje ceste. Postavitev FNN ne sme škodovati cesti, ogrožati, ovirati ali zmanjšati varnosti prometa in mora omogočati njihovo začasno demontažo zaradi izvedbe vzdrževalnih del, ki se izvajajo v skladu z ZCes-2.

Kadar investitor FNN ni upravljavec ceste, mora pred izvajanjem gradbenih in drugih del, povezanih s postavitvijo, pridobiti soglasje upravljavca ceste, ki ga izda v skladu s tem zakonom, ali mnenje, ki ga upravljavec ceste izda v skladu z zakonom, ki ureja graditev objektov. Soglasje ali mnenje iz prejšnjega stavka izdajo upravljavci cest oziroma koncesionar iz 14. ali 67. člena ali gospodarska družba iz 54. člena ZCes-2, na podlagi javnega pooblastila, če ugotovijo, da je načrtovana postavitev skladna s tem zakonom. Zoper soglasje je dovoljena pritožba na ministrstvo, pristojno za promet.

Postavitev FNN na cestnem zemljišču ni dopustna:

- v območju prostega profila ceste,
- v območju preglednih polj, pregledne breme ter polj vidnosti prometne signalizacije,
- na prometni signalizacije in prometni opremi s certificirano konstrukcijo,
- na območju naprav za odvodnjavanje ceste in čiščenja odpadnih vod, vključno z dostopi do njih in
- na območju, kjer je evidentirana nestabilnost brežin oziroma pojav padajočega kamenja.

Ne glede na prejšnji odstavek je postavitev **FNN dopustna na območju naprav za odvodnjavanje ceste in čiščenja odpadnih vod**, vključno z dostopi do njih, če tehnična izvedba naprav omogoča neovirano dostopnost in vzdrževanje ceste, njene opreme, objektov in naprav ter ne onemogoča odvodnjavanja ceste in čiščenja odpadnih vod.

Postavitev FNN je dopustna v sklopu izvajanja vzdrževalnih del v javno korist na cesti ter rekonstrukciji in novogradnji ceste, če so pridobljene stvarne pravice na nepremičninah tudi za postavitev teh naprav. Pri graditvi objektov in ukrepih na cesti, ki se bodo izvajali kot vzdrževalna dela v javno korist, upravljavec ceste v okviru projektne naloge opredeli, ali na območju načrtovanega ukrepa na cesti obstajajo pogoji za postavitev FNN. V primeru ustreznih pogojev mora projektna dokumentacija vsebovati tudi rešitve za postavitev teh naprav hkrati z izvajanjem načrtovanega ukrepa ali v prihodnje (tudi če v fazi projektiranja še ni znano, ali bo postavitev te naprave izvedena in kdo bo investitor). Če postavitev naprave ne bo potekala hkrati z izvajanjem ukrepa na cesti, se rešitve projektirajo in ukrep na cesti izvede tako, da bo morebitna postavitev teh naprav lažja in bo potrebnih čim manj posegov v sestavne dele ceste. Ustanavljanje stvarne služnosti ali stavbne pravice na cestnem zemljišču za namen postavitve FNN je v pristojnosti upravljavca ceste. Vsa medsebojna razmerja med lastnikom zemljišča, upravljavcem ceste in investitorjem se uredijo s pogodbo.

2.2.1.3.3 Postavitev HEE v povezavi s FNN/VPN na vodovarstvenih območjih

46. člen ZUNPEOVE dodaja dva nova termina v 7. členu Zakona o vodah (ZV-1) in sicer:

- »**48. Fotonapetostna naprava (FNN)** je naprava, ki proizvaja EE z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njeno delovanje, napravami za shranjevanje energije (**HEE**) in priključki na omrežje ter
- **49. Vetrna proizvodna naprava (VPN)** je naprava, ki proizvaja EE z izrabo vetrne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njeno delovanje, napravami za shranjevanje energije (**HEE**) in priključki na omrežje.«

48. člen ZUNPEOVE uvaja nov 76.a člen ZV-1, ki določa, da vlada v predpisu o določitvi vodovarstvenega območja določi, da se za postavitev samostojnih FNN in VPN na VVO določi vodovarstveni režim tako, da je na širšem območju, na katerem se izvaja varovanje z blažjim vodovarstvenim režimom, dovoljena postavitev teh naprav pod pogoji, določenimi v vodnem soglasju in če so med izvajanjem gradbenih in drugih del ob postavitvi naprave zagotovljeni zaščitni ukrepi, s katerimi se preprečijo negativni vplivi na vodni režim ter stanje površinskih in podzemnih voda.

Na VVO se lahko postavi HEE, če se izvedejo zaščitni ukrepi za preprečitev onesnaženja okolja, do katerega bi lahko prišlo zaradi njene postavitve ali delovanja, glede na uporabljeno tehnologijo. FNN/VPN s HEE, ki so na VVO, je dovoljeno čistiti samo z vodo.

Minister, pristojen za vode, v soglasju z ministrom, pristojnim za energijo, lahko predpiše **posebne tehnične pogoje** za postavitev in delovanje FNN/VPN s HEE na VVO, ki so potrebni zaradi varovanja količinskega in kakovostnega stanja vodnega telesa, namenjenega za javno oskrbo s pitno vodo.

2.2.1.3.4 Postavitev HEE v povezavi s FNN/VPN na območju rudniških prostorov

51. člen ZUNPEOVE dodaja dva nova termina v 2. členu Zakona o rudarstvu (ZRud-1), ki se glasita:

- »12. **Fotonapetostne naprave (FNN)** so naprave, ki proizvajajo EE z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije (**HEE**) in priključki na omrežje ter
- 13. **Vetrna proizvodna naprava (VPN)** je naprava, ki proizvaja EE z izrabo vetrne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njeno delovanje, napravami za shranjevanje energije (**HEE**) in priključki na omrežje«.

52. člen ZUNPEOVE pa dopolnjuje tudi 93. člen ZRud-1. V območju rudniškega prostora oziroma preko njega se smejo graditi javne ceste, železniške proge, prekopi ter druge prometne poti, električni vodi visoke napetosti, vodovodi, naftovodi in plinovodi ter drugi objekti in naprave, ki niso namenjene izvajanju rudarskih del, vendar samo, če se zagotovijo varnostni ukrepi in določijo varnostni stebri, s katerimi ne bo ogroženo življenje in premoženje. Pod enakimi pogoji je na površinskih kopih dovoljeno postaviti tudi FNN/VPN v povezavi s HEE. Priključki na naprave iz prejšnjega stavka lahko potekajo tudi prek pristopnih zemljišč.

Pod enakimi pogoji je **na površinskih kopih** dovoljeno postaviti tudi FNN/VPN s HEE (1.odstavek 93. člena ZRud-1). V delu pridobivalnega prostora se lahko pod pogoji iz prejšnjega stavka in v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, izjemoma dopusti tudi izvajanje dejavnosti, ki niso namenjene izvajanju rudarskih del, kot je med drugim tudi proizvodnja ter prenos in distribucija EE (2. odstavek 93. člena ZRud-1).

Preden se izdela investicijski program za FNN/VPN s HEE oziroma se sprejme odločitev za izvajanje dejavnosti iz prejšnjega odstavka, mora investitor oziroma nosilec dejavnosti zahtevati od nosilca rudarske pravice za izkoriščanje **mnenje o tem, katera smer in lega oziroma površina**, na katerih se naj bi izvajale dejavnosti, v območju rudniškega prostora, bi bila najprimernejša za postavitve FNN/VPN s HEE. Nosilec rudarske pravice za izkoriščanje mora mnenje podati najpozneje v 30 dneh od prejema zahteve, sicer se šteje, da sta predlagana smer in lega objektov in naprav ustrezna (3. odstavek 93. člena ZRud-1, 52. člen ZUNPEOVE).

Pred začetkom gradnje ali postavitve FNN/VPN s HEE ali izvajanja dejavnosti v območju rudniškega prostora oziroma preko njega, morata investitor gradnje oziroma nosilec dejavnosti in nosilec rudarske pravice za izkoriščanje skleniti **pisni dogovor o razmejitvi odgovornosti** (4. odstavek 93. člena ZRud-1). Za gradnjo FNN/VPN s HEE, za katere je v skladu s predpisi, ki urejajo graditev objektov potrebno GD, in se nahajajo v mejah rudniškega prostora, je potrebno pred izdajo GD pridobiti **soglasje nosilca rudarske pravice za izkoriščanje**. Gradnje enostavnega objekta, za katerega ni predpisano GD in opravljanje dejavnosti iz drugega odstavka tega člena v območju rudniškega prostora tudi ni dovoljeno začeti brez predhodne pridobitve soglasja nosilca rudarske pravice za izkoriščanje (6. odstavek 93. člena ZRud-1).

2.2.1.3.5 Postavitev HEE v povezavi s FNN/VPN na kmetijskih zemljiščih

53. člen ZUNPEOVE posega tudi v Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ¹⁵) in sicer se v 3.č členu dopolni in na novo določa, da lokalna skupnost lahko v svojem prostorskem aktu na območjih kmetijskih zemljišč med drugim dopusti gradnjo naslednjih objektov ali posegov v prostor (14. in 16. alineja, točka i, 1. odstavek 3.č člen ZKZ), ki so po predpisih o določitvi klasifikacije vrst objektov CC-SI glede na namen uporabe objektov uvrščeni v skupino:

- elektrarne in drugi energetske objekti, in sicer le naprave, ki proizvajajo EE z izrabo vetrne energije (**VPN**), vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije (**HEE**) in priključki na omrežje, ki ne presegajo tlorisne površine 150 m², če gre za kmetijsko zemljišče z boniteto do vključno 35 točk,«;

15. Zakon o kmetijskih zemljiščih (ZKZ) (Uradni list RS, št. 71/11 – uradno prečiščeno besedilo, 58/12, 27/16, 27/17 – ZKme-1D, 79/17, 44/22 in 78/23 – ZUNPEOVE)

- elektrarne in drugi energetske objekti, in sicer le naprave, ki proizvajajo EE z izrabo sončne energije (**FNN**), vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, napravami za shranjevanje energije (**HEE**) in priključki na omrežje, na način, da ne vpliva na obseg kmetijske proizvodnje oziroma se pridelovalni potencial in kakovost kmetijskih zemljišč izboljša, ob upoštevanju pogojev iz 3.čč člena ZKZ.

Postavitev FNN je skladno s 3.čč členom ZKZ **dopustna na kmetijskem zemljišču**, ki je glede na evidenco dejanske rabe kmetijskih in gozdnih zemljišč uvrščeno med:

- kmetijsko zemljišče v zaraščanju, pri čemer je treba pred postavitvijo na njem prijaviti spremembo dejanske rabe v trajni travnik, ne glede na višino bonitete kmetijskega zemljišča,
- trajni travnik z boniteto kmetijskega zemljišča do vključno 35 točk,
- njive ali trajni nasad (pod pogoji določenimi v pravilniku 3.čč člena).

HEE se mora postaviti tako, da **ne ovira ali čim manj ovira kmetijsko rabo zemljišča** (npr. ob robu kmetijskega zemljišča ali ob obstoječi cestni povezavi). HEE se lahko postavi pod pogojem, da **se izvedejo zaščitni ukrepi za preprečitev onesnaženja okolja**, do katerega bi lahko prišlo zaradi postavitve ali delovanja, glede na uporabljeno tehnologijo (zlasti zaradi morebitnega uhajanja okolju škodljivih snovi, če jih HEE vsebuje).

Pogoj za postavitve FNN je soglasje ministrstva, pristojnega za kmetijstvo. Za pridobitev soglasja mora investitor na ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, posredovati vlogo za izdajo soglasja, ki mora vsebovati elaborat, iz katerega je razvidno izpolnjevanje pogojev iz prvega do petega odstavka 3.cč člena. Ministrstvo, pristojno za kmetijstvo, z odločbo ugotovi, ali so izpolnjeni pogoji od prvega do petega odstavka 3. cč člena. Ministrstvo izda odločbo v 45 dneh od prejema popolne vloge, sicer se šteje, da je soglasje dano. Za datum izdaje odločbe se šteje datum, ko je odločba odpremljena. Ta odstavek se ne uporablja za postavitve FNN za namen pilotnega projekta.

Po odstranitvi FNN se na kmetijskem zemljišču vzpostavi prejšnje stanje.

FNN/VPN s HEE, ki se postavijo na kmetijskem zemljišču, je dovoljeno **čistiti samo z vodo** (7.a člen ZKZ).

Podrobnejši pogoji za postavitve FNN so opisani v »Priročniku za postavitve OVE proizvodnih naprav – Sončna energija«, za VPN pa v »Priročniku za postavitve OVE proizvodnih naprav – Vetrna energija«.

2.2.1.3.6 Postavitev HEE v povezavi s FNN/VPN na območju obstoječega zaprtega odlagališča odpadkov ter na odlagališčih v fazi zapiranja

61. člen ZUNPEOVE dodaja dva nova termina v 3. člen Zakona o varstvu okolja (ZVO-2), ki se glasita:

- »22. **Fotonapetostne naprave (FNN)** so naprave, ki proizvajajo EE z izrabo sončne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, **napravami za shranjevanje energije (HEE)** in priključki na omrežje ter
- 23. **Vetrne proizvodne naprave (VPN)** so naprave, ki proizvajajo EE z izrabo vetrne energije, vključno s tehnično opremo, potrebno za njihovo delovanje, **napravami za shranjevanje energije (HEE)** in priključki na omrežje«.

Kot navaja **62. člen ZUNPEOVE** je **dovoljeno postavljati FNN/VPN na območju obstoječega zaprtega odlagališča odpadkov** pod pogoji zapisanimi v 64. členu ZUNPEOVE, in sicer:

- da ne ogrožajo stabilnosti odlagališča,

- da se zagotovi sistemu tesnjenja in odplinjanja odlagališča izpolnjevanje njihovih funkcij,
- da se zagotovi izvajanje obratovalnega monitoringa in pregledov telesa odlagališča (kot zahtevajo predpisi s področja varstva okolja in OVD),
- da ne ovira vzdrževanja površine telesa zaprtega odlagališča ali obratovanje in vzdrževanje napeljav, naprav in delov odlagališča potrebnih za njegovo obratovanje,
- da se omogoča izvajanje vseh drugih obveznosti in predpisov, ki jih urejajo varstvo okolja in OVD za zaprto odlagališče,
- da so temelji izvedeni le površinsko, kjer se zagotovi, da so temelji najmanj 100 cm odmaknjeni od zgornjega roba drenažnega sloja odlagališča odpadkov (razen za obstoječa zaprta odlagališča odpadkov, za katera je bil v skladu s predpisom o odlaganju odpadkov odobren drugačen način zapiranja),
- da se vsi vodi izvedejo površinsko,
- da se zagotovi, da so naprave in oprema od plinjakov ter merilnih mest za izvajanje obratovalnega monitoringa oddaljene v radiju najmanj 3 metrov in
- da se zagotovijo ukrepi varstva pred požarom.

Za postavitev naprav iz prejšnjega odstavka na obstoječem zaprtem odlagališču odpadkov se ne glede na zakon, ki ureja graditev objektov, **izdela projektna dokumentacija za izvedbo gradnje (PZI)**. Projektna dokumentacija se izdelava v skladu s predpisi, ki urejajo dokumentacijo za gradnjo, pripravi pa jo projektant, ki izpolnjuje pogoje iz zakona, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost. Pri postavitvi naprav je treba zagotoviti nadzor nadzornika, ki izpolnjuje pogoje iz zakona, ki ureja arhitekturno in inženirsko dejavnost. Po končani postavitvi je za naprave iz prejšnjega stavka, za katere ni predpisano UD v skladu z zakonom, ki ureja graditev, treba izdelati in hraniti **projektno dokumentacijo izvedenih del - PID** (2. odstavek 64. člena ZUNPEOVE).

Če iz poročil o izvajanju obratovalnega monitoringa za obstoječe zaprto odlagališče odpadkov za zadnjih 5 let izhaja, da odlagališče odpadkov čezmerno obremenjuje okolje ali da vpliv odlagališča ni zadovoljivo pojasnjen in ukrepi, ki so v skladu s predpisi o varstvu okolja vključeni v OVD in poročilo o izvajanju obratovalnega monitoringa, niso konkretno določeni ali ne zadoščajo za odpravo čezmernega obremenjevanja in škodljivih vplivov odlagališča odpadkov, investitor, upravljalec odlagališča odpadkov in lastnik zemljišča na območju naprave, zagotovijo, da se na podlagi strokovnega mnenja pripravi **načrt ukrepov za zmanjšanje in odpravo čezmernega obremenjevanja in škodljivih vplivov odlagališča odpadkov, ki se vključi v projekt za izvedbo gradnje - PZI** (3. odstavek 64. člena ZUNPEOVE).

Upravljalca mora o nameri postavitve VPN/FNN na območju zaprtega odlagališča **pisno obvestiti inšpekcijo, pristojno za varstvo okolja**, najmanj 30 dni pred začetkom izvajanja posega (4. odstavek 64. člena ZUNPEOVE).

Če iz poročila o izvedbi obratovalnega monitoringa ali ugotovitev inšpekcije, pristojne za okolje, izhaja, da so vplivi odlagališča čezmerni ali da vplivov odlagališča ni mogoče zanesljivo ugotoviti, se minimalno 80 % sredstev, ki jih investitor v tekočem koledarskem letu zagotovi kot odmero za postavitev in obratovanje VPN, nameni ali rezervira za financiranje ukrepov za odpravo čezmernega obremenjevanja in preprečevanje škodljivih vplivov odlagališča odpadkov (9. odstavek 64. člena ZUNPEOVE).

Skladno s 65. členom ZUNPEOVE upravljavci odlagališč odpadkov, ki imajo **OVD za obratovanje odlagališča odpadkov, in v času uveljavitve tega zakona še niso izvedli zapiralnih del**, lahko v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, vložijo vlogo za spremembo OVD za odlagališče odpadkov in priložijo nov načrt zapiranja odlagališča odpadkov, v katerem hkrati

z izvedbo zapiralnih del predvidijo tudi postavitev in obratovanje FNN. Načrt poleg vsebin glede zapiralnih del, ki so določene z Uredbo o odlagališčih odpadkov, vsebuje tudi PZI. Načrt in izvedba postavitve ter obratovanja FNN/VPN morajo izpolnjevati pogoje za zapiranje odlagališča iz Uredbe o odlagališčih odpadkov in zgoraj navedene pogoje.

2.2.1.4 Reglativni peskovniki

Za preskušanje novih in naprednih tehnologij, proizvodov ali pristopov na področju proizvodnje EE z izrabo OVE **in njenega shranjevanja**, ali za drugačen način uporabe obstoječih, lahko vlada pod pogoji iz 29. člena ZUNPEOVE odobri odstop od posameznih določb predpisov s področja energetike, prostora, graditve, rudarstva, varstva okolja, ohranjanja narave, upravljanja z vodami, varstva kulturne dediščine ter postavitve, obratovanja in priključevanja naprav za proizvodnjo EE, ki onemogočajo ali otežujejo izvedbo projekta. Reglativni peskovnik se lahko odobri za obdobje, ki omogoča preizkus novih in naprednih tehnologij, proizvodov in pristopov ali drugih načinov uporabe obstoječih, a najdlje za obdobje 5 let, vendar se lahko še podaljša za največ 2 leti v primeru, če se med izvajanjem ugotovi, da je iz opravičenih razlogov treba podaljšati obdobje preizkušanja in se lahko kljub podalžšanju to razveljavi v primeru neizvajanja oziroma nepravilnega izvajanja reglativnega peskovnika, ki ga nadzoruje ministrstvo, pristojno za energijo.

Vlada RS z odločbo odobri reglativni peskovnik, če so **izpolnjeni pogoji**:

- predlagani projekt je v javno korist, saj lahko pomembno prispeva k razvoju proizvodnje EE z izrabo OVE ali njenega shranjevanja,
- odobritev reglativnega peskovnika in izvedba projekta nista v nasprotju s predpisi EU in
- če je javna korist iz 1. alineje večja od teže posega v določbo predpisa iz prejšnjega odstavka, od katere se odstopa, pri čemer se pri presoji upoštevajo varstveni cilji, ki jih zasleduje ta določba.

Odločba se razveljavi v primeru neizvajanja ali nepravilnega izvajanja reglativnega peskovnika.

2.2.1.5 Izdelava projektne dokumentacije

Projektna in druga dokumentacija ali njeni posamezni deli so namenjeni pridobitvi pogojev, mnenj, GD, prijavi začetka gradnje, izvedbi gradnje, pridobitvi UD in evidentiranju ter uporabi objekta. Glede na namen uporabe se projektna dokumentacija med drugim razvršča na:

- projektno dokumentacijo za pridobitev projektnih in drugih pogojev (DPP),
- projektno dokumentacijo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD),
- projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje (PZI) in
- projektno dokumentacijo izvedenih del (PID), kar je podrobneje obravnavano v nadaljevanju gradiva.

2.2.1.5.1 Projektna dokumentacija za pridobitev projektnih in drugih pogojev (DPP) ter pridobitev projektnih in drugih pogojev

DPP je namenjena pridobitvi projektnih in drugih pogojev ter vsebuje tiste podatke, na podlagi katerih lahko mnenjedajalec predloži ustrezne podatke v skladu s svojimi pristojnostmi ter določi pogoje za izdelavo dokumentacije za¹⁶:

- izvedbo gradnje,
- izvajanje gradnje,
- izdelavo projektne dokumentacije izvedenih del in
- uporabo in vzdrževanje objekta.

16. Pravilnik o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 30/23), 4.člen, 1. odstavek.

Če tako določa poseben predpis (npr. lokacija se nahaja na območju, kjer je predpisan pravni režim varstva), je pridobitev projektnih pogojev obvezna. Projektni in drugi pogoji niso upravni akti. Projektne pogoje, ki jih izdajo mnenjedajalci oziroma nosilci urejanja prostora¹⁷, mora investitor pridobiti pred pričetkom gradnje ali rekonstrukcije objekta. S pridobitvijo projektnih pogojev se pridobijo potrebni podatki za izdelavo projekta oz. priključka in pogoji za gradnjo in umestitev HEE v bližini obstoječih elektroenergetskih vodov ali naprav ter na varstvenih, varovalnih, zavarovanih ter drugih območjih, na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov ali kulturne dediščine predpisan pravni režim varstva (npr. lokacija umestitve, način umestitve itd.).

Pristojni mnenjedajalci zagotovijo dostop do informacij, pomembnih za pripravo projektne in druge dokumentacije z njihovega področja, na spletnih straneh, na centraliziran in enostavno dostopen način v prostorskem informacijskem sistemu v skladu z zakonom, ki ureja prostor. Investitor do njih dostopa preko enotne vstopne točke prostorskega informacijskega sistema¹⁸.

Mnenjedajalec izda projektne in druge pogoje v 15 dneh od prejema zahteve za izdajo projektnih in drugih pogojev, razen, če je v posebnem zakonu določen daljši rok, vendar ne več kot 30 dni od prejema zahteve za izdajo projektnih in drugih pogojev. Ne glede na navedeno, mnenjedajalcu ni treba izdati projektnih in drugih pogojev, če so podatki za pogoje za izdelavo DGD, za izvajanje gradnje in uporabo objekta (projektni in drugi pogoji), enaki javno objavljenim informacijam v skladu s prejšnjim odstavkom, pri čemer mnenjedajalec investitorja obvesti o mestu objave teh informacij¹⁸. **Stroškov postopka ni.**

2.2.1.6 Pridobitev soglasja za priključitev (SZP) HEE na javno elektroenergetsko omrežje

Za priključitev na prenosni ali distribucijski sistem ali njeno spremembo mora pravna ali fizična oseba pridobiti **SZP, skladno s 139. členom ZOEE**¹⁹. SZP se upošteva pri izdaji mnenja po zakonu, ki ureja graditev objektov. Za pridobitev SZP pri novogradnji je treba elektrooperaterju predložiti projektno dokumentacijo za namen pridobitve pogojev in mnenj, skladno z zakonom, ki ureja graditev objektov. Elektrodistribucijski operater v SZP določi priključno mesto in pogoje za priključitev.

SZP je odločba, ki se izda po ZUP²⁰ v primeru, če so za to dane elektroenergetske in tehnične možnosti. V SZP se predpiše kdo je imetnik soglasja, točno lokacijo namestitve HEE, točko priključitve, lokacijo prevzemno-predajnega mesta in tehnične pogoje, ki morajo biti izpolnjeni, da bo mogoča priključitev HEE na distribucijsko omrežje. Postopek za priključitev na energetska omrežje se razlikuje glede na to, ali se na omrežje priključuje HEE, za katerega je potrebno pridobiti GD, ali pa gre za HEE, za katerega GD ni potrebno pridobiti. Četudi za HEE ni potrebno pridobiti GD, je potrebno pridobiti **SZP za HEE**. Vlogo lahko poda uporabnik sistema, ki bo investitor objekta oziroma HEE, lastnik obstoječega merilnega mesta ali pooblaščenec. Dokončno soglasje za priključitev na distribucijski sistem velja 2 leti, na prenosni sistem pa 5 let.

Če elektrodistribucijski operater zahteve za priključitev ali zmanjšanje obratovalne omejitve ne zavrne v skladu s prejšnjim stavkom, mora uporabniku sistema zagotoviti uporabo prenosnega ali distribucijskega sistema s **sklenitvijo pogodbe o uporabi sistema** na podlagi katere se uporabnik zavezuje plačevati omrežnino, elektrodistribucijski operater pa se zaveže uporabniku omogočiti **oddajo EE v sistem oziroma odjem EE iz sistema** v okviru postavljene obratovalne omejitve. V primeru spremembe obratovalne omejitve prevzemno-predajnega mesta, je to razlog za spremembo pogodbe o uporabi sistema.

17. Seznam državnih nosilcev urejanja prostora je dostopen na https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostor-pomembni-dokumenti/nabor_drzavnih_nosilcev_urejanja_prostora.pdf, na lokaciji predvidene investicije pa je treba preveriti tudi lokalne nosilce urejanja prostora. Državni nosilci urejanja prostora so, ne glede na druge zakone, le ministrstva, ki skrbijo za enotno zastopanje vseh resornih javnih interesov. Organi in organizacije, ki v skladu z zakonom, ki ureja varstvo okolja sodelujejo pri CPVO po ZUreP-3, so ministrstva, ki so pristojna za posamezna področja CPVO. Seznam državnih nosilcev urejanja prostora se objavi v prostorskem informacijskem sistemu (41. člen, ZUreP-3).

18. 1. odstavek 42. člena GD-1, 4. odstavek 42. člena v delu, ki se nanaša na možnost, da mnenjedajalcu ni treba izdelati projektnih in drugih pogojev, ter 2. odstavek 43. člena GD-1 v delu, ki se nanaša na evidentiranost pristojnosti mnenjedajalca v zbirki območij pristojnosti v prostorskem informacijskem sistemu v skladu z zakonom, ki ureja prostor, se začnejo uporabljati tri leta po uveljavitvi GD-1.

19. Zakon o oskrbi z električno energijo (ZOEE) (Uradni list RS, št. 172/21 in 47/25)

20. Zakon o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb)

2.2.1.7 Projektna dokumentacija za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD)

Na podlagi pridobljenih projektnih pogojev investitor oz. pooblaščen projektantska organizacija (v nadaljevanju: projektant) izdela **projektno dokumentacijo za pridobitev mnenj in gradbenega dovoljenja (DGD)**²¹ in v nadaljevanju projektno dokumentacijo za izvedbo gradnje (PZI).

DGD je namenjena pridobitvi mnenj in GD ter vsebuje podatke, na podlagi katerih pristojni mnenjedajalci ocenijo skladnost dokumentacije s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj. Na tej osnovi se določijo pogoji za izdelavo projektne dokumentacije za izvedbo gradnje, izvajanje gradnje, izdelavo dokumentacije izvedenih del ter uporabo objekta, upravni organ pa odloči o izpolnjevanju pogojev za izdajo GD.

S to dokumentacijo se načrtuje izpolnjevanje tistih bistvenih zahtev, ki so ključne glede vpliva nameravane gradnje na prostor in sosednje objekte. Projektna dokumentacija se izdela kot zbirni prikaz, ki vključuje obrazce, tehnično poročilo ter lokacijske in tehnične prikaze.

ZUNPEOVE v 28c. členu določa, da mora biti, ne glede na določbe predpisov, ki urejajo graditev, **v zahtevi za izdajo GD za posege iz 2. odstavka a28.a člena ZUNPEOVE²², ki se načrtujejo na območju za pospešeno uvajanje OVE** in za katere je skladno s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, obvezna predhodna presoja ali PVO, za katere investitor želi izvesti preveritev v skladu s tem členom, pri podatkih o gradnji navedeno, da gre za **preveritev na območju za pospešeno uvajanje OVE**.

Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo graditev, mora **DGD za posege iz prejšnjega odstavka vsebovati** tudi:

- opis lastnosti in posebnosti posega, ki vključuje vsaj tehnologijo, dimenzije, predvidene površine za postavitve, način postavitve ter opis posega v prostor in naravo pri izgradnji in porušitvi, opis in značilnosti delovanja;
- navedbo območja za pospešeno uvajanje OVE, na katerem se poseg načrtuje, skupaj z navedbo pravil in ukrepov na tem območju za pospešeno uvajanje OVE ter strokovno pojasnilo, kako so se pravila in ukrepi upoštevali pri načrtovanju ter kako se bodo upoštevala pri gradnji, obratovanju in odstranitvi naprave.

2.2.1.8 Postopki pridobivanja mnenj ali soglasij s strani mnenjedajalcev o sprejemljivosti nameravanega posega

Investitor pred vložitvijo zahteve za izdajo GD pridobi **mnenja pristojnih mnenjedajalcev**. Za posege, za katere ni predpisano GD, je v kolikor je to skladno s predpisi zahtevano, treba pridobiti ustrezna **soglasja pristojnih mnenjedajalcev**. Mnenje se pridobi, če je nameravana gradnja takšna, da je zanj v skladu s predpisi treba pridobiti mnenje pristojnega mnenjedajalca in je pristojnost mnenjedajalca evidentirana v zbirki območij pristojnosti v prostorskem informacijskem sistemu v skladu z zakonom, ki ureja prostor²³. Za objekt, za katerega izdajo GD je pristojno ministrstvo in je predviden na območju, za katero je sprejet državni prostorski izvedbeni akt, se mnenje ministrstva, pristojnega za prostor, ne pridobi, temveč se o tem odloči v postopku izdaje GD.

V mnenju se mnenjedajalec opredeli glede skladnosti DGD s predpisi iz svoje pristojnosti. Mnenje mora jasno izražati stališča mnenjedajalca in mora biti strokovno in pravno uteme-

21. Več informacij in priloge dostopno v [Pravilniku o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov](#) (Uradni list RS, št. 30/23)

22. Ti posegi so: postavitve PN, ki lahko vključuje tudi naprave, ki združujejo različne vrste tehnologije za proizvodnjo električne energije iz OVE, nadomestitev stare zmogljivosti za proizvodnjo EE z novo v PN, **nove naprave za shranjevanje energije, ki so na isti lokaciji kot PN**, priključevanje prej navedenih naprav na električno omrežje.

23. 1. odstavek 42. člena GD-1, 4. odstavek 42. člena v delu, ki se nanaša na možnost, da mnenjedajalcu ni treba izdelati projektnih in drugih pogojev, ter 2. odstavek 43. člena GD-1 v delu, ki se nanaša na evidentiranost pristojnosti mnenjedajalca v zbirki območij pristojnosti v prostorskem informacijskem sistemu v skladu z zakonom, ki ureja prostor, se začnejo uporabljati tri leta po uveljavitvi GD-1.

ljeno ter obrazloženo. V mnenje se lahko vključijo tudi podatki oziroma pogoji za izvedbo gradnje in uporabo objekta.

Mnenjedajalec mora mnenje podati v 30 dneh od prejema zahteve za izdajo mnenja. Rok za izdajo mnenja se lahko podaljša na zahtevo investitorja.

Če se DGD spremeni tako, da to lahko vpliva na izdana mnenja, mora projektant s spremembo seznaniti posamezne mnenjedajalce in po potrebi pridobiti njihova nova mnenja v delu, v katerem se je projektna rešitev spremenila, spremembe pa morajo biti opisane v dokumentaciji.

Na podlagi DGD pristojni mnenjedajalci (v kolikor je to potrebno in se načrtovani poseg nahaja na varstvenih, varovanih, zavarovanih ter drugih območjih, na katerih je zaradi varstva okolja, ohranjanja narave, varstva naravnih virov, kulturne dediščine idr. predpisan pravni režim varstva) ocenijo skladnost dokumentacije s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj. Mednje se na primer uvrščajo:

- vodno soglasje/mnenje o vplivu gradnje na vodni režim in stanje voda,
- kulturnovarstveno soglasje in mnenje,
- naravovarstveno soglasje in mnenje,
- mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca, če je gradnja v varovalnem pasu cestne infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne železniške infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne plinovodne infrastrukture / v varovalnem pasu elektroenergetske infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne vodovodne infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne kanalizacijske infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne vročevodne infrastrukture / v varovalnem pasu gospodarske javne elektronsko komunikacijske infrastrukture,
- mnenje in soglasje za gradnjo z vidika varovanja letališč,
- mnenje in soglasje za gradnjo z vidika varovanja žičnic,
- mnenje in soglasje nosilca rudarske pravice za izkoriščanje na območjih meja rudniškega prostora,
- mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca pri vseh posegih v kmetijska zemljišča,
- mnenje in soglasje pristojnega mnenjedajalca pri vseh posegih v gozd in gozdni prostor.

V postopku izdaje GD je upravni organ vezan na mnenje pristojnega mnenjedajalca, če izpolnjuje zahteve iz 4. odstavka 43. člena GD-1. Če mnenje ne izpolnjuje teh zahtev, upravni organ zahteva dopolnitev takšnega mnenja. V primeru neuspešne dopolnitve mnenja upravni organ odloči s pomočjo mnenja pristojnega organa za nadzor nad mnenjedajalcem ali, ko je mnenjedajalec občina, s pomočjo mnenja župana v skladu s predpisi, ki urejajo lokalno samoupravo, ali s pomočjo izvedenca ali pa odloči upravni organ sam.

V primeru dveh ali več neusklajenih mnenj različnih mnenjedajalcev upravni organ razpiše ustno obravnavo z namenom uskladitve mnenj. V primeru neuspešne uskladitve mnenj upravni organ odloči na način iz prejšnjega odstavka.

Če mnenje k zahtevi za izdajo GD ni bilo priloženo in investitor izkaže, da ni bilo dano v roku, upravni organ v 5 dneh od vložitve zahteve za izdajo GD pozove mnenjedajalca, da v 15 dneh od prejema poziva poda mnenje. Upravni organ v pozivu mnenjedajalca opozori, da se bo, če mnenja ne bo podal v predpisanem roku, štelo, da je pristojni mnenjedajalec mnenje v skladu s 4. odstavkom 43. člena GD-1 dal in s tem potrdil skladnost DGD s predpisi iz svoje pristojnosti. Upravni organ s tem pozivom istočasno seznani tudi organ, pristojen za nadzor nad mnenjedajalcem, ali v primeru, ko je mnenjedajalec občina, župana v skladu s predpisi, ki urejajo lokalno samoupravo.

Določbe prejšnjega odstavka se ne uporabljajo za mnenja, ki se izdajajo na zahtevo upravnega organa v postopku izdaje integralnega GD v skladu s 65. členom GD-1.

Skladno z 28.c členom ZUNPEOVE za **posege iz 2. odstavka a28.a člena ZUNPEOVE, ki se načrtujejo na območju za pospešeno uvajanje OVE in za katere je skladno s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, obvezna predhodna presoja ali PVO, za katere investitor želi izvesti preveritev na območju za pospešeno uvajanje OVE**, mnenjedajalci na podlagi vloge, ki mora vsebovati DGD za navedene posege z vsebino, ki jo določa ta člen, v okviru priprave mnenja preverijo, ali je gradnja skladna s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, vsak iz svojega področja. Za navedene posege je pristojni mnenjedajalec k projektni dokumentaciji v postopku pridobitve GD ali CD glede emisij v tla, vode, zraka, hrupa, svetlobnega onesnaževanja, elektromagnetnega sevanja, vibracij, podnebnih sprememb in ravnanja z odpadki, tudi ministrstvo, pristojno za okolje.

Če mnenjedajalec v preveritvi iz prejšnjega odstavka ugotovi, da ta projektna dokumentacija ne vsebuje dovolj podatkov ali pa podatki niso dovolj natančni, da bi lahko izvedel preveritev, v roku 15 dni od prejema zahteve za izdajo mnenja, investitorja pozove, da projektno dokumentacijo dopolni. Investitor v postavljenem roku (ta ne sme biti krajši od 15 dni), predloži ustrezno dopolnitev. Rok za dopolnitev se lahko na njegovo zahtevo podaljša za dodatnih 15 dni. Če investitor posega v postavljenem roku vloge ne dopolni, se šteje, da je od nameravane zahteve za izdajo mnenja odstopil.

Mnenjedajalec v preveritvi lahko ugotovi, da bo poseg kljub temu, da je skladen s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, imel nepredvidene škodljive vplive glede na okoljsko občutljivost geografskega območja, na katerem se načrtuje, in ki jih ni mogoče ublažiti s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, da obstaja velika verjetnost znatnih nepredvidenih škodljivih vplivov, da bo lahko poseg povzročil znatne nepredvidene škodljive vplive na območje Nature 2000, ali da bo poseg imel znatne vplive na okolje v drugi državi članici EU, ki v postopku določitve območja za pospešeno uvajanje OVE niso bili ugotovljeni. V tem primeru to ugotovitev utemelji z dokazi.

Če mnenjedajalec v preveritvi ugotovi, da načrtovan poseg ni skladen s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE ali izvede ugotovitev iz prejšnjega odstavka, poda negativno mnenje, v katerem svojo odločitev obrazloži.

Ne glede na določbe predpisov, ki urejajo graditev, mnenjedajalci za preveritev vplivov izdajo mnenje iz prejšnjega odstavka najkasneje v roku 45 dni od prejema popolne zahteve.

2.2.1.9 Celovita presoja vplivov na okolje (CPVO)

Celovito presojo vplivov na okolje (v nadaljevanju: CPVO) se izvaja v **postopku sprejemanja ali spreminjanja programov ali planov (glej poglavje 2.2.1.2)** ter predstavlja pomembno orodje za vključevanje okoljskih vidikov v pripravljanje in sprejemanje načrtov in programov, ki bodo verjetno imeli znatne vplive na okolje. V postopku CPVO je osrednji namen preprečiti ali zmanjšati škodljive vplive načrtovanih dejavnosti na okolje in njihove posledice. Izvaja se v okviru **priprave prostorskih aktov ter drugih planov in programov**, med drugim tudi s področja energetike idr., ki jih na podlagi zakona sprejmejo državni organi ali občine in, ki predstavljajo okvir za prihodnje soglasje za izvedbo določenih projektov oziroma posegov. V postopku s svojimi mnenji sodelujejo pristojna ministrstva in organizacije, vsebinsko pristojna za posamezna področja (vidike) okoljske presoje (biotsko raznovrstnost, prebivalstvo, zdravje

ljudi, živalstvo, rastlinstvo, tla, vodo, zrak, podnebne dejavnike, materialne dobrine, kulturno dediščino, krajino, medsebojna razmerja omenjenih dejavnikov).

Postopek CPVO vodi Ministrstvo okolje, podnebje in energijo Republike Slovenije (MOPE). Postopek se začne na podlagi vloge državnega organa ali občine, ki pripravlja plan, program ali njegovo spremembo. MOPE v postopku ugotovi ali je za plan potrebno izvesti CPVO in o tem izda odločbo. **Postopek CPVO je potrebno izvesti v primeru če:**

- se s planom določa ali načrtuje poseg v okolje, za katerega je potrebno izvesti PVO po predpisih s področja varstva okolja (pri tem je potrebno upoštevati določbe 89. člena ZVO-2²⁴ in določbe Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (v nadaljevanju: Uredba o PVO)²⁵),
- je za plan zahtevana presoja sprejemljivosti na varovana območja narave po predpisih s področja ohranjanja narave (med varovana območja štejemo zavarovana območja ter posebna varstvena območja in potencialna posebna ohranitvena območja – območja Nature 2000 z Uredbo o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000²⁶),
- ministrstvo oceni, da bi izvedba plana lahko pomembneje vplivala na okolje (pri tem upošteva merila za ocenjevanje pomembnejših vplivov, ki jih določa Uredba o merilih ocenjevanja verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku CPVO²⁷).

V kolikor je za plan potrebno izvesti CPVO, mora državni organ ali občina, ki plan pripravlja, zagotoviti izdelavo **okoljskega poročila**, v katerem so opisani in ovrednoteni vplivi plana na okolje. Podani so tudi predlogi in ocena omilitvenih ukrepov, ki so vključeni v plan, in s katerimi se preprečujejo ali zmanjšujejo škodljivi vplivi plana na okolje. Ustreznost okoljskega poročila preveri MOPE in o tem izda mnenje.

Glede na 26. člen ZUNPEOVE²⁸ obstajajo izjeme glede izvedbe CPVO, in sicer ne glede na zakon, ki ureja varstvo okolja, in zakon, ki ureja prostor, se za spremembo PIA, za katerega je že bila izvedena CPVO, **ta ne izvede ponovne v primeru če:**

- so za načrtovane posege za postavitev FNN/VPN (in HEE) določeni novi ali drugačni PIP, ki sledijo zadnjemu stanju tehnike in
- glede na prostorski akt, ki se spreminja, niso predvideni posegi v nove dele okolja ali varovane prvine ali če gre le za manjše spremembe lokacije posamezne naprave, ki nima pomembnega neposrednega ali daljinskega vpliva na varovana območja,
- se v primeru načrtovanja VPN (s HEE) ne približujejo bivanjskim objektom in ne pomenijo spremembe njihove višine za več kot 15 %.

V okviru postopka CPVO ministrstvo, pristojno za okolje, ugotavlja tudi, ali je na varovanih območjih narave treba izvesti tudi **presojo sprejemljivosti plana po predpisih s področja ohranjanja narave**. Presojno sprejemljivosti je treba izvesti za plan, ki bi lahko pomembno vplival na varovano območje sam po sebi ali v povezavi z drugimi plani. V primeru, da je za plan treba izvesti presojo sprejemljivosti, je sestavni del okoljskega poročila tudi dodatek za presojo sprejemljivosti.

ZUNPEOVE tudi določa, da se za **vsako območje za pospešeno uvajanje OVE v postopku CPVO** predvidi **usmeritve za prostorsko in izvedbeno načrtovanje** ter pravila, vključno z učinkovitimi omilitvenimi in drugimi ukrepi, ki jih je treba upoštevati pri gradnji ali postavitvi VPN/FNN (s HEE), kot tudi sredstev, potrebnih za priključitev takih naprav na omrežje (**pravila in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE**). Pravila in ukrepi na območjih za pospešeno uvajanje OVE se morajo pripraviti tako, da se z njihovim upoštevanjem postavitev naprav izvede tako, da do škodljivih vplivov na okolje, naravo in vode ne pride, če pa to ni možno, da so škodljivi vplivi čim

24. Zakon o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O, 78/23 – ZUNPEOVE, 23/24, 21/25 – ZOPVOOV in 56/25 – PoZ)

25. Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2)

26. Uredba o posebnih varstvenih območjih (območjih Natura 2000) (Uradni list RS, št. 49/04, 110/04, 59/07, 43/08, 8/12, 33/13, 35/13 – popr., 39/13 – odl. US, 3/14, 21/16 in 47/18)

27. Uredba o merilih za ocenjevanje verjetnosti pomembnejših vplivov izvedbe plana, programa, načrta ali drugega splošnega akta in njegovih sprememb na okolje v postopku celovite presoje vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 9/09 in 44/22 – ZVO-2)

28. Zakon o uvajanju naprav za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije (ZUNPEOVE) (Uradni list RS, št. 78/23 in 95/24)

manjši. Pravila in ukrepe na območju za pospešeno uvajanje OVE v primeru prostorskih ureditev državnega pomena načrtuje ministrstvo, pristojno za prostor, z DPN ali uredbo o najustreznejši varianti, v primeru prostorskih ureditev lokalnega pomena pa občina z OPN in OPPN.

Upravni organ, ki vodi postopek sprejemanja pravil in ukrepov na območjih za pospešeno uvajanje OVE zagotovi sodelovanje javnosti pri pripravi pravil in ukrepov, ki se uporabljajo na območjih za pospešeno uvajanje OVE, z objavo osnutka predpisa ali akta, izvedbo javne razprave in omogočanjem pripomb v skladu z zakonom, ki ureja umeščanje v prostor. Ministrstvo, pristojno za prostor, seznam in grafični prikaz območij za pospešeno uvajanje OVE ter pripadajočih pravil in ukrepov na območjih za pospešeno uvajanje OVE objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave in v prostorskem informacijskem sistemu.

2.2.1.10 Predhodni postopek (PP) in presoja vplivov na okolje (PVO)

Poseg v okolje, za katerega se izvede **PP**, je poseg v okolje, za katerega se lahko pričakuje, da ima zaradi svojih bistvenih lastnosti pomembne vplive na okolje. Vrste posegov v okolje, za katere se izvede PP, so navedene v prilogi 1 Uredbe o PVO²⁹. V navedeni uredbi so tako določene vrste posegov, za katere bo moral nosilec nameravanega posega v okolje od ministrstva zahtevati, da v PP ugotovi, ali je za nameravani poseg v okolje treba izvesti PVO in pridobiti OVS. Izvede se za posege v okolje, pri katerih se zaradi značilnosti nameravanega posega ali njihove lokacije lahko pričakujejo pomembni vplivi na okolje. Ministrstvo, pristojno za okolje v PP v skladu z ZVO-2 odloči, ali je treba PVO izvesti. V primeru, da je PVO potreben, mora investitor že k vlogi za izdajo GD priložiti Poročilo o vplivih na okolje. Vlogo za predhodno presojo vpliva na okolje se lahko vloži elektronsko preko portala SPOT ali fizično na ministrstvo, pristojno za okolje, kjer je potrebno priložiti ustrezne izpolnjene priloge in plačati stroške³⁰.

Pred začetkom izvajanja posega, ki lahko pomembno vpliva na okolje, je **treba izvesti PVO in pridobiti okoljevarstveno soglasje** (v nadaljevanju: OVS). Za določene vrste posegov v okolje, ki jih določa Uredba o PVO, je namreč zaradi njihove velikosti, obsega, lokacije ali drugih značilnosti, ki lahko vplivajo na okolje, PVO obvezna.

Če je objekt, za katerega je predpisana pridobitev GD, objekt z vplivi na okolje, se postopek izdaje GD in postopek PVO, združita (**integralni postopek**), GD pa izda MNVP. MOPE je v integralnem postopku mnenjedajalec. Investitor mora zahtevi za izdajo GD priložiti **Poročilo o vplivih na okolje** in **DGD**. V postopku sodelujejo stranski udeleženci in zainteresirana javnost. V kolikor gre za poseg, ki je hkrati tudi poseg na varovanem območju po predpisih o ohranjanju narave ali bi na to območje lahko vplival, mora nosilec nameravanega posega k vlogi priložiti tudi **dodatek za presojo sprejemljivosti**, pripravljen v skladu s predpisi, ki urejajo presojo sprejemljivosti izvedbe planov in posegov na varovana območja. Za posege v okolje, ko ne gre za gradnjo in ni treba pridobiti GD, je za izdajo OVS pristojno MOPE, Direktorat za okolje. Izdajo OVS za posege v okolje, ki niso gradnja in ne potrebujejo GD, ureja ZVO-2, za posege, za katere je potrebno GD, pa se uporabljajo določila GZ-1³¹, ki urejajo izdajo **integralnega gradbenega dovoljenja**.

Postopek za izdajo OVS, za posege, ki niso gradnja, se na MOPE, Direktoratu za okolje, začne na zahtevo nosilca nameravanega posega, ki zanj zaprosi z vlogo, kateri morata biti priložena Poročilo o vplivih na okolje in projekt za izvedbo posega v okolje, izdelan skladno s predpisi, ki urejajo posamezno vrsto posegov v okolje. V kolikor gre za poseg, ki je hkrati tudi poseg na varovanem območju po predpisih o ohranjanju narave ali bi na to območje lahko vplival, mora nosilec nameravanega posega k vlogi priložiti tudi dodatek za presojo

29. Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2)

30. Več informacij o vlogi za predhodni postopek (PP) je dostopno na <https://spot.gov.si/sl/dejavnosti-in-poklici/dovoljenja/predhodna-presoja-vpliva-na-okolje-predhodni-postopek/>.

31. Gradbeni zakon (GZ-1) (Uradni list RS, št. 199/21, 105/22 – ZZNŠPP, 133/23, 85/24 – ZAID-A, 47/25 – odl. US in 75/25)

sprejemljivosti, pripravljen v skladu z določili Pravilnika o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja³². V takem primeru se z izdajo OVS šteje, da je izdano tudi naravovarstveno soglasje. Poročilo o vplivih na okolje mora biti izdelano v skladu z Uredbo o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave³³.

V postopku PVO se skladno z Uredbo o PVO³⁴ ugotovijo in ocenijo dolgoročni, kratkoročni, posredni ali neposredni **vplivi nameravanega posega** na človeka, tla, vodo, zrak, biotsko raznovrstnost in naravne vrednote, podnebje in krajino, pa tudi na človekovo nepremično premoženje in kulturno dediščino, ter njihova medsebojna razmerja. Postopek PVO se izvede na podlagi poročila o vplivih na okolje in je podlaga za izdajo OVS.

V postopku PVO je urejen tudi položaj tako imenovane zainteresirane javnosti in nevladnih organizacij, ki imajo položaj stranskega udeleženca v postopku. Ministrstvo, v okviru postopka PVO, pozove občino, na območju katere bo izveden nameravani poseg, da se opredeli glede skladnosti z občinskimi PIA, prav tako pa pozove ministrstva in organizacije³⁵, ki so glede na nameravani poseg pristojne za posamezne zadeve varstva okolja, naravo ali varstvo ali rabo naravnih dobrin, za varstvo kulturne dediščine ali varstvo zdravja ljudi, da se opredelijo, ali je: nameravani poseg v okolje v delu, ki se nanaša na pristojnost mnenjedajalca, sprejemljiv, nameravani poseg v okolje sprejemljiv z vidika njihove pristojnosti pod pogojem, da nosilec posega projekt iz 93. člena ZVO-2 ali poročilo o vplivih na okolje iz 94. člena ZVO-2 dopolni z dodatnimi ukrepi za preprečitev in odpravo ali zmanjšanje ali izravnavo pomembnejših škodljivih vplivov na okolje ali z dodatnimi ali podrobnejšimi informacijami, nameravani poseg v okolje z vidika njihove pristojnosti ni sprejemljiv. Po končani javni razgrnitvi in javni obravnavi MOPE, izda odločbo o (ne)izdaji OVS. V odločbi navede tudi, kako se je pri odločitvi upoštevalo mnenja in pripombe zainteresirane javnosti, mnenja mnenjedajalcev, odgovore in pojasnila nosilca nameravanega posega in mnenje in pripombe države članice, pridobljene na podlagi 90. člena ZVO-2. **OVS preneha veljati**, če nosilec posega **v petih letih od njegove pravnomočnosti ne začne izvajati posega v okolje**. Če nosilec nameravanega posega v okolje v roku ne začne izvajati posega, lahko tri mesece pred iztekom veljavnosti zahteva njegovo podaljšanje.

PVO se izvede za posege, ki lahko pomembno vplivajo na okolje, **pred pridobitvijo GD**. Na podlagi izvedene PVO pristojni organ izda oziroma zavrne izdajo OVS. Za določene vrste posegov v okolje je presoja obvezna, za druge pa se njena obveznost ugotavlja v PP.

V skladu s Prilogo 1 Uredbe o PVO za samo gradnjo in umestitev HEE, PP in PVO nista potrebna, saj navedeni objekti ne spadajo med posege navedene v oznaki D-Energetika in G-Urbanizem in gradbeništvo.

Ker pa so HEE običajno vključeni v obratovanje posamezne PN, je obveznost izvedbe PP in/ali PVO v veliki meri povezana z umestitvijo PN, saj je izvedba PP in/ali PVO za nekatere PN obvezna. Navedeno je podrobneje obravnavano v posameznem gradivu (»Priročniku za postavitve OVE proizvodnih naprav, Priročniku za postavitve SPTE proizvodnih naprav«), ki obravnava določeno vrsto PN.

a28.a člen ZUNPEOVE opredeljuje **določene posebnosti v zvezi s postopki oz. z izvajanjem PP in PVO na območjih za pospešeno uvajanje OVE**. Ne glede na določbe zakona, ki ureja varstvo okolja, in Uredbo o PVO se **predhodna presoja in PVO ne izvajata za posege na območju za pospešeno uvajanje OVE, ki so skladni s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, razen, če pristojni organ v postopku izdaje CD ali GD ugotovi,**

da je PP ali PVO treba izvesti. Posegi, **za katere velja navedena izjema**, so navedeni v 2. odstavku a28.a člena ZUNPEOVE, in sicer:

- postavitve PN, ki lahko vključuje tudi naprave, ki združujejo različne vrste tehnologije za proizvodnjo energije iz OVE,
- nadomestitev stare zmogljivosti za proizvodnjo EE z novo v PN,
- **nove naprave za shranjevanje energije (HEE), ki so na isti lokaciji kot PN,**
- priključevanje naprav iz prejšnjih alinej na električno omrežje.

Če pristojni organ za izdajo CD ali GD na podlagi preveritve na območjih za pospešeno uvajanje OVE ugotovi, da zgoraj navedeni posegi niso skladni s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, upravni organ, pristojen za izdajo CD ali GD, zavrne izdajo dovoljenja, to odločitev pa objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

Skladno s 4. odstavkom a28.a člena ZUNPEOVE organ, pristojen za izdajo CD ali GD v primeru, ko je za poseg v skladu z Uredbo o PVO treba izvesti PP, postopek izdaje CD ali GD prekine in stranko napoti na PP, če na podlagi preveritve na območjih za pospešeno uvajanje OVE ugotovi:

- da zanje obstaja velika verjetnost znatnih nepredvidenih škodljivih vplivov, ki v postopku CPVO niso bili obravnavani,
- da bodo imeli znatne vplive na okolje v drugi državi članici EU,
- da je druga država članica EU zahtevala sodelovanje pri odločanju o posegu, za katerega je PVO obvezna.

Če je za poseg v skladu z Uredbo o PVO treba izvesti PVO v primeru ugotovitve iz prejšnjega odstavka ali ugotovitve iz tretjega odstavka 28.b člena ZUNPEOVE

- in če se za poseg pridobiva CD, organ, pristojen za njegovo izdajo, pozove investitorja k zagotovitvi ustreznih dodatnih vsebin za namen izvedbe PVO (investitor zagotovi dodatne vsebine za izvedbo PVO v roku 3 mesecev od prejema obvestila s strani pristojnega organa),
- in če se za poseg pridobiva GD, organ, pristojen za njegovo izdajo, postopek ustavi ter stranko napoti k oddaji zahteve za izdajo integralnega GD (investitor poda zahtevo za izdajo integralnega GD v roku 3 mesecev od prejema odločbe o ustavitvi postopka izdaje GD).

V primeru zagotovitve dodatnih vsebin in oddaje zahteve za izdajo integralnega GD v navedenih rokih, se postopek PVO izvede v največ 6 mesecih od ugotovitve iz četrtega odstavka a28.a člena. Ne glede na prejšnji odstavek se lahko rok za izvedbo PVO izjemoma, če je to potrebno zaradi preveritve vpliva na biotsko raznovrstnost in naravne vrednote ali preveritev vpliva na okolje ali na drugo državo članico EU, podaljša za do 6 mesecev. Rok se podaljša z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred potekom roka iz prejšnjega odstavka. Če investitor ne poda zahteve za izdajo integralnega GD v predpisanem roku iz zgornje alineje, organu pri izvedbi PVO, navedenih rokov ni treba upoštevati.

28. b člen ZUNPEOVE opredeljuje tudi določene **posebnosti presoje sprejemljivosti vplivov na naravo na območjih za pospešeno uvajanje OVE**, in sicer ne glede na določbe zakona, ki ureja ohranjanje narave, se **presoja sprejemljivosti vplivov na območje Natura 2000 ne izvaja za zgoraj navedene posege iz 2. odstavka a28.a člena ZUNPEOVE, za katere pristojni organ za izdajo CD ali GD ugotovi, da so skladni s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE** in, da zanje **ne obstaja velika verjetnost znatnih nepredvidenih škodljivih vplivov, ki ob določitvi območij za pospešeno uvajanje OVE ter določitvi pravil in ukrepov na območjih za pospešeno uvajanje OVE niso bili ugotovljeni.** Če pristojni organ za izdajo CD ali GD na podlagi **preveritve na območjih za pospešeno uvajanje OVE** ugotovi, da posegi iz 2. odstavka a28.a člena ZUNPEOVE niso skladni s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE, upravni organ, pristojen za izdajo CD ali GD, zavrne

32. Pravilnik o presoji sprejemljivosti vplivov izvedbe planov in posegov v naravo na varovana območja (Uradni list RS, št. 130/04, 53/06, 38/10 in 3/11)

33. Uredba o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09, 40/17 in 44/22 – ZVO-2)

34. Uredba o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22 – ZVO-2).

35. Seznam državnih nosilcev urejanja prostora je dostopen na https://www.gov.si/assets/ministrstva/MOP/Dokumenti/Prostor-pomembni-dokumenti/nabor_drzavnih_nosilcev_urejanja_prostora.pdf, na lokaciji pa je treba preveriti tudi lokalne nosilce urejanja prostora.

izdajo dovoljenja, to odločitev pa objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave. Pristojni organ za izdajo CD ali GD lahko na podlagi preveritve na območjih za pospešeno uvajanje OVE ugotovi, da za posege iz drugega odstavka a28.a člena ZUNPEOVE obstaja velika verjetnost znatnih nepredvidenih škodljivih vplivov, ki v postopku CPVO niso bili obravnavani.

2.2.1.11 Pridobitev soglasja k projektnim rešitvam

Obvezna priloga k vlogi za priključitev in uporabo distribucijskega sistema in k vlogi za GD je soglasje k projektnim rešitvam, ki ga investitor prejme na podlagi izpolnjene enotne vloge³⁶ in ga odda pri pristojnemu elektrodistribucijskemu operaterju. Soglasje k projektnim rešitvam preverja izpolnjevanje pogojev, določenih v projektnih pogojih ali v podrobnih prostorskih načrtih glede rešitve umestitve novega objekta v prostor. Izpolnjeni vlogi za izdajo soglasja k projektnim rešitvam se priložita obvezni prilogi PGD oz. PZI in projekt priključka PN s HEE na omrežje.

Svetuje se, da se v tej fazi z ustanovitvijo služnostnih pogodb v korist pristojnega elektrodistribucijskega podjetja pridobi tudi pravico graditi elektro priključek na zemljišču tretjih oseb (v kolikor je to potrebno).

2.2.1.12 Dokazilo o razpolaganju z zemljiščem

Dokazilo, da je investitor lastnik zemljišča oz. da na kakšni drugi pravni oz. stvarno pravni podlagi ustrezno razpolaga z zemljiščem, na katerem bo namestil HEE, zahteva upravna enota oziroma organ, ki izdaja GD, pred pridobitvijo GD, vsekakor pa je to nujen pogoj za izvedbo investicije, zato je to informacijo treba imeti že v fazi kreiranja izhodiščnih podatkov investitorja, torej, ko sprejemamo odločitev, kje bomo HEE postavili. Stvarno pravna razmerja je potrebno urediti ne samo za lokacijo umestitve HEE, temveč tudi za priključitev na omrežje, kjer je v primeru poteka električnega razvoda preko parcel tretjih oseb potrebno treba pridobiti služnostno pravico.

2.2.1.13 Gradbeno dovoljenje in vzdrževalna dela

Skladno z Uredbo o razvrščanju objektov³⁷ se za **enostavni objekt** šteje **zunanja naprava in zunanja oprema za proizvodnjo in shranjevanje EE iz OVE**, ki je opredeljena kot zunanja tehnološka naprava oziroma zunanja grajena oprema, ki **se postavlja na objekt ali je postavljena na zunanji ureditvi objekta in služi delovanju objekta** (6. točka, 1. odstavek 3. člena Uredbe o razvrščanju objektov). V kolikor ne gre za zunanje naprave in zunanjo opremo so po Prilogi 1 Uredbe o razvrščanju objektov **HEE objekti s klasifikacijsko oznako CC-SI 23022 – Hranilniki električne energije**.

Objekti se glede na zahtevnost razvrščajo na zahtevne, manj zahtevne, nezahtevne ali enostavne objekte po splošnih merilih, določenih v 8. do 11. členu Uredbe o razvrščanju objektov, in posebnih merilih, določenih v Prilogi 1 navedene uredbe. Po Prilogi 1 so HEE objekt s klasifikacijsko oznako CC-SI 23022 – Hranilniki električne energije. Po navedeni Prilogi 1 ni noben HEE enostavni ali nezahtevni objekt (z izjemo zunanjih naprav in zunanje opreme, ki sodi pod enostavne objekte). **Po Prilogi 1 je HEE (CC-SI 23022) zahteven objekt, če je njegova električna moč na pragu nad 10 MW ali, če v skladu z drugim odstavkom 8. člena navedene uredbe izpolnjuje eno od naslednjih splošnih meril:**

- je objekt s kesonskim temeljenjem,
- je objekt s pilotnim temeljenjem, če so piloti daljši od 15 m,

36. Primer Enotne vloge je za elektrodistribucijsko podjetje Elektro Ljubljano dostopen na sledeči povezavi <https://www.elektro-ljubljana.si/Enotna-vloga>.

37. Uredba o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22).

- njegovi podzemni deli so globlji od 15 m,
- ima tri ali več podzemnih etaž,
- višina objekta presega 25 m,
- ima prednapet, na gradbišču izdelan konstrukcijski element, katerega nosilni razpon je večji od 10 m, ali
- najnižja točka konstrukcije objekta je več kot 5 m nad terenom.

Skladno z 9. členom navedene uredbe se med manj zahtevne objekte, uvrščajo tisti objekti, ki niso uvrščeni med nezahtevne ali enostavne objekte.

Skladno s 5. členom GZ-1 je pravnomočno GD in prijava začetka gradnje objekta pogoj za novogradnjo, rekonstrukcijo in spremembo namembnosti zahtevnega, manj zahtevnega ter za odstranitev zahtevnega ali manj zahtevnega objekta, ki se dotika objekta na tuji sosednji nepremičnini ali je od njega oddaljen manj kot en meter. Ne glede na navedeno lahko investitor na lastno odgovornost prijavi začetek gradnje objekta in začne gradnjo po dokončnosti GD, če ne gre za objekt z vplivi na okolje ali gre za objekt, ki ne potrebuje presoje sprejemljivosti po predpisih, ki urejajo ohranjanje narave. Ne glede na navedeno za izvrševanje izrečenega inšpekcijskega ukrepa GD in prijava začetka gradnje nista potrebna.

Skladno z 59. členom GZ-1 GD preneha veljati, če investitor ne prijavi začetka gradnje in ne začne z gradnjo v petih letih od njegove pravnomočnosti, v primeru spremembe namembnosti pa, če investitor ne izvede spremembe namembnosti v petih letih od njegove pravnomočnosti. Skladno z 61. členom GZ-1 v času veljavnosti GD, vendar najpozneje v desetih letih po njegovi pravnomočnosti, lahko investitor zaprosi za spremembo GD. GD po izdaji UD ali po začetku uporabe nezahtevnega objekta ni mogoče spremeniti. Zaradi spremembe GD se čas njegove veljavnosti ne spremeni. Investitor zahtevi za spremembo GD priloži DGD, dopolnjeno s spremembami, ali novo DGD, če so spremembe tolikšne, da je treba zaradi večje preglednosti izdelati novo DGD, in druge potrebne listine. Odločba o spremembi GD delno ali v celoti nadomesti že izdano GD.

Zahtevo za izdajo GD vloži investitor ali njegov pooblaščenec z obveznimi prilogami kot jih določa GZ-1. Investitor ali njegov pooblaščenec izpolnjeno zahtevo podpiše in odda na pristojen organ. Gradnja se lahko začne na podlagi pravnomočnega GD in prijave začetka gradnje. Izpolnjeno zahtevo za izdajo GD se pošlje na upravno enoto, na katere območju leži zemljišče predvidene gradnje oziroma na Ministrstvo za naravne vire in prostor za objekte »državnega pomena« (navedeni v 4. odstavku 9. člena Gradbenega zakona-GZ-1) in za objekte z vplivi na okolje (kar določa Uredba o PVO)³⁸. Če je zahteva za izdajo GD nepopolna, upravni organ najpozneje v 15 dneh od njenega prejema zahteva dopolnitev.

Upravni organ izda GD, če:

- je predložena DGD, izdelana v skladu s predpisom iz 10. odstavka 39. člena GD-1 in sta jo podpisala projektant in vodja projektiranja, ki je bil v času izdelave projektne dokumentacije vpisan v imenik pristojne poklicne zbornice, razen za spremembo namembnosti in nezahtevni objekt,
- so k nameravani gradnji pridobljena mnenja v skladu s 4. odstavkom 43. člena GD-1, iz katerih izhaja, da je mnenjedajalec potrdil skladnost DGD s predpisi iz svoje pristojnosti, če upravni organ v skladu z 2. in 3. odstavkom 47. člena GD-1 ugotovi, da je nameravana gradnja v skladu s predpisi, ki so podlaga za izdajo mnenj, ali se šteje, da je mnenje dano v skladu s 4. odstavkom 47. člena GD-1,
- bo za novozgrajene objekte zagotovljena minimalna komunalna oskrba, razen za nezahtevne objekte, ki so pomožni objekti v skladu s predpisi, ki urejajo prostor,

38. Ker so HEE običajno vključeni v obratovanje posamezne PN, je postopek izdaje GD oz. tip postopka v veliki meri povezan z umestitvijo PN. V primeru združenega ali delno združenega postopka se izda CD oziroma integralno GD (v primerih državnega prostorskega načrtovanja in v kolikor se poleg HEE umešča tudi (večja) PN), v ostalih primerih pa GD.

- nameravana gradnja ne bo škodljivo vplivala na varstvene cilje varovanih območij, njihovo celovitost in povezanost, če je za objekt, za katerega se zahteva GD, treba izvesti presojo sprejemljivosti v skladu s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave,
- je investitor v zemljiški knjigi vpisan kot lastnik ali imetnik stvarne pravice, ki mu daje pravico graditi na tuji nepremičnini, na kateri je predvidena gradnja, ali pa to pravico izkazuje z dokazili iz 3. točke prvega odstavka, drugega, tretjega ali četrtega odstavka 46. člena GD-1,
- je plačano nadomestilo za degradacijo in uzurpacijo, če je to predpisano v 106. členu GD-1, ali je plačan prvi obrok nadomestila za degradacijo in uzurpacijo, če je odobreno njegovo obročno odplačevanje in
- so nadomestila in prispevki, določeni s posebnimi zakoni, plačani oziroma so na drug način izpolnjene investitorjeve obveznosti.

Rok za izdajo odločbe o zahtevi za izdajo GD je dva meseca od vložitve popolne zahteve za izdajo GD, razen če je potrebno usklajevanje z mnenjedajalci ali nadomeščanje mnenja v skladu s 47. členom GD-1. V tem primeru je rok za izdajo odločbe tri mesece od vložitve popolne zahteve za izdajo GD.

GD preneha veljati, če investitor ne začne z gradnjo v 5 letih od njegove pravnomočnosti. Ne glede na navedeno, GD po 5 letih preneha veljati tudi, če so bila izvedena le pripravljalna dela na gradbišču (npr. ograditev in priprava gradbišča, odstranitev vegetacije, gradnja gradbiščnih priključkov na komunalne vode, utrditev zemljišča ali izvedba izkopov ali nasipov, ki niso konstrukcijski del objekta). Ne glede na navedeno, lahko upravni organ v času veljavnosti GD na zahtevo investitorja podaljša veljavnost GD, če: je GD izdano za objekt iz četrtega odstavka 9. člena GD-1, ne gre za objekt z vplivi na okolje in so razlogi za podaljšanje takšni, da nanje investitor nima vpliva (na primer naravna nesreča, višja sila ali pri lokacijsko povezanih dovoljenjih zamude zaradi sodnih postopkov na enem od povezanih dovoljenj). Investitor vloži zahtevo za podaljšanje veljavnosti GD najpozneje 60 dni pred iztekom njegove veljavnosti. Zahteva mora vsebovati utemeljitev razlogov za podaljšanje in predlog časovnega podaljšanja, ki ne sme biti daljše od petih let. Upravni organ v 60 dneh od vložitve zahteve za podaljšanje veljavnosti GD odloči s sklepom.

Za gradnjo objekta z vplivi na okolje, za katerega je predpisana pridobitev GD, se postopek izdaje GD in postopek PVO iz zakona, ki ureja varstvo okolja, združita (integralni postopek). V integralnem postopku se izda integralno GD, ki vsebuje odločitev o izpolnjevanju pogojev za izdajo GD in odločitev, da nameravana gradnja nima pomembnih škodljivih vplivov na okolje. Rok za izdajo integralnega GD je 5 mesecev od vložitve popolne zahteve, pri čemer rok ne teče v času pridobivanja mnenj, javne objave in pridobivanja mnenja v postopku ugotavljanja čezmejnih vplivov v skladu s predpisom, ki ureja varstvo okolja.

Upravni organi zahteve za izdajo GD v primeru ugotovljenega javnega interesa Republike Slovenije ali občine obravnavajo prednostno³⁹.

ZUNPEOVE določa, da če pristojni organ za izdajo CD ali GD na podlagi **preveritve na območjih za pospešeno uvajanje OVE** ugotovi, da posegi iz 2. odstavka a28.a člena ZUNPEOVE (navedeni v poglavju 2.2.1.10 Predhodni postopek (PP) in presoja vplivov na okolje (PVO)) **niso skladni s pravili in ukrepi na območju za pospešeno uvajanje OVE**, upravni organ, pristojen za izdajo CD ali GD, zavrne izdajo dovoljenja, to odločitev pa objavi na osrednjem spletnem mestu državne uprave.

³⁹. Skladno z 57.a členom GD-1 je ugotovljeni javni interes je med drugim izkazan, če: gre za gradnjo družbene infrastrukture ali GJI v skladu z zakonom, ki ureja prostor, je investitor RS ali občina in je s sklepom pristojnega ministrstva ali pristojne občine ugotovljena nujnost hitre izgradnje objekta. Ugotovljeni javni interes je izkazan tudi, če gre za gradnjo objekta, ki bo financiran ali sofinanciran s sredstvi EU in njenih finančnih mehanizmov, in je prednostna obravnava za pridobitev teh sredstev nujna oz. če gre za: investicije, ki bistveno prispevajo k razvoju slovenskega gospodarstva v skladu s 4. členom Zakona o spodbujanju investicij (Uradni list RS, št. 13/18, 204/21, 29/22, 65/23 in 31/24) oz. investicije, ki so opredeljene kot strateške investicije v skladu s 6. členom navedenega zakona.

V kolikor zgoraj navedeno ne velja, in gre za vzdrževanje objekta, kar pomeni, da gre za dela, ki se izvajajo v obstoječem objektu ali na njem ali na območju njegove zunanje ureditve in so navedena v Prilogi 3 Uredbe o razvrščanju objektov (Uradni list RS, št. 96/22), **za HEE ni potrebno pridobiti GD**. Priloga 3 navedene uredbe navedeno opredeljuje kot vrsto del - namestitve novih inštalacij in tehnoloških naprav, potrebnih za delovanje objekta. Med ta dela med drugim spadajo: namestitve novih naprav za izkoriščanje OVE in HEE. **Ne glede na to, pa tudi ta dela ne smejo biti v nasprotju s PIA, predpisi, s katerimi se podrobneje določijo bistvene in druge zahteve, in drugimi predpisi**. Investitor mora zagotoviti, **da dela niso v nasprotju s PIA in pridobiti soglasja ali dovoljenja, če je to določeno z drugimi predpisi**. Pomembno je, da se pri izvajanju vzdrževalnih del z novimi **posegi ne poslabša gradbenotehnično stanje objekta** (npr. neustrezen inštalacijski preboj lahko oslabi nosilno konstrukcijo stavbe, neustrezno uporabljen material za izolacije objekta poslabša varnost objekta itd.).

Kadar za **investicijo skladno z zakonodajo GD ni potrebno**, je vseeno potrebno preveriti prostorske akte, zgrajeno infrastrukturo na lokaciji in varovalne pasove, ki izhajajo iz LI in **pridobiti potrebne projektne pogoje, soglasja in mnenja**. Dodatno pazljivost zahteva gradnja na zemljiščih, ki imajo poseben status (ogrožena območja, varstvena območja, zavarovana območja, varovana območja, območja in enote registrirane kulturne dediščine ter druga območja s pravnimi režimi varstva), kjer je vedno potrebno upoštevati dodatne omejitve in pridobiti ustrezno soglasje mnenjedajalcev.

2.2.1.14 Projektna dokumentacije za izvedbo gradnje (PZI) in prijava začetka gradnje

Namen **PZI** je zagotovitev strokovnih navodil za zakoličenje objekta, izvajanje gradnje in dokazovanje izpolnjevanja bistvenih in drugih zahtev. PZI se izdelava v skladu z izdanim GD in dopustnimi manjšimi odstopanji od GD, poročilom o vplivih na okolje, če gre za objekt z vplivi na okolje, konservatorskim načrtom, če gre za objekte, varovane v skladu s predpisi, ki urejajo varstvo kulturne dediščine, in drugimi strokovnimi podlagami. PZI vsebuje zbirni načrt, načrte in priloge. Priloge PZI so elaborati in študije. K prijavi začetka gradnje je treba obvezno priložiti PZI⁴⁰. **Pravnomočno GD in prijava začetka gradnje objekta sta pogoj za novogradnjo, rekonstrukcijo in spremembo namembnosti zahtevnega, manj zahtevnega in nezahtevnega objekta. Gradnja se lahko začne po preteku osmih dni od prijave začetka gradnje.** Če je izdano GD za več objektov in se gradnja izvaja za posamični objekt ali če se gradnja objekta izvaja v več etapah, lahko investitor prijavi začetek gradnje posamičnega objekta ali posamezne etape.

2.2.2 Postopek izbire izvajalca in montaže HEE ter priključitve na elektroenergetsko omrežje

2.2.2.1 Razpisna dokumentacija in izbira izvajalca

Po pridobitvi ustreznih dovoljenj za umestitev HEE v prostor sledi izbiranje ponudnika opreme in izvajalca del. Če investitor, ki je subjekt javnega prava, namerava za namene izvedbe projekta pridobiti nepovratna sredstva oz. kakšno drugo obliko financiranja, je praviloma zahtevano, da za izbiro izvajalca upošteva načela javnega naročanja, kar pomeni pridobitev vsaj treh ponudb.

⁴⁰. Pravilnik o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov (Uradni list RS, št. 30/23).

2.2.2.2 Sklenitev Pogodbe o izgradnji priključka ter gradnja HEE in priključka

Po podpisu pogodbe z izbranim izvajalcem se prične **postopek gradnje HEE**, ki je lahko samostojen projekt ali v povezavi z gradnjo PN na OVE (v nadaljevanju: PN/HEE). Trajanje gradnje je odvisno od lokacije, tipa in velikosti PN/HEE. Na osnovi projektnih pogojev in SZP mora izvajalec izvesti tudi merilno-ločilno mesto in izdelati dokazilo o zanesljivosti ter obratovalna navodila.

Vzporedno z gradnjo PN/HEE se izvede tudi **postopek gradnje priključka na električno omrežje**. Za izvedbo elektromontažnih del (izgradnjo priključka) investitor izbere izvajalca, s katerim podpiše Pogodbo o izgradnji priključka. Izvajalec izvede vse aktivnosti za izgradnjo priključka. Določeno je, da mora investitor **vsaj osem dni pred začetkom del na priključku obvestiti elektrodistribucijsko podjetje, ki izvaja nadzor nad gradnjo priključka**. Nadzor izgradnje priključka obsega preverjanje ustreznosti priključka glede na veljavno zakonodajo in priporočila, tehnične pogoje iz predhodno izdanih dokumentov (projektni pogoji itd.) ter izvajanje pripadajočih stikalnih manipulacij.

2.2.2.3 Začasen priklop za potrebe izvedbe meritev in preizkus delovanja

V primeru začasne priključitve objekta za potrebe meritev in preskušanja električne inštalacije se priloži izpolnjena izjava izvajalca inštalacijskih del za začasno priključitev objekta za potrebe pregleda in preskušanja električne inštalacije⁴¹ pri čemer priklop za potrebe meritev in preskušanja električne inštalacije objekta lahko načeloma traja največ 14 dni.

2.2.2.4 Projektna dokumentacija izvedenih del (PID) in obratovalna navodila/ navodila za uporabo

PID je prikaz izvedenega stanja. Namenjen je evidentiranju izvedene gradnje, obratovanju in vzdrževanju objekta v njegovem življenjskem ciklu in je obvezni sestavni del vloge za UD. PID prikazuje odstopanja od DGD, ki je bila sestavni del GD, ter od PZI, ki je bila priložena k prijavi začetka gradnje, na način, ki omogoča jasno prepoznavnost spremenjenih delov ali lastnosti objekta. PID vsebuje zbirni načrt in druge predpisane načrte. **Če med gradnjo ni prišlo do odstopanj od PZI**, se načrti PID ne izdelujejo, **pač pa se zanje štejejo načrti PZI**. Če je med gradnjo prišlo do dopustnih **manjših odstopanj**, se izdelajo načrti, ki so bili spremenjeni⁴².

Navodila za obratovanje naprav uporabnikov sistema (27. člen SONDSEE) so dokument ali sklop navodil, ki opisuje, kako pravilno upravljati, vzdrževati in nadzorovati PN/HEE, da zagotovimo njeno varno, učinkovito in dolgotrajno delovanje. Namenjena so lastniku ali upravljavcu PN/HEE in vključujejo praktične informacije o vsakodnevni uporabi sistema, reševanju morebitnih težav ter osnovnih vzdrževalnih postopkih. Pogosto so del tehnične dokumentacije, ki jo zahteva elektrodistribucijski operater ali pa jo zagotovi proizvajalec opreme. Prilagojena so specifičnemu sistemu, običajno pa zajemajo naslednje vsebine:

- naziv in splošne tehnične podatke o postroju (pregled vgrajenih komponent, tehnične specifikacije);
- obratovalne podatke o postroju (opis sistema);
- enopolno shemo in podrobne podatke o postroju;
- način in potek stikalnih manipulacij na postroju (način vklopa in izklopa sistema, spremljanje delovanja prek zaslona razsmernika ali aplikacije, ravnanje s presežki energije);
- način dostopa distribucijskega operaterja do postroja;

- odgovorne osebe za obratovanje postroja in odgovorne osebe distribucijskega operaterja;
- navodila za uporabo - vzdrževanje (čiščenje, preverjanje povezav in kablov, priporočeni intervali za strokovni pregled);
- varnostna opozorila (prepoved poseganja v sistem brez strokovne usposobljenosti, postopki ob izpadu elektroenergetskega sistema ali okvari, ravnanje ob različnih vremenskih razmerah, ki vplivajo na sistem);
- reševanje težav (pogoste napake in rešitve, kontaktni podatki za tehnično podporo);
- pravne in tehnične zahteve (obveznosti lastnika glede poročanj okvar operaterju, navodila za skladnost z elektroenergetskim sistemom) itd.

Navodila za obratovanje oziroma uporabo so potrebna ob priključitvi PN/HEE (distribucijski operater lahko zahteva osnovna obratovalna navodila kot dokazilo, da lastnik zna upravljati s PN/HEE), med obratovanjem PN/HEE, saj jih lastnik lahko uporablja za vzdrževanje naprav in za pomoč pri ukrepanju ob težavah.

2.2.2.5 Sklenitev Pogodbe o nakupu in prodaji EE ali Pogodbe o SO z izbranim dobaviteljem

Sklenitev Pogodbe o nakupu in prodaji EE ali Pogodbe o SO z izbranim dobaviteljem je povezana s PN, saj so HEE običajno vključeni v obratovanje posamezne PN.

Skladno s pravili delovanja trga z EE morajo imeti vsi odjemalci ter tudi vsi proizvajalci sklenjeno pogodbo za prodajo EE, oddane v javno elektroenergetsko omrežje. Elektrooperater kupcu tako prizna količine proizvedene EE in jo lahko porabi na trgu oziroma proda dalje. Pogodbo o prodaji EE je potrebno skleniti še pred priključitvijo, saj je pogoj za pogodbo uporabi sistema, ki se sklene z elektrooperaterjem. V kolikor pogodba ne bi bila sklenjena, vendar bi PN/HEE vseeno obratovala, bi oddane količine predstavljale zmanjševanje izgub v omrežju, vendar niti trgovec oziroma dobavitelj niti Center za podpore ne bi imela temelja za plačilo te energije, saj je ne bi mogla prevzeti. **Takšne PN/HEE tvegajo, da jih elektrooperater odklopi.**

Proizvajalci, ki ne bodo vstopili v podporno shemo in proizvajalci, ki bodo prejeli podporo za proizvedeno EE v obliki obratovalne podpore sklenejo **pogodbo o prodaji EE z enim od dobaviteljem**, proizvajalci, ki bodo vstopili v podporno shemo z vrsto podpore obratovalna podpora sklenejo **pogodbo o zagotavljanju podpore kot obratovalno podporo EE**, proizvajalci, ki bodo prejeli podporo za proizvedeno EE v obliki zagotovljenega odkupa sklenejo **Eko pogodbo** s Centrom za podpore ali **pogodbo o zagotavljanju podpore kot zagotovljen odkup EE proizvedene iz OVE** v primeru vstopa v podporno shemo, proizvajalci s PN za samooskrbo sklenejo **pogodbo o SO z izbranim dobaviteljem**.

Kot pogodba šteje tudi **Eko pogodba** Centra za podpore. Ta se lahko pridobi le za nove PN, ki še niso bile priključene na omrežje, ter se je upravičenec že vnaprej odločil, da bo kot obliko podpore izbral zagotovljeni odkup. Eko Pogodba ima z zakonom omejeno trajanje na dvanajst mesecev in ne pomeni nikakršnega zagotovila glede pridobivanja podpore. PN, ki imajo Eko Pogodbo oziroma pogodbo s Centrom za podpore za zagotovljeni odkup, ne smejo imeti ločene tržne pogodbe za prodajo energije. PN, ki imajo podporo kot obratovalno podporo pa morajo imeti sklenjeno tržno pogodbo za prodajo EE oddane v omrežje – pri čemer je v tem primeru Center za podpore ne more skleniti, pač pa mora biti sklenjena z enim od trgovcev/dobaviteljev.

41. Priloga 53 – ELES obrazci. Dostopno na: <https://www.sodo.si/sl/za-odjemalce/prikljucevanje/obrazci>

42. Pravilnik o projektni in drugi dokumentaciji ter obrazcih pri graditvi objektov (Uradni list RS, št. 30/23) (19. in 21. člen).

Pogodba o SO, ki se sklene med dobaviteljem in odjemalcem (lastnik PN/HEE za SO), mora vsebovati določbe o prodaji EE kakor tudi o odkupu presežka proizvedene EE v PN/HEE. Na podlagi Uredbe o SO (tretji odstavek 10. člena) in ZSROVE se stranki dogovorita o načinu obračuna prevzete/oddane EE in sicer prosto določita trajanje obračunskega obdobja in način obračuna dobavljene EE. Kadar je v obračunskem obdobju proizveden višek EE, mora dobavitelj ta višek odkupiti in ga ovrednotiti. Plačilo mora odražati tržno vrednost te EE, pri določitvi odkupne cene pa se lahko upošteva tudi dolgoročna vrednost SO iz OVE za omrežje, okolje in družbo.

2.2.2.6 Vloga za priključitev in uporabo distribucijskega sistema

Za končni prevzem in priklop merilnega mesta mora investitor izvajalcu nalog (pristojnemu elektrodistribucijskemu operaterju) posredovati še dodatno dokumentacijo, in sicer:

- izpolnjeno vlogo za priključitev in uporabo distribucijskega sistema s prilogami;
- izjavo izvajalca o izpolnjevanju pogojev ločilnega mesta;
- poročilo o preizkusu zaščitnih naprav na ločilnem mestu.

Investitor mora v **Vlogi za priključitev in uporabo distribucijskega sistema** obvezno navesti svoje kontaktne podatke, ki služijo za vzpostavitev kontakta z investitorjem z namenom dogovora končnega termina **prevzema in priklopa merilnega mesta**. Navedena vloga za priključitev in uporabo distribucijskega sistema se vloži na pristojno elektrodistribucijsko podjetje. Tehnični pregled in priključevanje objekta se izvede na osnovi predložene dokumentacije. Pri pregledu priključka predstavnik distribucijskega podjetja preveri, ali so izpolnjeni pogoji predpisani v Projektnih pogojih in SZP.

Distribucijsko podjetje začne postopek pregleda merilnega mesta na podlagi vloge za priključitev in uporabo distribucijskega sistema, **ki jo mora podati investitor oziroma njegov pooblaščenec**. V primeru **neizpolnjevanja vseh pogojev** se priključitev in prevzem merilnega mesta **zavrne**.

2.2.2.7 Sklenitev Pogodbe o uporabi sistema za proizvodnjo ali Pogodbe o uporabi sistema za samooskrbo ter prevzem in priklop merilnega mesta

Vzporedno s pregledom merilnega mesta se pripravi in s pogodbenim izvajalcem nalog sklene **pogodba o uporabi sistema**, na podlagi katere se lahko naredi prevzem in priklop merilnega mesta. Za pripravo omenjene pogodbe mora investitor na krajevno pristojno elektrodistribucijsko podjetje posredovati Pogodbo o nakupu in prodaji električne energije ali Pogodbo o samooskrbi, podpisano z izbranim dobaviteljem oz. podjetjem Borzen, d. o. o. Investitor in elektrodistribucijski operater se dogovorita za čas pregleda merilnega mesta in izpolnjevanje pogojev iz soglasja za priključitev. Po uspešno izvedenem pregledu izpolnjevanja pogojev iz soglasja za priključitev **imetnik soglasja in distribucijsko podjetje skleneta pogodbo o uporabi sistema**, in sicer v primeru proizvajalca električne energije **pogodbo o uporabi sistema za proizvodnjo**, v primeru samooskrbe pa **pogodbo o uporabi sistema za SO**.

2.2.2.8 Tehnični pregled in uporabno dovoljenje (UD)

Kadar je za izvedbo in umestitev PN/HEE potrebno GD, investitor **zahtevo za izdajo UD vloži pri upravnem organu, ki je izdal GD**⁴³, na osnovi česar se **skliče tehnični pregled**, kar pomeni pregled ustreznosti izvedbe. Upravni organ po popolnosti zahteve za izdajo UD s sklepom imenuje komisijo za tehnični pregled in določi datum tehničnega pregleda. O tehničnem pregledu se vodi zapisnik. Na osnovi tehničnega pregleda objekta upravni organ izda UD. S tehničnem pregledom se preveri:

- ali je objekt izveden v skladu z GD ob upoštevanju dopustnih manjših odstopanj iz 79. člena GZ-1,
- ali sta projekt izvedenih del (PID) in dokazilo o zanesljivosti objekta izdelana s predpisi,
- ali je objekt zgrajen v skladu z s pogoji in ukrepi, določenimi v GZ-1,
- ali je izvedena minimalna komunalna oskrba objekta,
- ali je treba za objekt, za katerega je bila izvedena PVO, ali za objekt iz predpisov, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnostjo, izvesti poskusno obratovanje.

V primeru nepravilnosti, se v zapisniku določi rok, s katerim morajo biti te odpravljene.

Kadar je za izvedbo potrebno GD, mora investitor po dokončanju gradnje **vložiti zahtevo za izdajo UD najkasneje v 30 dneh po prejemu obvestila nadzornika, da je gradnja končana** (priloge k zahtevi za izdajo UD so navedene v drugem odstavku 80. člena GZ-1). V primeru, da v predpisanem roku ne vloži zahteve za izdajo UD, jo lahko vloži izvajalec, nadzornik ali druga oseba, ki je lastnik ali imetnik stvarnih pravic na nepremičnini. To vloži pri upravnem organu, ki je izdal GD. Upravni organ izda UD v 15 dneh od vložitve popolne zahteve za izdajo UD. UD za zahteven objekt in objekt z vplivi na okolje se izda v posebnem ugotovitvenem postopku na podlagi tehničnega pregleda. V nasprotnem primeru se izda brez posebnega ugotovitvenega postopka in opravljenega tehničnega pregleda.

Upravni organ izda UD pod naslednjimi pogoji, in sicer če:

- je GD, na podlagi katerega se je objekt zgradil, pravnomočno,
- je evidentirana popolna prijava začetka gradnje, če je predpisana,
- je zahteva za izdajo UD popolna,
- je komisija na tehničnem pregledu ugotovila, da so izpolnjeni pogoji iz četrtega odstavka 83. člena GZ-1, če je bil tehnični pregled izveden,
- iz predloženih poročil o prvih meritvah in iz obratovalnega monitoringa izhaja, da emisije pri obratovanju objekta ne presegajo s predpisi, ki urejajo varstvo okolja, določenih mejnih vrednosti, oziroma da so izpolnjeni pogoji sevalne oziroma jedrske varnosti, določeni s predpisi, ki urejajo varstvo pred ionizirajočimi sevanji in jedrsko varnost, če gre za objekt, za katerega je bilo odrejeno poskusno obratovanje.

Če se zahteva za izdajo UD zavrne, ker je objekt zaradi nepravilnosti nevaren ali neskladen in nepravilnosti ni mogoče odpraviti, ali če je objekt nelegalen, **upravni organ o tem obvesti gradbene oziroma druge inšpektorje**.

⁴³. Izpolnjena zahteva se vloži na upravno enoto, na katere območju leži objekt, na Ministrstvo za naravne vire in prostor za objekte državnega pomena (kar določa četrty odstavek 9. člena Gradbenega zakona, ki določa, da je ministrstvo pristojno za graditev, pristojno za izdajo dovoljenj, odločb in evidentiranje za naslednje objekte: elektrarne z nazivno električno močjo nad 10 MW, elektroenergetski vodi napetosti 110 kV in več s pripadajočimi funkcionalnimi objekti) in za objekte z vplivi na okolje (kar določa Uredba o posegih v okolje, za katere je potrebno izvesti PVO). Zahteva se lahko vloži elektronsko: <https://e-uprava.gov.si/si/podrocja/vloge/vloga.html?id=1354&lang=si>

3 PRIKLJUČEVANJE PROIZVODNIH NAPRAV IN HEE

3.1 ZAHTEV GLEDE LEGALNOSTI GRADNJE PROIZVODNE NAPRAVE IN HEE

Na omrežje je možno priključiti samo **legalno zgrajene PN/HEE**. Za PN/HEE, za katere ne veljajo izjeme (t.j. ne gre za PN/HEE skladno z Uredbo o SO ali za PN/HEE skladne z Uredbo o MN), je **potrebno GD, prijava začetka gradnje in pridobitev UD**.

Za HEE, ki se po Uredbi o razvrščanju objektov uvrščajo **med zahtevne objekte** (el. moč na pragu > 10 MW ali izpolnjujejo enega od splošnih meril navedene uredbe) **ali med manj zahtevne objekte** je prav tako potrebno **GD, prijava začetka gradnje in pridobitev UD**.

3.2 ZAHTEV GLEDE INŠTALACIJ IN SKLADNOSTI

PN/HEE mora biti pred priključitvijo in tekom obratovanja skladna z zahtevami Uredbe RfG, SONDSEE⁴⁴, Pravilnika o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana znotraj določenih napetostnih mej⁴⁵, Pravilnika o elektromagnetni združljivosti⁴⁶, Pravilnika o radijski opremi⁴⁷, RoHS, Uredbe o odpadni električni in elektronski opremi (WEEE).

Primer zahtev po skladnosti za PN za **TIP A**⁴⁸ (nazivna moč od 800 – 150 kW) pravi, da mora PN imeti:

- logični vmesnik (vhod), ki zagotavlja prenehanje oddaje izhodne delovne v 5 sekundah po prejemu navodila na vhodu,
- frekvenčno stabilnost,
- zmanjšanje delovne moči pri povišani frekvenci,
- zdržnost pri spremembi frekvence in
- avtomatski vklop v omrežje.

Zahteve so izpolnjene, če je oprema na seznamu odobrene opreme, ki je objavljen na spletni strani operaterja kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja ELES.

Električne inštalacije morajo izpolnjevati zahteve iz Pravilnika o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah⁴⁹, Tehnične smernice TSG_N-002:2021, Pravilnika o zaščiti stavb pred delovanjem strele⁵⁰, Pravilnika o požarni varnosti v stavbah⁵¹, Tehnične smernice TSG-1-001: 2019 Požarna varnost v stavbah, Tehnične smernice TSG-N-002: 2021 Nizkonapetostne električne inštalacije, Tehnične smernice TSG-N-003: 2021 Zaščita pred delovanjem strele.

3.3 SOGLASJE ZA PRIKLJUČITEV (SZP) IN SKLENITEV POGODBE O PRIKLJUČITVI PN/HEE NA JAVNO ELEKTRODISTRIBUCIJSKO OMREŽJE

Osnovni dokument, ki ga je treba pridobiti za priključitev na omrežje, je **SZP**. To izdaja operater kombiniranega prenosnega in distribucijskega elektroenergetskega omrežja (ELES) v upravnem postopku na podlagi vloge investitorja oz. njegovega pooblaščenca (npr. izvajalca PN/HEE na ključ).

⁴⁴. Sistemska obratovalna navodila za distribucijski sistem električne energije (SONDSEE) (Uradni list RS, št. 77/24)

⁴⁵. Pravilnik o omogočanju dostopnosti električne opreme na trgu, ki je načrtovana za uporabo znotraj določenih napetostnih mej (Uradni list RS, št. 39/16)

⁴⁶. Pravilnik o elektromagnetni združljivosti (Uradni list RS, št. 39/16 in 9/20)

⁴⁷. Pravilnik o radijski opremi (Uradni list RS, št. 3/16, 9/20, 124/23 in 30/25)

⁴⁸. Za ostale razrede so zahteve glede skladnosti opredeljene v SONDSEE (Priloga 5, poglavje XVII)

⁴⁹. Pravilnik o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah (Uradni list RS, št. 140/21 in 199/21 – GZ-1)

⁵⁰. Pravilnik o zaščiti stavb pred delovanjem strele (Uradni list RS, št. 140/21 in 199/21 – GZ-1)

⁵¹. Pravilnik o požarni varnosti v stavbah (Uradni list RS, št. 31/04, 10/05, 83/05, 14/07, 12/13, 61/17 – GZ in 199/21 – GZ-1)

Pred izdajo SZP je možno pridobiti informacijo o možnosti priključitve, ki pa je merodajna samo na dan izdaje. V njej je navedena največja priključna moč PN/HEE, ki jo je še mogoče priključiti na obstoječe distribucijsko omrežje, vendar z izdajo informacije investitorju ni zagotovljena priključna moč za vključitev PN/HEE v omrežje. Zato potencialnim investitorjem priporočamo, da pred izgradnjo pridobijo SZP, saj jim šele izdano SZP zagotavlja priključitev PN/HEE s priključno močjo, navedeno v SZP.

SZP se v procesnem smislu izda po določbah ZUP. V skladu z omenjenim zakonom je rok za izdajo soglasja za priključitev 30 oz. 60 dni po prejemu popolne vloge – odvisno, ali gre za skrajšan ali posebni ugotovitven postopek glede na določila ZUP. Skrajšan postopek je v primerih, ko za ugotovitev dejstev ni treba opraviti posebnih dejanj v postopku (v postopku se lahko odloči takoj na podlagi vloge). V primeru nepopolne vloge se vlagatelja v roku petih delovnih dni pozove k dopolnitvi vloge.

ZSROVE določa krajše roke pri izdaji SZP za PN/HEE za samooskrbo v primeru obstoječega prevzemno-predajnega mesta, in sicer 15 oziroma 30 dni po prejemu popolne vloge – odvisno, ali gre za skrajšan ali posebni ugotovitven postopek glede na določila ZUP. V primeru nepopolne vloge se vlagatelja najpozneje 5 dni po prejemu vloge pozove k dopolnitvi vloge. Prav tako 50. člen ZSROVE navaja, da postopki izdaje dovoljenj, soglasij ali mnenj in drugih posamičnih upravnih aktov potrebnih za priključitev na omrežje, obratovanje ter vključitev energije iz OVE v omrežja za ogrevanje in hlajenje veljajo za:

- PN, vključno s tistimi, ki združujejo različne OVE,
- toplotne črpalke in
- objekte za shranjevanje EE oziroma toplote na isti lokaciji.

Postopek izdaje dovoljenj iz prejšnjega odstavka zajema vse faze od popolnosti vloge za izdajo dovoljenja do izdaje odločbe. V primeru, da projekt ne sovпада z drugimi fazami upravnega postopka, trajanje postopka izdaje dovoljenj ne vključuje:

- časa, v katerem se PN, njihovi priključki na omrežje in povezana omrežna infrastruktura, potrebna za zagotovitev stabilnosti, zanesljivosti in varnosti omrežja gradijo ali obnavljajo in
- časa za upravne postopke, potrebne za velike nadgradnje omrežja zaradi zagotavljanje stabilnosti zanesljivosti in varnosti omrežja.

Postopek izdaje dovoljenj se razlikuje glede na projekte, in sicer ali gre za projekt na potencialnih ali predpisanih prednostnih območjih umeščanja naprav, ki proizvajajo električno energijo iz OVE in, ki so določena z ZUNPEOVE ali pa projekte izven teh območij, kar prikazuje spodnja preglednica.

Lokacija projekta	Osnovni rok	Možno podaljšanje
Potencialno prednostna območja OVE, predpisana prednostna območja skladno z ZUNPEOVE	Postopek izdaje dovoljenja sme trajati največ eno leto oziroma v primeru projektov na morju največ dve leti. Na prednostnih območjih sme postopek trajati največ 6 mesecev oz. v primeru VPN na morju največ 1 leto, če gre za: • obnove PN, • postavitve nove PN, kjer inštalirana zmogljivost ne presega 150 kW in • objekte za shranjevanje EE (HEE) ali toplote na isti lokaciji.	Le v primeru izjemnih okoliščin okoliščinah se lahko rok na prednostnih območjih podaljša in sicer za največ tri mesece oziroma za največ šest mesecev v primeru VPN na morju z obrazloženim sklepom pred iztekom roka. Izjemne okoliščine so zlasti nujni varnostni razlogi v primerih, ko obnova bistveno vpliva na omrežje ali osnovno zmogljivost, velikost ali delovanje PN.
	Postopek izdaje dovoljenja sme trajati največ dve leti oziroma v primeru projektov na morju največ tri leta.	V izjemnih okoliščinah, na primer kadar je potrebna PVO, se lahko rok podaljša za največ šest mesecev z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred potekom roka, navedenem v stavku levo zgoraj.
Izven prednostnih območij	Ne glede na navedeno, sme postopek trajati največ eno leto oz. v primeru projektov na morju največ dve leti, v primeru: • obnove PN, • postavitve nove PN, kjer inštalirana zmogljivost ne presega 150 kW in • objekte za shranjevanje EE (HEE) ali toplote na isti lokaciji.	Le v primeru izjemnih okoliščin se lahko rok, naveden levo spodaj podaljša, in sicer za največ tri mesece z obrazloženim sklepom, ki mora biti izdan pred iztekom navedenega roka.

PREGLEDNICA 2

Rok postopka izdaje dovoljenj glede na lokacijo projekta.

ZSROVE določa tudi trajanje postopkov izdaje dovoljenj za postavitve FNN. V skladu z 50.c členom postopek izdaje dovoljenj za postavitve FNN na objektih, katerih glavni namen ni proizvodnja električne energije ali shranjevanje energije, sme trajati **največ tri mesece**, razen v primeru postavitve na umetnih vodnih površinah, kjer ta določba ne velja; ne glede na navedeno sme postopek izdaje dovoljenj za postavitve **FNN, katerih priključna moč ne presega 50 kW in ki niso naprave za SO**, trajati **največ en mesec od dneva prejema popolne vloge, zanje pa se smiselno uporabljajo določbe 42. člena ZSROVE o postopku enostavnega priključevanja** in pridobitvi pravice do priključitve v omrežje uporabnika sistema za števcem.

Po pridobitvi SZP ter pridobitvi vseh potrebnih soglasij in dovoljenj, sledi izgradnja PN/HEE in priključitev na omrežje. V Prilogi 5 SONDSEE: Navodila za priključevanje in obratovanje proizvodnih naprav in hranilnikov priključenih v distribucijsko elektroenergetsko omrežje⁵² so podani tehnični pogoji in karakteristike, ki jih je treba upoštevati pri priključevanju in obratovanju PN in HEE , ki so priključeni v distribucijski elektroenergetski sistem (DEES) Slovenije. Navodila so skupno z drugimi veljavnimi tehničnimi predpisi, pravilniki in standardi (na primer SIST EN 50549-1 in SIST EN 50549-2) namenjena kot vodilo pri pripravi tehnične dokumentacije, izdaji ustreznih soglasij in izvedbi del pri priključevanju in obratovanju proizvodnih virov v distribucijskem omrežju. Ta navodila pa ne veljajo za priključevanje in obratovanje električnih agregatov, ki so namenjeni izključno za otočno obratovanje in pri katerih paralelni priklop v omrežje DEES ni predviden oziroma je z ustreznimi tehničnimi ukrepi preprečen. PN se v skladu s Pravilnikom o tehničnih zahtevah za priključitev PN električne energije na distribucijsko omrežje in o izvajanju 5. člena Uredbe Komisije (EU) št. 2016/631 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (v nadaljevanju: Uredba RfG⁵³) razvrščajo na štiri tipe. V kateri tip se PN uvršča, je odvisno od njene priključne moči, kar prikazuje spodnja preglednica.

Proizvodna naprava	Napetostni nivo	Priključna moč
TIP A	manjši od 110 kV	800 W do vključno 150 kW
TIP B	manjši od 110 kV	od 150 kW do 5 MW
TIP C	manjši od 110 kV	od vključno 5 MW do 20 MW
TIP D	manjši od 110 kV in enaka ali večja od 110 kV	priključna moč enaka ali večja od 20 MW

PREGLEDNICA 3

Tipi PN glede na napetostni nivo in priključno moč.

Tehnične zahteve in dokazila za priključitev se z velikostnim razredom stopnjujejo in so za vsakega izmed razredov podrobneje določene v Prilogi 5 SONDSEE.

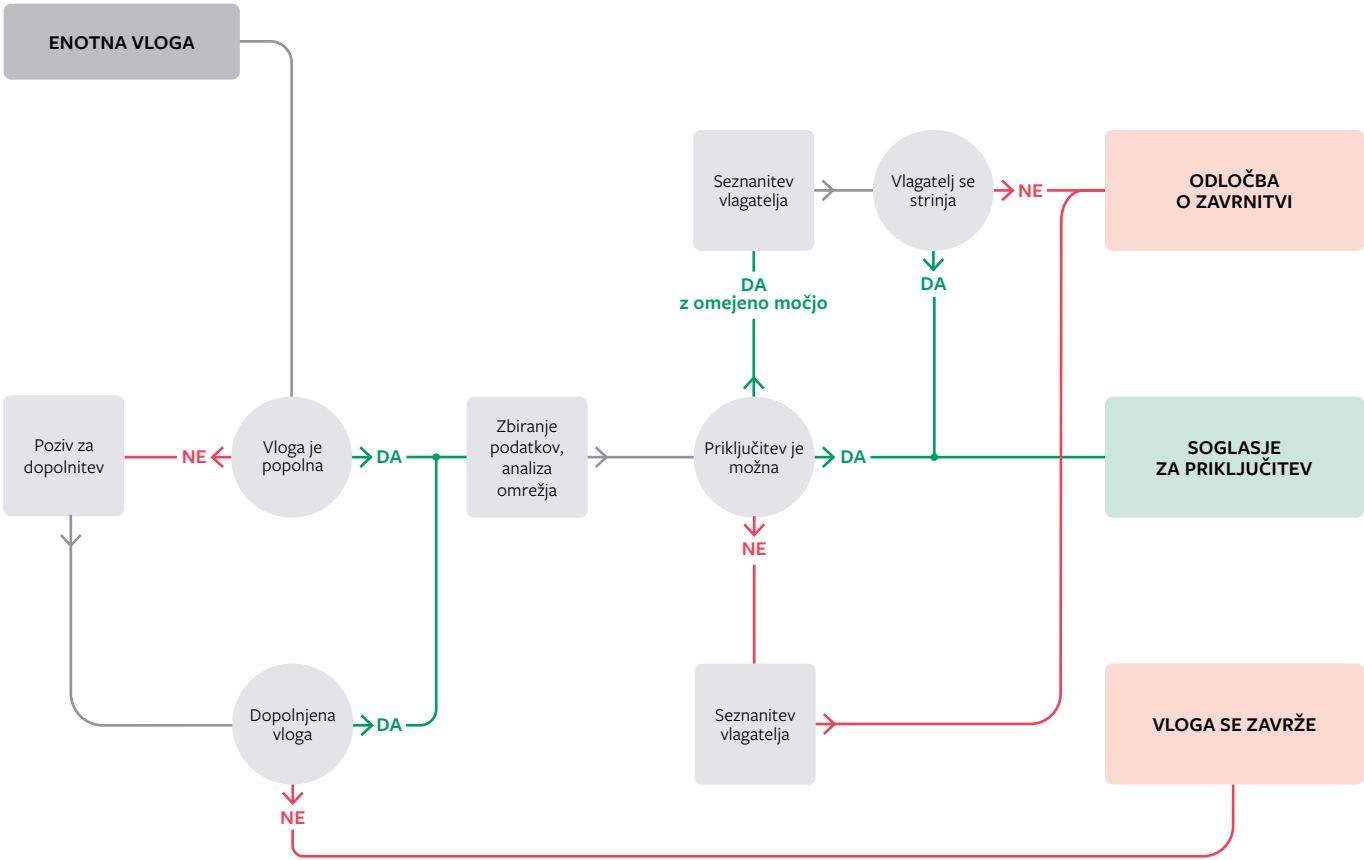
52. Priloga 5 SONDSEE: Navodila za priključevanje in obratovanje proizvodnih naprav in hranilnikov priključenih v distribucijsko elektroenergetsko omrežje. Dostopno na: <https://pisrs.si/api/datoteke/integracije/358924866>

53. Uredba o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (Dostopno na: <https://www.eles.si/pregled-eu-uredb/dostop-do-omrezja>) .

3.4 PRIKLJUČEVANJE PN/HEE NA PODLAGI ENOTNE VLOGE

3.4.1 Enotna vloga za izdajo soglasja za priključitev PN/HEE

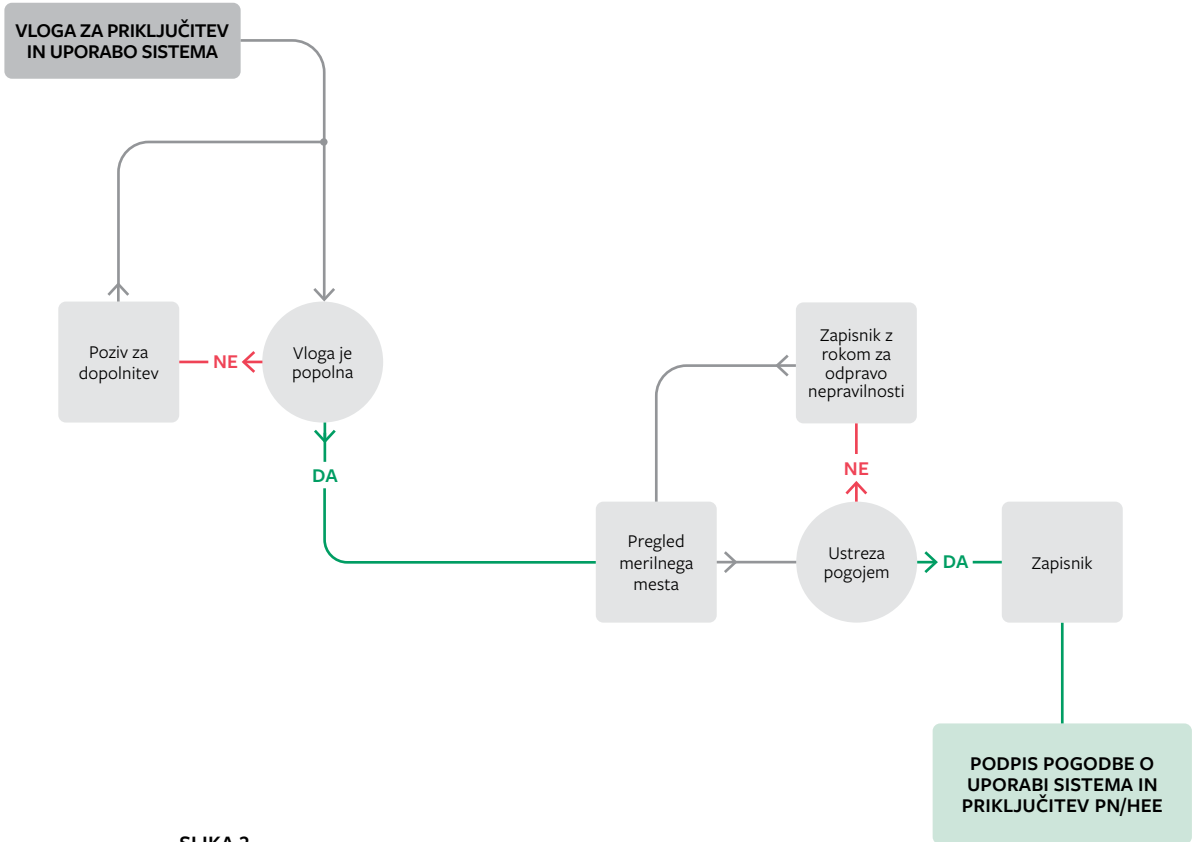
Vloga za izdajo SZP se posreduje elektrodistribucijskemu podjetju, ki upravlja z omrežjem na lokaciji, kjer se bo gradila PN/HEE. Vloga se vloži na predpisanem obrazcu, imenovanem Enotna vloga. V vlogi je treba navesti podatke o uporabniku, PN/HEE in predložiti tehnično dokumentacijo za postavitve oz. gradnjo PN/HEE, ki zajema vse potrebne podatke, na osnovi katerih bo lahko ELES v SZP določil tehnične pogoje in način vključitve PN/HEE v omrežje. Dodatno je treba predložiti tudi dokazilo o lastništvu objekta v, na ali ob katerem se bo izvedla PN/HEE, če investitor v PN/HEE in lastnik nista ista oseba oz. dokazilo o pravici postavitve PN/HEE (npr. za samooskrbo) v, na ali ob večstanovanjski ali poslovno-stanovanjski stavbi.

SLIKA 1
Potek izdaje SZP na podlagi enotne vloge.

3.4.2 Vloga za priključitev in uporabo sistema

Lastniki PN/HEE oz. njihovi pooblaščenici morajo po izgradnji PN/HEE za izvedbo fizične priključitve na omrežje na pristojno elektrodistribucijsko podjetje posredovati Vlogo za priključitev in uporabo sistema. K vlogi je potrebno predložiti dokazila o legalnosti gradnje, skladnosti PN/HEE, dokazila o ustreznosti inštalacij in kopijo pogodbe o nakupu in prodaji EE ali pogodbe o samooskrbi. Po preverbi vseh predloženih dokazil in ogledu na lokaciji PN/HEE s strani pooblaščenice osebe distribucijskega operaterja, odgovorna oseba distribucijskega operaterja sestavi zapisnik. V primeru neizpolnitve zahtev se priključitev ne izvede, investitorju pa se določi rok za odpravo nepravilnosti in zatem opravi ponoven pregled.

SLIKA 2
Potek priključitve PN/HEE na podlagi SZP, izdanega po enotni vlogi.

3.5 PRIKLJUČEVANJE PN/HEE ZA SAMOOSKRBO NA PODLAGI ENOSTAVNE VLOGE

PN/HEE za samooskrbo končnih odjemalcev (v skladu z Uredbo o SO), katerih priključna moč ne presega 50 kW, je možno priključiti na omrežje z vložitvijo enostavne vloge za priključitev (42. čl. ZSROVE in 9. čl. Uredbe o SO). Celoten postopek od izdaje SZP do same priključitve poteka hitreje kot v primeru podaje enotne vloge za izdajo SZP za PN/HEE. Vsebina vloge je določena z Uredbo o SO in je dostopna na spletnih straneh ELES in elektrodistribucijskih podjetij.

Enostavna vloga se posreduje pisno ali po elektronski pošti elektrodistribucijskemu podjetju, ki potrdi prejem popolne enostavne vloge za priključitev najpozneje v treh delovnih dneh od prejema ali pa v tem roku vlagatelja pozove k njeni dopolnitvi.

V enostavni vlogi je treba navesti podatke o uporabniku, merilnem mestu, podatke o PN/HEE za SO, podatke o izvajalcu elektro montažnih del, o plačniku neposrednih stroškov priključevanja, predviden datum priključitve in predložiti naslednjo tehnično dokumentacijo ter ostala dokazila za izvedbo PN/HEE za SO:

- enopolna shema z vrisano točko priključitve v interno NN omrežje,
- tehnični podatki o PN (FN modulih, razsmernikih, optimizatorjih),
- izjave EU o skladnosti, certifikati za posamezni energijski modul/ali/in PN/HEE za SO, s katerimi se dokazuje izpolnjevanje zahtev Uredbe RfG in SONDSEE,
- dokazilo o lastništvu objekta v, na ali ob katerem se bo izvedla PN/HEE, če investitor v PN/HEE in lastnik nista ista oseba,
- katastrski načrt z osnovnim objektom z merilnim mestom, za katerim bo priključena PN/HEE za SO in objekti na/v/ob katerih bo nameščena PN/HEE (npr. FN moduli, optimizatorji, razsmerniki),
- dokazilo o pravici postavitve PN/HEE za SO v, na ali ob večstanovanjski ali poslovno stanovanjski stavbi ali kot samostojnega objekta,
- kopija pogodbe o samooskrbi.

Enostavna vloga vsebuje tudi izjavi, da je nizkonapetostna električna inštalacija v objektu, na katero bo priključena PN/HEE za SO, pripravljena in sposobna za priklop PN/HEE za SO, skladno s Pravilnikom o zahtevah za nizkonapetostne električne inštalacije v stavbah in Tehnično smernico TSG_N_002:2021 ter, da PN/HEE za SO izpolnjuje zahteve iz Uredbe o SO.

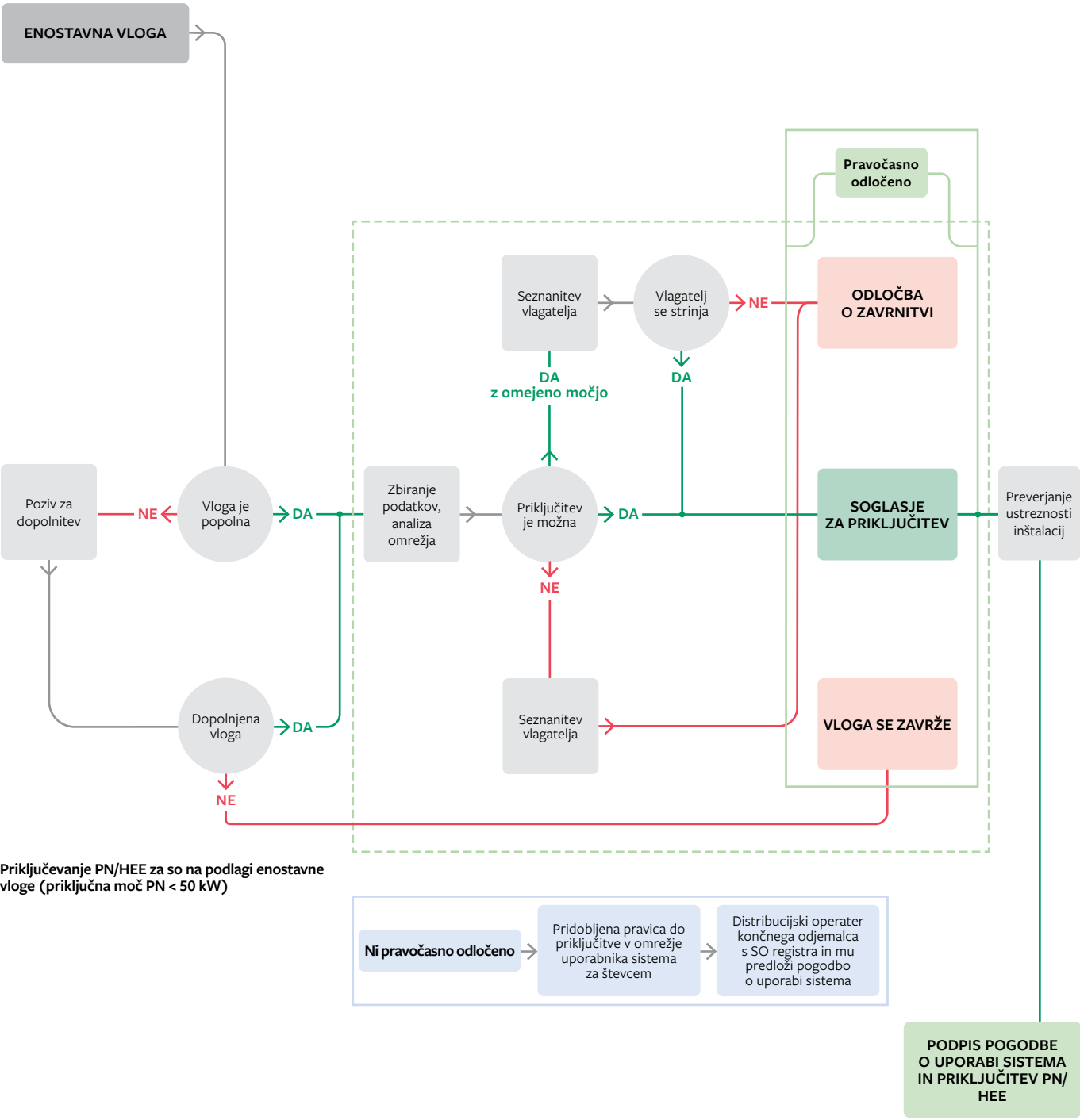
Distribucijski operater lahko za PN/HEE za SO, katerih priključna moč ne presega 50 kW, v enem mesecu po prejemu popolne enostavne vloge z odločbo zavrne priključitev zaradi utemeljenih varnostnih pomislekov oziroma tehnične nezdružljivosti komponent sistema ali predlaga drugačne pogoje za priključitev.

Če distribucijski operater ne izda odločbe iz prejšnjega odstavka in je ne vroči stranki v enem mesecu po prejemu popolne enostavne vloge se šteje, da je končni odjemalec s SO pridobil pravico do priključitve v omrežje uporabnika sistema za števce.

V tem primeru distribucijski operater v 15 dneh po pridobitvi pravice do priključitve končnega odjemalca s SO registrira in mu predloži pogodbo o uporabi sistema. V primeru, da je vloga zavrnjena, distribucijski operater predlaga drugačne pogoje za priključitev v smislu ohranitve stabilnosti, zanesljivost in varnosti omrežja.

Izvajalec nalog distribucijskega operaterja pred priklopom opravi pregled o čemer sestavi zapisnik, v katerem opredeli rok za odpravo morebitnih nepravilnosti. V primeru, da uporabnik v zastavljenem roku iz zapisnika izvajalcu nalog distribucijskega operaterja ne dostavi dokazil o odpravi nepravilnosti (npr. kopije merilnega poročila), se takšen objekt odklopi.

Distribucijski operater lahko za PN/HEE za SO (priključna moč < 50 kW), v 1 mesecu po prejemu popolne enostavne vloge z odločbo zavrne priključitev zaradi tehnične nezmogljivosti javnega omrežja po vključevanju novih PN, utemeljenih varnostnih pomislekov oziroma tehnične nezdružljivosti komponent sistema ali predlaga drugačne pogoje za priključitev. Če distribucijski operater ne izda odločbe in je ne vroči stranki v 1 mesecu po prejemu popolne enostavne vloge se šteje, da je končni odjemalec s SO pridobil pravico do priključitve v omrežje uporabnika sistema za števce.

SLIKA 3
Potek priključitve PN/HEE za SO po enostavnem postopku.

3.6 NAČINI VKLJUČITVE V DISTRIBUCIJSKI SISTEM

Zakonodaja dopušča različne načine priključitve odjemalcev in PN/HEE ter njihovih kombinacij v omrežje. Gre za t. i. tipske sheme, ki so opisane v nadaljevanju.

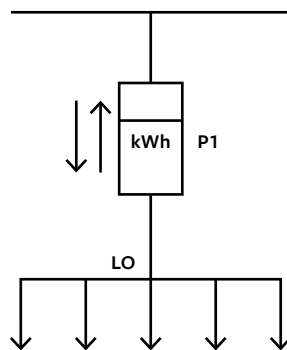
3.6.1 Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.1

Najbolj poznana je splošna priključna shema PS.1. Po tej tipski shemi so priključeni gospodinjstvi odjemalci (npr. stanovanjske hiše), pri čemer gre za samostojno neposredno vključitev odjemalca v distribucijsko omrežje. Tudi PN je lahko samostojno priključena neposredno na distribucijsko omrežje po tipski shemi PS.1 in proizvedeno EE oddaja v omrežje preko števca P2 za namene prodaje oz. prejemanje podpore za neto proizvedeno EE v obliki zagotovljenega odkupa ali obratovalne podpore, pri tem pa ni nujno, da obstaja lasten odjem proizvedene EE.

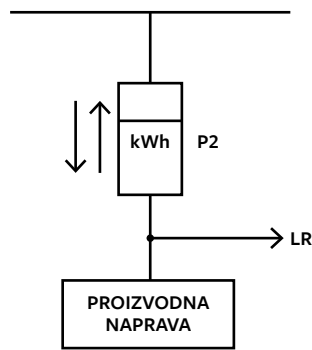
Splošna tipska shema PS.1 se lahko deli na naslednje tipe:

- **Tip A:** za odjem končnega odjemalca,
- **Tip B:** za PN ali HEE ali PEV ali podobnih naprav in
- **TIP C:** za kombinacijo obeh predhodnih namenov.

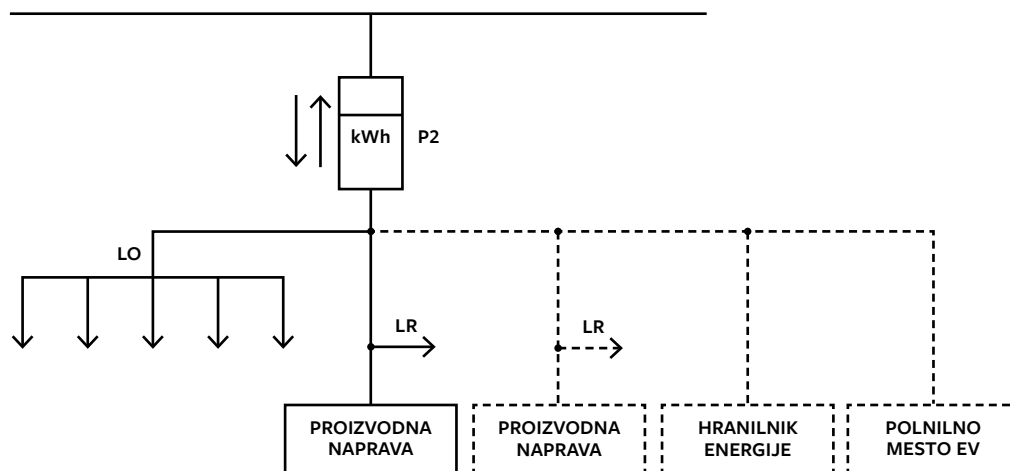
Tipi splošne priključne tipske sheme PS.1 so prikazani na spodnjih slikah.

SLIKA 4
Splošna tipska shema PS.1 – A – za odjem končnega odjemalca.

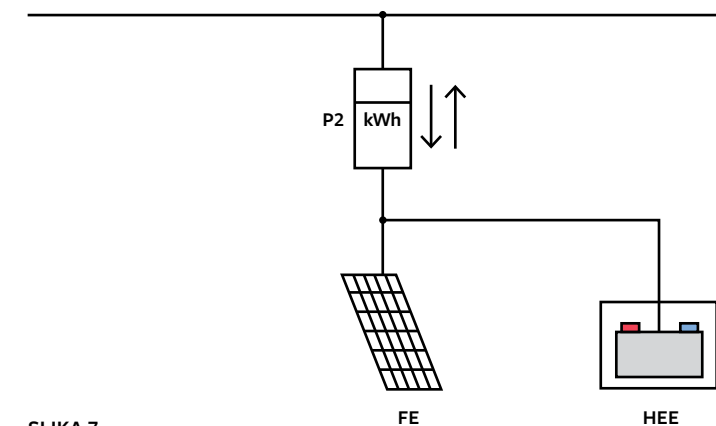
SLIKA 5
Tipska shema PS.1 – B za PN ali HEE ali PEV ali podobnih naprav.

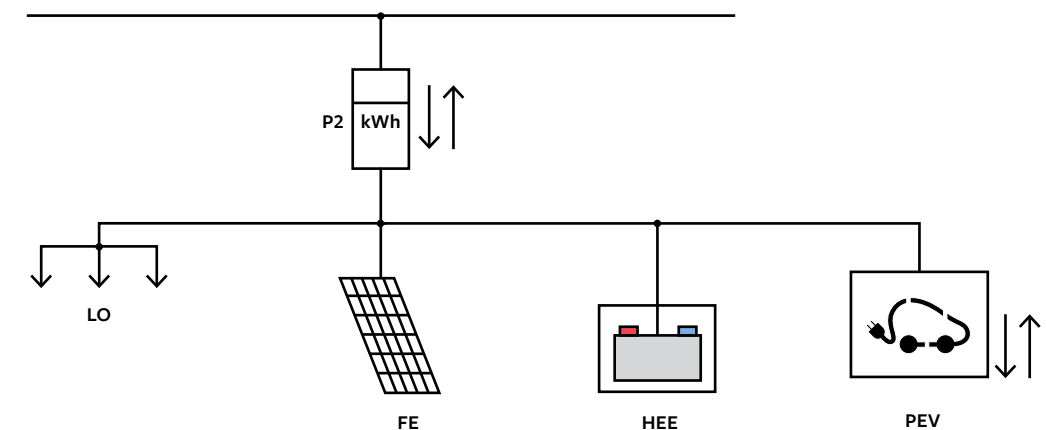
SLIKA 6
Tipska shema PS.1 – C za kombinacijo obeh predhodnih dveh namenov.

K PN je možno dodati tudi hranilnik električne energije (HEE) ali polnilnico za električna vozila (PEV).

Spodnji slike prikazujeta primer FNN (FE) s HEE in primer izvedbe tipske sheme PS.1 s priključkom za električno vozilo (PEV).

SLIKA 7
Tipska shema PS.1 – FNN (FN) s HEE.

SLIKA 8
Primer izvedbe tipske sheme PS.1 – FNN (FE) s HEE in s priključkom za električno vozilo (PEV).

Dopustna je razširitev omenjene sheme na več PN, hranilnikov električne energije (HEE), polnilnic za električna vozila (PEV) in lasten odjem (LO), pri tem pa mora biti lastnik PN oz. naprav in lastnega odjema ista oseba. Slika 7 prikazuje eno izmed tipskih shem, katera ponuja možnost priključitve na primeru FNN s HEE. Pri tem je potrebno upoštevati pogoje SONDSEE (84.člen).

Splošna tipska shema PS.1 se za PN uporablja v naslednjih primerih:

- ko je ob postavitvi PN prisoten lasten odjem ali če ni prisoten,
- ko sta lastnik PN in lastnik lastnega odjema ista pravna ali fizična oseba,
- ko lastnik PN ne bo zaprosil za podporo proizvedeni EE oziroma se strinja, da je osnova za določitev podpore izmerjena energija na števcu P2 oddana v javno omrežje in
- ko se lastnik PN strinja, da bo prejemal potrdilo o izvoru za energijo na osnovi količin EE izmerjenih na števcu P2, ki je bila oddana v javno omrežje.

Splošna tipska shema PS.1 se za HEE in polnilna mesta EV uporablja v naslednjih primerih:

- ko je ob postavitvi HEE ali polnilnega mesta EV prisoten lasten odjem ali če ni prisoten,
- ko sta lastnik HEE ali polnilnega mesta EV in lastnik lastnega odjema ista pravna ali fizična oseba,
- ko bo storitve HEE ali polnilnega mesta EV koristil samo lastnik lastnega odjema in
- ko lastnik polnilnega mesta EV ne bo želel izbrati drugega dobavitelja kot ga ima izbranega za lastni odjem.

Navidezna priključna moč odjema ali oddaje (vsota vseh priključenih PN, HEE ali polnilnih mest EV) ne sme presegati prenosne zmogljivosti priključka na javno omrežje in mora izpolnjevati enega izmed pogojev navedenih v 84. členu SONDSEE.

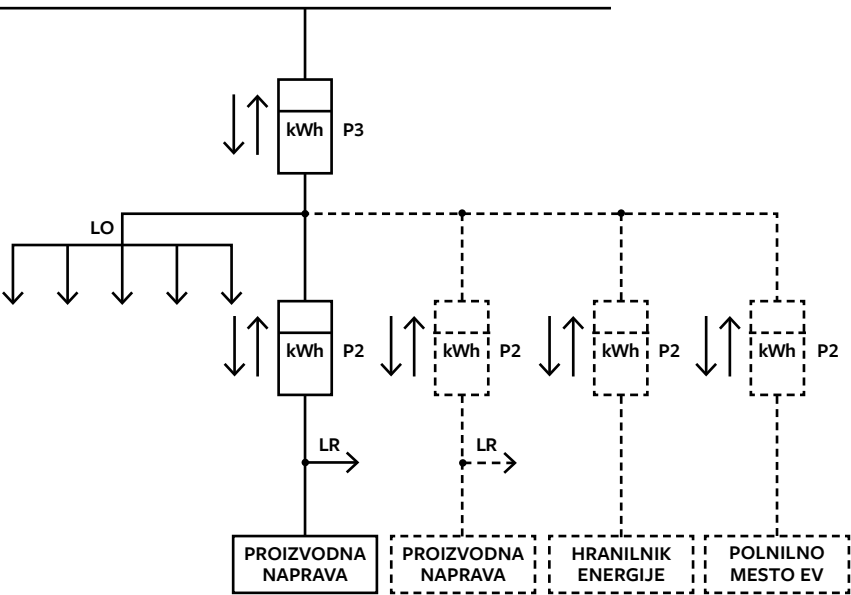
3.6.2 Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.2

Tipska priključna shema PS.2 je namenjena za registracijo podpor za PN, sistemskih storitev, ki jih uporabniki distribucijskega sistema nudijo distribucijskemu operaterju, in posebnih storitev, ki jih uporabniki distribucijskega sistema nudijo sistemskemu operaterju, agregatorju, dobavitelju in drugim tretjim osebam.

- Splošna tipska priključna shema PS.2 se za PN uporablja v naslednjih primerih:
- ko je ob postavitvi PN prisoten lasten odjem,
 - ko sta lastnik PN in lastnik lastnega odjema različni pravni ali/in fizični osebi, pri čemer mora lastnik lastnega odjema biti tudi lastnik merilnega mesta P3,
 - ko bo lastnik PN zaprosil za podporo proizvedeni EE oziroma se ne strinja, da je osnova za določitev podpore izmerjena energija na števcu P3 oddana v javno omrežje in
 - ko se lastnik PN ne strinja, da bo prejemal potrdilo o izvoru za energijo na osnovi količin EE izmerjenih na števcu P3, ki je bila oddana v javno omrežje.

- Splošna tipska shema PS.2 se za HEE in polnilna mesta EV uporablja v naslednjih primerih:
- ko je ob postavitvi HEE ali polnilnega mesta EV prisoten lasten odjem,
 - ko sta lastnik HEE ali polnilnega mesta EV in lastnik lastnega odjema različni pravni ali/in fizični osebi, pri čemer mora lastnik lastnega odjema biti tudi lastnik merilnega mesta P3,
 - ko bo lastnik HEE ali polnilnega mesta EV storitve le-teh nudil tudi tretjim osebam in
 - ko bo lastnik polnilnega mesta EV želel izbrati drugega dobavitelja kot je izbran na merilnem mestu P3.

Pri tem je potrebno upoštevati pogoje SONDSEE v 88., 89. in 90. členu SONDSEE.

SLIKA 9
Tipska shema PS.2.

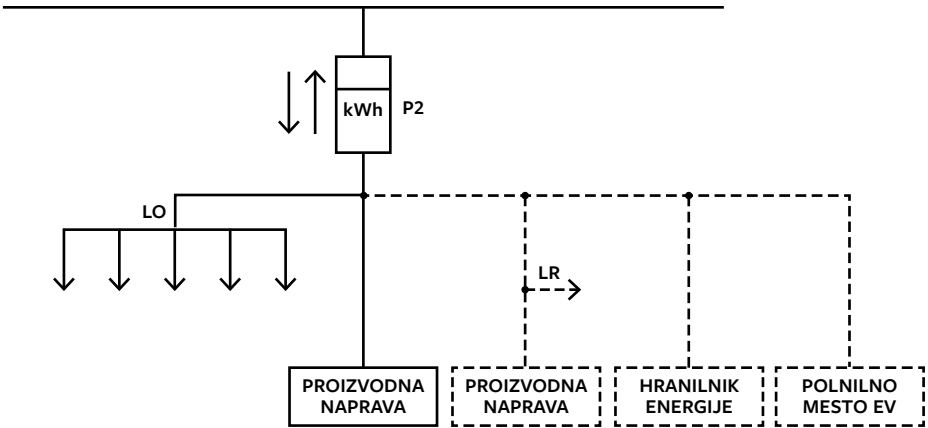
Pri tej tipski shemi je prisoten lasten lasten odjem, tako da se del proizvedene električne energije porabi v notranjem omrežju, na katerega je PN/HEE priključena. Če lastnik PN/HEE ni hkrati

tudi lastnik merilnega mesta odjema, mora s priključitvijo soglašati tudi lastnik objekta oz. odjemnega mesta, preko katerega se obračunava odjem objekta. Če proizvajalec izpolni pogoje za vstop v podporno shemo, je možna pridobitev obratovalne podpore ali zagotovljenega odkupa za vso neto proizvedeno EE, izmerjeno na merilnem mestu P2. Neporabljena EE se odda preko števca P3 v javno distribucijsko omrežje in se prodaja na trgu.

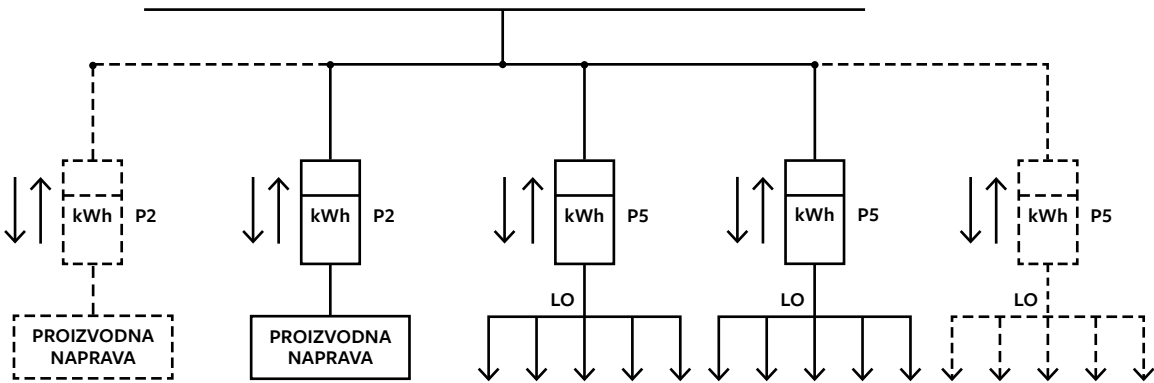
3.6.3 Tipska priključna shema za proizvodno napravo – PS.3

- Tipska shema PS.3 se deli na naslednja tipa:
- **Tip A:** namenjena individualni samooskrbi ali
 - **Tip B:** namenjena skupnostni samooskrbi z najmanj eno PN/HEE in najmanj 2 končnimi odjemalcema.

Tipa tipske sheme PS.3 sta prikazana na spodnjih slikah.

SLIKA 10
Tipska shema PS.3 – A.

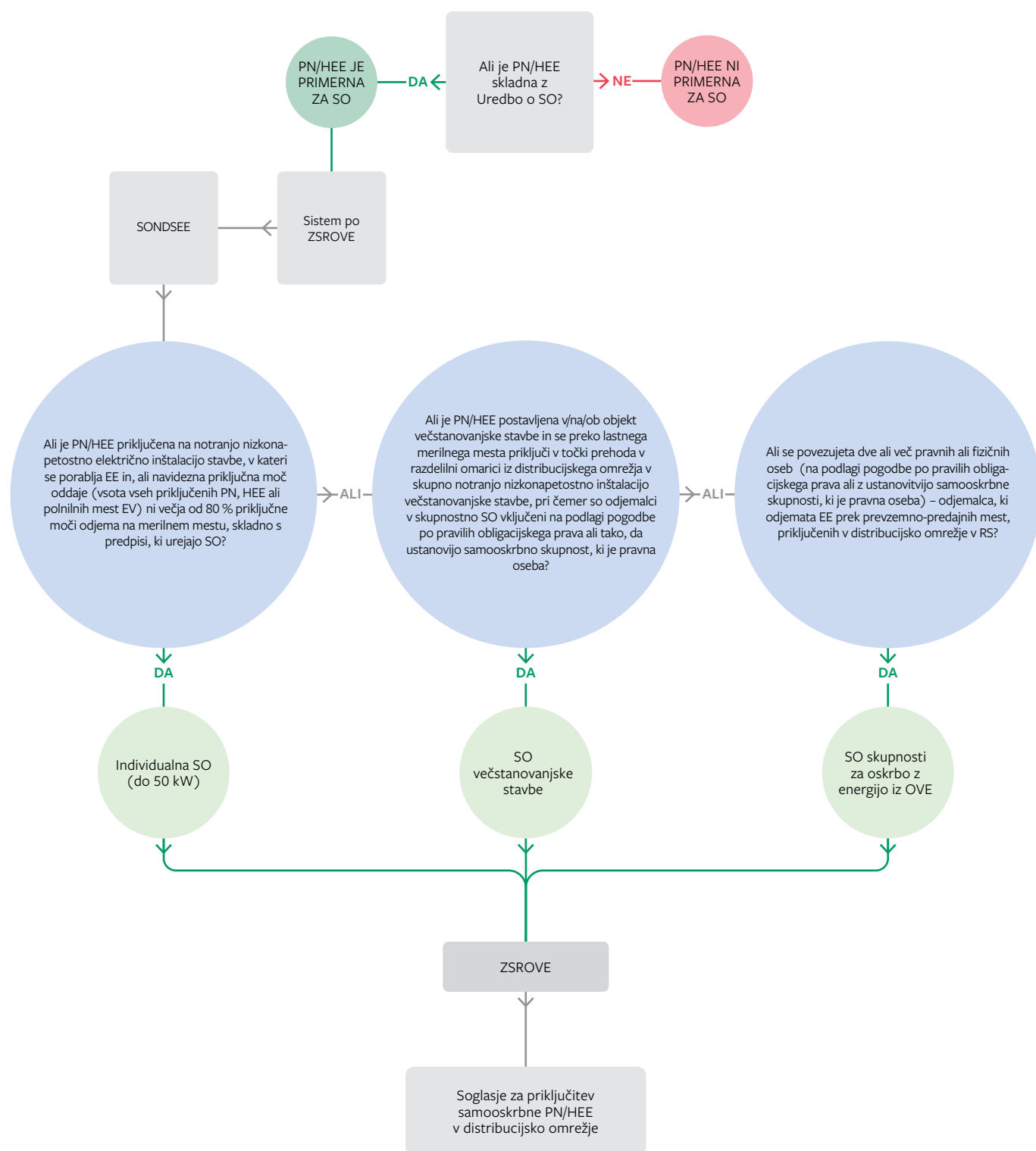
SLIKA 11
Tipska shema PS.3 – B.

Splošna tipska shema PS.3A je namenjena za priključevanje individualne samooskrbe. Uporabnik sistema je dolžan v svoji interni inštalaciji zagotoviti selektivnost vseh ustreznih predpisanih zaščit, tako da ne bo prihajalo do neželenih delovanj le-teh. Splošna tipska shema PS.3B je namenjena za priključevanje skupnostne samooskrbe.

Pogoj za uporabo splošne tipske sheme PS.3A za individualno samooskrbo je, da navidezna priključna moč oddaje (vsota vseh priključenih PN, HEE ali polnilnih mest EV) ne sme biti večja od 80 % priključne moči odjema na merilnem mestu, skladno s predpisi, ki urejajo samooskrbo (91. in 92. člen SONDSEE).

3.6.4 Primernost naprave za samooskrbo

Samooskrba je v skladu z Uredbo o SO proizvodjanje EE iz OVE za celotno ali delno pokrivanje lastnega odjema EE z napravo za samooskrbo (v primeru individualne samooskrbe) oziroma potreb po EE v skupnostno samooskrbo vključenih odjemalcev z napravo za samooskrbo (v primeru skupnostne samooskrbe). Spodnja shema grafično prikazuje kdaj gre za samooskrbo.

SLIKA 12
Kdaj gre za samooskrbo?

3.6.5 Samooskrba skladno s pogoji ZSROVE in sistemom urejenim po EZ-1

S koncem leta 2024 se je zaključila možnost vstopa v t.i. način SO z neto merjenjem EE, ki je bil omogočen z Energetskim zakonom (EZ-1, 315.a člen) in Uredbo o samooskrbi z električno energijo iz obnovljivih virov energije (Uradni list RS, št. 17/19 in 197/20) – neveljaven predpis že vse od začetka leta 2016. Posebnosti tovrstne SO je bilo enoletno obračunsko obdobje in netiranje oddane EE s prevzeto EE v obračunskem obdobju (kWh za kWh).

Letno netiranje (letni obračun) je bil zelo učinkovit ukrep za spodbujanje investicij v PN za SO, a ga Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU⁵⁴ **ne dopušča več**.

Lastniki PN za SO, ki so vključeni v ta način obračuna trenutno lahko ohranjajo tovrstni način obračuna, dokler ne naredijo spremembe na PN za SO, ki bi zahtevala izdajo novega SZP. Lahko pa prostovoljno preidejo na nov način obračuna po novi zakonodaji, ki je opisan v nadaljevanju. Prehod v obratni smeri ni mogoč.

ZSROVE ukinja letni obračun kot ga je poznal stari EZ-1 in prepušča obračun prevzete/oddane EE trgu, torej odnosu med dobaviteljem in končnim odjemalcem za SO. Kot je zapisano v V. poglavju ZSROVE, končni odjemalec z dobaviteljem sklene pogodbo o samooskrbi. To je vrsta pogodbe o dobavi EE in mora poleg obveznih sestavin, določenih z zakonom, ki ureja oskrbo z EE, vsebovati tudi določbe o odkupu EE, proizvedene v PN za SO, ki je bila oddana v omrežje. Pogodba o samooskrbi lahko vsebuje tudi določbe o določanju obračunskih količin za potrebe obračuna dobavljen EE.

Končni odjemalec s SO lahko za proizvedeno EE sklene tudi pogodbo o nakupu EE iz OVE, vendar se mora v tem primeru registrirati za opravljanje dejavnosti proizvodnje EE.

Od 1. januarja 2024 je tako za PN uveden nov način obračuna. Razlika med porabljen in oddano EE se obračunava mesečno ali v daljšem časovnem obdobju, odvisno od dogovora med odjemalcem in dobaviteljem. Cilj je povečati porabo EE na mestu proizvodnje. Ker posamezne vrste PN proizvajajo EE le ob določenih (vremenskih ali drugih) ustreznih pogojih, medtem ko se jo potrebuje tudi ponoči ali ob oblačnih dnevih, ko je proizvodnja EE iz npr. FNN znatno manjša, so za doseganje tega cilja smiselni HEE, saj ti omogočajo: porabo viškov ponoči ali v dneh, ko npr. FNN deluje z zmanjšano močjo, zmanjšanje odjema EE iz omrežja, zmanjšanje odvisnosti od volatilnosti cen EE in motenj v omrežju itd.

Z Uredbo o SO so določeni podrobnejši pogoji za posamezne vrste SO, način obračuna EE in način obračuna dajatev za končne odjemalce s SO, kakor tudi pogoji za priključitev naprave za SO.

Za EE, prevzeto iz javnega omrežja, plačujejo končni odjemalci s SO omrežnino, ki je ne-izključujoča in odraža stroške in koristi SO, ter druge javne dajatve, ki se obračunavajo na količino EE, prevzete iz javnega omrežja. Končnemu odjemalcu v skupnostni samooskrbi se pri določitvi višine omrežnine upošteva obseg uporabe omrežja. Prav tako končni odjemalci s SO ne plačajo sorazmernega dela prispevka glede na priključno moč za zagotavljanje podpor proizvodnji energije v soproizvodnji z visokim izkoristkom in iz OVE. Še naprej pa velja, da za EE, oddano v omrežje, končni odjemalec s SO ne plača omrežnine in drugih javnih dajatev. Prav tako to velja za lastno proizvedeno EE iz OVE, ki je lahko tudi shranjena in ostane v njegovi stavbi. Končni odjemalec s SO za EE, prevzeto iz omrežja, ne plača prispevka na rabo energije za povečanje energetske učinkovitosti.

⁵⁴ Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32019L0944>)

ZSROVE tudi razširja **možnost samooskrbne skupnosti OVE na celotno elektro distribucijsko omrežje v Republiki Sloveniji**. To v praksi pomeni, da se bodo pod pogoji iz V. poglavja ZSROVE v skupnost OVE lahko povezali posamezni končni odjemalci iz distribucijskega omrežja ne glede na lokacijo PN/HEE za SO in stavbe, ki jo želijo vključiti v samooskrbo.

Akt o metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (v nadaljevanju: Omrežninski akt) določa način obračunavanja omrežnine in sicer glede na priključno moč merilnega mesta ter na količino prevzele EE iz javnega omrežja. Trenutno sta predpisani dve sezoni (višja sezona = november → februar; nižja sezona = marec → oktober) in pet časovnih blokov. Omrežninski akt je bil v času nastajanja tega priročnika v reviziji.

Omrežnina za moč za posamezni časovni blok se izračunava tako, da se zmnoži dogovorjeno obračunsko moč⁵⁵ posameznega bloka (v kW) z vrednostjo tarifne postavke za moč za posamezni časovni blok (EUR/kW). Mesečni znesek omrežnine za moč je seštevek vrednosti omrežnine za moč vseh nastopajočih časovnih blokov v mesecu. **Omrežnina za energijo** se izračuna kot zmnožek prevzete energije iz omrežja (v kWh) in tarifne postavke za energijo (EUR/ kWh) za posamezni časovni blok. Mesečni znesek omrežnine za energijo je seštevek vrednosti omrežnine za energijo vseh nastopajočih časovnih blokov v mesecu.

Odjemalci z nameščeno PN/HEE za SO po sistemu letnega obračuna (net-metering) **vsak mesec plačajo omrežnino za moč glede na dogovorjeno obračunsko moč**. Omrežnina za prevzeto EE se plača le v primeru, če je količina prevzete EE iz omrežja v opazovanem koledarskem letu presega količino EE, ki je bila v tem obdobju oddana v omrežje. Takrat se omrežnina za EE izračuna kot zmnožek neto prevzete EE iz omrežja (primanjkljaj prevzete EE) in enotne tarifne postavke za omrežnino za EE.⁵⁶

3.6.6 Skupnostna samooskrba

Skupnostna samooskrba po Uredbi o SO pomeni **SO večstanovanjske stavbe in SO skupnosti za oskrbo z energijo iz OVE**, za celotno ali delno pokrivanje potreb vsaj dveh odjemalcev, povezanih v skupnostno samooskrbo, z eno ali več napravami za SO. **SO večstanovanjske stavbe** je samooskrba končnih odjemalcev v večstanovanjski, poslovno-stanovanjski, stanovanjsko-poslovni ali poslovni stavbi s poslovnimi prostori, ki imajo lastna prevzemno-predajna mesta, ali drugi stavbi z dvema ali več prevzemno-predajnimi mesti, priključenimi na skupno notranjo nizkonapetostno inštalacijo te stavbe. V SO večstanovanjske stavbe se lahko povežejo odjemalci, ki odjemajo EE za lastne potrebe prek dveh ali več prevzemno-predajnih mest iste večstanovanjske stavbe in ki v SO lahko vključijo tudi eno ali več prevzemno-predajnih mest, prek katerega oziroma katerih se z EE oskrbujejo skupni prostori ali skupne naprave večstanovanjske stavbe ali ki v SO vključijo dve ali več prevzemno-predajnih mest skupne rabe. V primeru SO večstanovanjske stavbe je naprava za SO prek prevzemno-predajnega mesta naprave za SO priključena na točki prehoda v razdelilni omarici iz distribucijskega omrežja v skupno notranjo nizkonapetostno inštalacijo večstanovanjske stavbe, na katero so priključena prevzemno-predajna mesta, vključena v SO te večstanovanjske stavbe. V **SO skupnosti za oskrbo z EE iz OVE** se lahko vključijo odjemalci, ki odjemajo EE prek prevzemno-predajnih mest, priključenih na distribucijsko omrežje v RS. V primeru samooskrbne skupnosti je naprava za SO prek prevzemno-predajnega mesta naprave za SO priključena na distribucijsko omrežje.

Skupne določbe glede skupnostne SO so sledeče. Lastnik naprave za skupnostno SO lahko prodaja svoj količinski delež proizvodnje, pri čemer se obravnava kot proizvajalec skladno z zakonom, ki ureja oskrbo z EE. **Odjemalci se v skupnostno SO vključijo na podlagi pogodbe**

po pravilih obligacijskega prava ali tako, da ustanovijo skupnost na področju energije iz obnovljivih virov, ki je pravna oseba, pod pogoji, določenimi v zakonu, ki ureja spodbujanje rabe obnovljivih virov energije (v nadaljnjem besedilu: skupnost OVE). Če so odjemalci v skupnostno samooskrbo vključeni na podlagi pogodbe po pravilih obligacijskega prava, ta določa zlasti medsebojna razmerja, režim določanja ključa delitve proizvodnje, ključ delitve proizvodnje, pravice in obveznosti tretje osebe in odjemalca glede upravljanja naprave. Če je lastnik ali upravljavac naprave za SO tretja oseba, mora biti stranka te pogodbe. Za obveznosti na podlagi te pogodbe ne velja solidarna odgovornost. Če so odjemalci v skupnostno SO vključeni prek skupnosti OVE, lahko vsebine iz prejšnjega stavka določa akt, ki je podlaga za ustanovitev ali delovanje skupnosti OVE, vsakokratni ključ delitve proizvodnje pa se lahko podrobneje določi tudi v ločeni pogodbi. V primeru odklopa prevzemno-predajnega mesta, vključenega v skupnostno SO skladno z določbami zakona, ki ureja oskrbo z EE, mora oseba, pooblaščen za komunikacijo z distribucijskim operaterjem v zvezi z izvajanjem skupnostne SO in za spremembe podatkov skupnostne SO, takoj sporočiti spremenjen ključ delitve proizvodnje, ki velja od odklopa naprej. Če tega ne stori, količinski delež proizvodnje, ki pripada odklopljenemu prevzemno-predajnemu mestu, pripade lastniku naprave za skupnostno SO, če je registriran kot proizvajalec skladno z zakonom, ki ureja oskrbo z EE, nasprotno pa se realizacija neodplačno upošteva v bilančni skupini ali podskupini distribucijskega operaterja za namen pokrivanja izgub.

Tipska shema za skupnostno samooskrbo (PS.3 – B) je opisana v poglavju 3.6.3 Tipska priključna shema za proizvodno napravo - PS.3.

55. Dogovorjena obračunska moč v skladu z 2. členom Akta o metodologiji za obračunavanje omrežnine za elektrooperaterje (Ur. list RS, št. 146/22, 161/22, 50/23, 71/23, 117/23, 5/24, 30/24, 49/24, 107/24 in 27/25) pomeni vnaprej določeno obračunsko moč uporabnika sistema, ki ne sme biti večja od priključne moči iz soglasja za priključitev, pri čemer priključna moč iz soglasja za priključitev za potrebe določitve obračunske moči pomeni tudi moč, določeno z dejanskim omejevalcem toka na prevzemno predajnem mestu.

56. Primerjava izračuna letnega stroška omrežnine po starem in novem sistemu za povprečnega gospodinjkega odjemalca je dostopna na: https://www.uro.si/documents/d/guest/uro_clanek_izracun-letnega-zneska-omreznine-oktober-2024_2_11_2024_final.

4 PRAVNO ORGANIZACIJSKI STATUSI IN DAVČNO-FINANČNI VIDIK

Lastniki PN/HEE imajo lahko različne pravno organizacijske statute. Pravnoorganizacijski status vpliva na davčno-finančni vidik, ki je poleg tega odvisen še od drugih dejavnikov, kot so velikost PN, ostale dejavnosti, ki se opravljajo itd.

Investitorji v PN/HEE so lahko tako pravne kot tudi fizične osebe, pri čemer pa pravno organizacijski status investitorja vpliva tudi na finančno-davčni vidik.

Najpogostejše pravno organizacijske oblike, ki so vključene v izvajanje investicije v PN/HEE, so:

- fizične osebe (samo v primeru SO),
- nosilec dopolnilne dejavnosti na kmetiji (n.d.d.k.)⁵⁷,
- fizične osebe, vpisane v register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje EE (REZ)⁵⁸ Gre za fizične osebe, ki želijo v pravnem položaju zasebnika opravljati dejavnost proizvodnje EE, dejavnost pa opravljajo le **z eno PN z nazivno močjo do 50 kW**. Registrirana dejavnost je pogoj za zakonito prodajo EE oziroma izdajo računov,
- samostojni podjetniki (s. p.),
- družbe z omejeno odgovornostjo (d. o. o.), delniške družbe (d. d.), ostale, manj pogoste oblike družb (d. n. o, k. d. ...),
- zadruga (z.o.o.) in
- zavodi (javni in zasebni).

Ker so HEE običajno vključeni v obratovanje posamezne PN, so primeri najpogostejših pravno organizacijskih statusov in značilnosti, ki so za njih pomembne in relevantne pri investicijah v PN/HEE podrobneje obravnavani v posameznem gradivu (»Priročniku za postavitve OVE proizvodnih naprav«, »Priročniku za postavitve SPTE proizvodnih naprav«), ki obravnava določen tip PN.

Za PN/HEE v splošnem velja, da je dobava in montaža obdavčena po nižji stopnji DDV (9,5 % DDV), če je zaračunana neposredno investitorju, ob pogoju, da se montira na stanovanjski objekt, ki je del socialne politike (stanovanje je del socialne politike, če v večstanovanjski stavbi ne presega 120 m² ali v enostanovanjski stavbi ne presega 250 m² uporabne površine stanovanjskega objekta), in predstavlja pripadajoči del takega objekta, in sicer ne glede na to, ali PN »nadomesti« strešno kritino ali ne, in zaradi namestitve PN stanovanjski objekt ne spremeni namembnosti. Gradbeni elementi ali inštalacije, naprave in oprema mora biti v lasti lastnikov stanovanjskega objekta. Pri tem je pomembno še, da se storitev uvršča pod šifro F standardne klasifikacije dejavnosti - F/GRADBENIŠTVO. Podrobneje Tehnična smernica TSG-V-006:2022 za razvrščanje objektov, PN klasificira med elektrarne in druge energetske objekte – 23021, hranilnike električne energije, ki so objekti, pa klasificira med hranilnike električne energije – 23022 in so kot take oziroma taki obdavčeni po splošni stopnji DDV. Če gre za dobavo in montažo PN/HEE, ki ne predstavlja pripadajočega dela stanovanjskega objekta (jo je mogoče odstraniti brez uničenja strehe ali spremembe zgradbe oziroma ni trajno spojena z nepremičnino), je dobava in montaža PN/HEE obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV). Če davčni zavezanec dobavi le PN/HEE (brez montaže), ni opravljena storitev, temveč dobava blaga, ki je obdavčena po splošni stopnji DDV (22 % DDV)⁵⁹.

Obračun DDV je pri davčnih zavezancih predmet obrnjene davčne obveznosti po 76.a členu ZDDV-1 (skladno s tem členom mora DDV plačati davčni zavezanec, identificiran za namene DDV v Sloveniji, kateremu se opravijo naslednje dobave: gradbena dela, vključno s popravili, čiščenjem, vzdrževanjem, rekonstrukcijo in rušenjem v zvezi z nepremičninami).

⁵⁷. Fizična oseba s statusom n.d.d.k. z velikostnimi omejitvami za PN kot to določa 19. člen Uredbe o dopolnilnih dejavnostih na kmetiji (Uradni list RS, št. 57/15, 36/18, 151/22 in 4/25).

⁵⁸. V Register fizičnih oseb, ki opravljajo dejavnost proizvodnje EE (REZ), se vpišejo osebe, ki želijo v pravnem položaju zasebnika opravljati dejavnost proizvodnje EE, dejavnost pa opravljajo le z eno PN na OVE ali SPTE z nazivno močjo do 50 kW. Več o tem: https://www.ajpes.si/Registri/Drugi_registri/Proizvajalci_elektricne_energije/Splosno.

⁵⁹. FURS. (julij 2025). Davek na dodano vrednost. Stopnje DDV. Dostopno na: https://view.officeapps.live.com/op/view.aspx?src=https%3A%2F%2Fwww.fu.gov.si%2Ffileadmin%2FInternet%2FDavki_in_druge_dajatve%2FPodrocja%2FDavek_na_dodano_vrednost%2FOpis%2FStopnje_DDV.docx&wdOrigin=BROWSELINK

5 SOFINANCIRANJE IN NEPOVRATNA SREDSTVA

5.1 NEPOVRATNA SREDSTVA IN SOFINANCIRANJE TER KREDITIRANJE

Agencija za energijo (v nadaljevanju: **AGEN**) – podpira ukrepe za zmanjšanje porabe energije, energetske sanacije stavb, uvedbo naprednih tehnologij v energetiki ter projekte za pospeševanje uporabe sončne, vetrne, hidro in geotermalne energije, z namenom doseganja trajnostnih energetske ciljev in prehoda v nizkoogljično družbo. AGEN je skladno s 23. členom ZSROVE⁶⁰ obvezana objaviti javni poziv investitorjem in promotorjem k prijavi projektov PN OVE in SPTE za vstop v podporno shemo. Javne pozive AGEN izvede v dvokrožnem konkurenčnem postopku v okviru določil iz dolgoročnega časovnega načrta za doseganje ciljev spodbujanja proizvodnje in rabe obnovljivih virov, ki ga v skladu z 19. členom ZSROVE sprejme Vlada RS.

Banke – nekatere banke v svojih programih poleg klasičnih kreditov ponujajo tudi namenske kredite, ki so namenjeni investicijam v ukrepe učinkovite rabe energije ali rabe OVE.

Borzen, operater trga z elektriko, d.o.o. (Center za podpore) – zagotavlja nepovratna sredstva in financiranje za projekte, ki spodbujajo rabo OVE, učinkovito rabo energije in trajnostno energetiko. Družba Borzen, d.o.o. skladno z zakonodajo ter objavljenimi javnimi pozivi, investitorjem v OVE (pravne in fizične osebe) omogoča dodelitev neposrednih nepovratnih sredstev za investicije v nove PN za proizvodnjo električne in toplotne energije iz OVE ter za **hranilnike električne energije in toplote v kombinaciji s proizvodnjo energije (naložbena pomoč za PN, hranilnike ali kombinacijo obojega)**. Center za podpore je prav tako operativni izvajalec podporne sheme za proizvodnjo elektrike iz OVE in SPTE⁶¹.

Eko sklad – osnovna dejavnost Eko sklada je ugodno kreditiranje različnih naložb varstva okolja po obrestnih merah, nižjih od tržnih. Sklad spodbuja razvoj na področju varstva okolja z dajanjem kreditov oziroma poroštev za okoljske naložbe in z drugimi oblikami pomoči. Sklad spodbuja naložbe, ki so skladne z nacionalnim programom varstva okolja in z okoljsko politiko Evropske unije. Krediti Eko sklada so namenjeni fizičnim in pravnim osebam ter samostojnim podjetnikom. Eko sklad spodbuja okoljske naložbe tudi s programi nepovratnih finančnih spodbud⁶².

Energetska podjetja – zagotavljajo nepovratna sredstva in financiranje za projekte, ki spodbujajo trajnostno rabo energije, prehod na obnovljive vire ter izboljšanje energetske učinkovitosti. Energetska podjetja pogosto ponujajo finančno podporo za ukrepe, kot so energetske prenove stavb, namestitve toplotnih črpalk, vgradnja FNN ter optimizacija rabe energije pri končnih odjemalcih.

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano in Agencija RS za kmetijske trge in razvoj podeželja – nepovratna sredstva⁶³ so namenjena podpiranju trajnostnega razvoja na podeželju, izboljšanju konkurenčnosti v kmetijstvu, gozdarstvu in prehranski industriji ter ohranjanju naravnih virov. Sredstva se dodeljujejo za naložbe v modernizacijo kmetijskih gospodarstev, predelavo in trženje kmetijskih proizvodov, razvoj gozdarske infrastrukture ter projekte varstva okolja in biotske raznovrstnosti.

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo – letno pripravlja in objavlja javne razpise za sofinanciranje investicijskih projektov⁶⁴ na področju URE in OVE, ki so sofinancirani iz državnega proračuna, evropskih in drugih skladov. Sektor pokriva aktivnosti s področja trajnostne rabe energije iz programa za črpanje kohezijskih sredstev.

⁶⁰. Zakon o spodbujanju rabe obnovljivih virov energije (ZSROVE) (Uradni list RS, št. 121/21, 189/21, 121/22 – ZUOKPOE in 102/24)

⁶¹. Javni razpisi so na voljo: <https://borzen.si/sl-si/podpore-za-proizvodnjo-elektrike> in o javnih pozivih: <https://borzen.si/sl-si/podpore-za-zelene-investicije>

⁶². Javni razpisi so na voljo: <https://www.ekosklad.si/>

⁶³. Javni razpisi so na voljo: <https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrano/javne-objave/>.

⁶⁴. Javni razpisi so na voljo: <https://www.gov.si/zbirke/javne-objave/?status=ongoing&titleref=&publisher%5B%5D=3753&type=&year=08nrOfitems=20>.

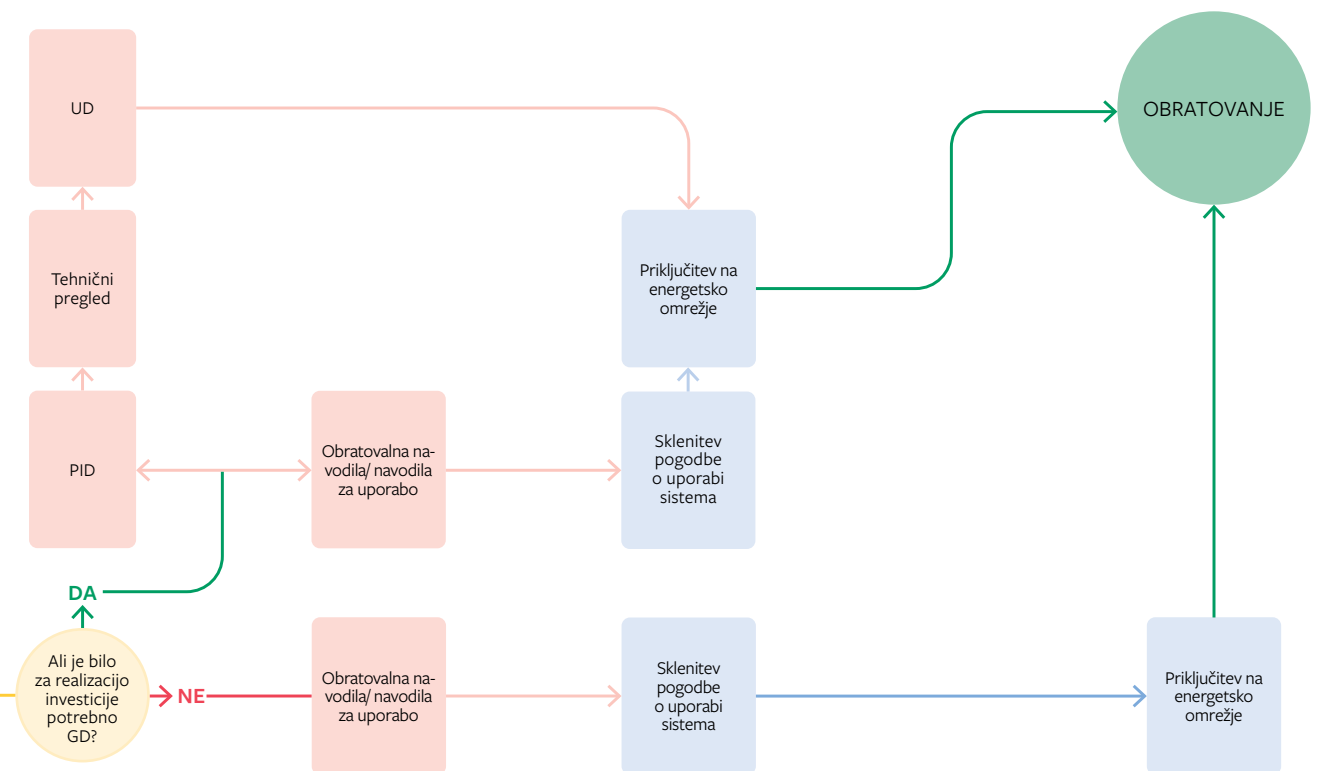
Občine – zagotavljajo nepovratna sredstva in financiranje za projekte, ki spodbujajo trajnostni razvoj, energetska učinkovitost, varstvo okolja in izboljšanje kakovosti življenja na lokalni ravni. Ta sredstva so namenjena različnim naložbam, kot so energetske prenovе javnih in stanovanjskih stavb, razvoj trajnostne infrastrukture (npr. polnilnice za električna vozila), obnova zelenih površin, izboljšanje ravnanja z odpadki in zaščita naravnih virov itd.

Podjetniški sklad – Slovenski podjetniški sklad vsako leto razpisuje državne pomoči v obliki ugodnih kreditov, garancij ali lastniškega financiranja za razvojno-širitvene investicije mikro, malih in srednje velikih podjetij v Sloveniji⁶⁵.

65. Več informacij je na voljo: <https://www.podjetniskisklad.si/>.

6 POENOSTAVLJEN PREGLED CELOTNEGA PROCESA

SLIKA 13
Poenostavljen pregled procesa postopkov v okviru izvedbe HEE⁶⁶.

SLIKA 13
Poenostavljen pregled procesa postopkov v okviru izvedbe HEE⁶⁶.

	Od ideje h konkretni rešitvi
	Pridobitev mnenj, pogojev in dovoljenj
	Gradnja
	Priključitev
	Obratovanje

7 DODATNO

7.1 Seznam organov, ki sodelujejo v postopkih

Agencija RS za okolje (ARSO)	https://www.arso.gov.si/
Agencija za energijo (AGEN)	https://www.agen-rs.si/
Agencija RS za javnopravne evidence in storitve (AJPES)	https://www.ajpes.si/
Direkcija RS za infrastrukturo (DRSI)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/direkcija-za-infrastrukturo/
Družba za avtoceste RS (DARS)	https://www.dars.si/
Finančna uprava Republike Slovenije (FURS)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/financna-uprava-republike-slovenije/
Geodetska uprava Republike Slovenije (GURS)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/geodetska-uprava/
Direkcija RS za vode (DRSV)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/direkcija-za-vode/
Inšpektorat RS za okolje in energijo (IRSOE)	https://www.gov.si/drzavni-organi/organi-v-sestavi/inspektorat-za-okolje-in-energijo/
Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano RS (MKGPR)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-kmetijstvo-gozdarstvo-in-prehrano/
Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo RS (MOPE)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-okolje-podnebje-in-energijo/
Ministrstvo za obrambo RS (MO)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-obrambo/
Ministrstvo za naravne vire in prostor RS (MNVP)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-naravne-vire-in-prostor/
Ministrstvo za zdravje RS (MZ)	https://www.gov.si/drzavni-organi/ministrstva/ministrstvo-za-zdravje/
Slovenske železnice (SŽ)	https://potniski.sz.si/
Zavod za gozdove Slovenije (ZGS)	https://www.zgs.si/
Zavod za ribištvo Slovenije (ZZRS)	https://www.zzrs.si/
Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije (ZVKDS)	https://www.zvkds.si/
Zavod RS za varstvo narave (ZVRSN)	https://zrsvn-varstvonarave.si/
Upravne enote (UE)	spletna stran posamezne upravne enote
Občine	spletna stran posamezne občine

7.2 Seznam ostalih deležnikov, ki sodelujejo v postopkih

Borzen, operater trga z elektriko d.o.o.	https://borzen.si/sl-si/
ELES	https://www.eles.si/
Elektro Celje	https://www.elektro-celje.si/si/
Elektro Ljubljana	https://www.elektro-ljubljana.si/
Elektro Maribor	https://www.elektro-maribor.si/
Elektro Gorenjska	https://www.elektro-gorenjska.si/
Elektro Primorska	https://elektro-primorska.si/
Plinovodi d.o.o.	https://www.plinovodi.si/sl/

7.3 Seznam občinskih soglasodajalcev, nosilcev občinskih javnih pooblastil

Občinski soglasodajalci, nosilci občinskih javnih pooblastil	https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Graditev/obcinski-soglasodajalci.pdf
--	---

7.4 Seznam državnih soglasodajalcev, nosilcev javnih državnih pooblastil

Državni soglasodajalci, nosilci javnih državnih pooblastil	https://www.gov.si/assets/ministrstva/MNVP/Dokumenti/Graditev/drzavni-soglasodajalci.pdf
--	---

PRIROČNIK ZA POSTAVITEV OVE PROIZVODNIH NAPRAV
SHRANJEVANJE ELEKTRIČNE ENERGIJE

IZDAJATELJ

Borzen, operater trga z elektriko, d. o. o.

AVTORJI BESEDILA

prof. dr. Sebastijan Seme (UM FE)

doc. dr. Klemen Sredenšek (UM FE)

Domen Kuhar (UM FE)

Jernej Počivalnik (UM FE)

Bojan Stergar (UM FE)

Eva Simonič (UM FE)

Klemen Srpčič (UM FE)

Manja Obreza (UM FE)

STROKOVNI PREGLED

Andreja Belavič Benedik, univ. dipl. inž. el. (A-SOL energija, d. o. o.)

Maja Sevšek, mag. geog. (Borzen, operater trga z elektriko, d. o. o.)

OBLIKOVANJE

Studio Mazzini, d.o.o.

TISK

Tiskano v Sloveniji

IZDANO

Ljubljana, oktober 2025

VERZIJA

3

